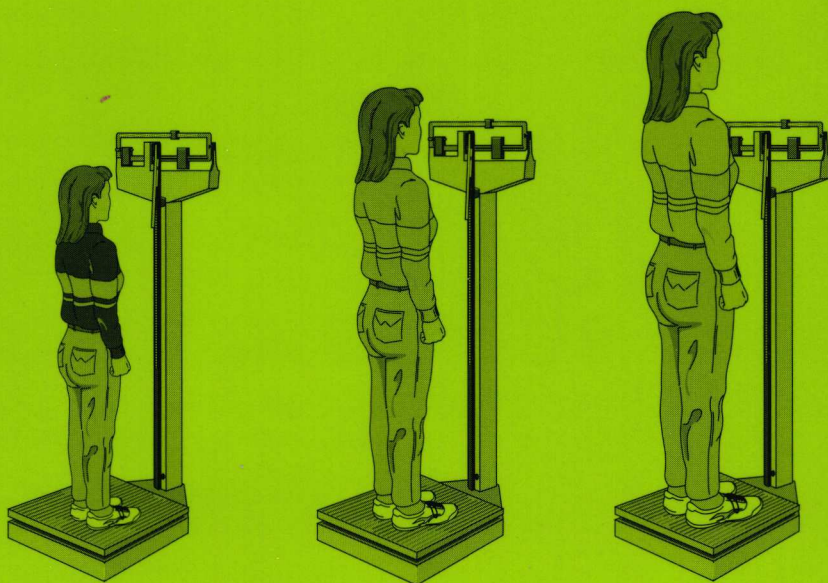

ONDERZOEK IN DE JEUGDGEZONDHEIDSZORG
VAN 0-21-JARIGEN

INVENTARISATIE VAN GEGEVENS
OVER 1995-1996

L.M. Ouwehand, M. de Moel, A.H. Bergink, R.A. Hirasing

Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg
Utrecht

TNO Preventie en Gezondheid
Leiden
1997

045

NEDERLANDSE N
VERENIGING V
JEUGD J
GEZONDHEIDSG

Documentatiecentrum
Jeugdgezondheidszorg

045

ONDERZOEK IN DE JEUGDGEZONDHEIDSZORG VAN 0-21-JARIGEN

INVENTARISATIE VAN GEGEVENS OVER 1995-1996

TNO Preventie en Gezondheid
Gorterbibliotheek

07 SEP 1998

Postbus 2215 - 2301 CE Leiden

L.M. OUWEHAND
M. DE MOEL
A.H. BERGINK
R.A. HIRASING

Stamboeknummer

16242

Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg
Utrecht

TNO Preventie en Gezondheid
Leiden
1997

Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek TNO

TNO Preventie en Gezondheidszorg

Wassenaarseweg 56, Leiden

Postadres:

Postbus 2215, 2301 CE LEIDEN

Telefoon: 071 - 518 16 25

Deze uitgave is te bestellen door het overmaken van f 50,-- (incl. BTW) op postbankrekeningnr. 99.889 van TNO Preventie en Gezondheid te Leiden onder vermelding van bestelnummer 97.032

ISBN 90-6743-498-1

© 1997 TNO

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de 'Algemene Voorwaarden voor Onderzoeks- en Ontwikkelingsopdrachten TNO 1979', dan wel de desbetreffende terzake tussen partijen gesloten overeenkomst.

VOORWOORD

i

1. JEUGDGEZONDHEIDSZORG

- Evaluatie jeugdgezondheidszorg 1996. 1
- Inzicht in effectiviteit van de werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg op een aantal specifieke deelterreinen. 2
- Peilingen Jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen. 3

2. GROEI EN ONTWIKKELING:

- Betrouwbaarheid van de bepaling van de puberteitsontwikkeling bij jongens. 4
- Dyslexie? een onderzoek naar kenmerken van kinderen die wijzen op het mogelijke bestaan van dyslexie. 5
- Een motoriek-onderzoek bij kleuters van reformatorische gezindte. 7
- Het Amsterdamse Groei en Gezondheids Onderzoek. 8
- Longitudinaal Groeionderzoek Zuid-Limburg. 10
- Ontwikkeling van gegeneraliseerde bewegingen bij jonge zuigelingen. 11
- Ontwikkeling van houdingsregulatie tijdens reiken op de zuigelingenleeftijd. 13
- Ontwikkeling van houdingsregulatie tijdens zitten bij gezonde kinderen en kinderen met lichte of ernstige neurologische disfuncties. 15
- Screeningsinstrument motoriek leerlingen groep 2. 17
- Sociaal-emotionele ontwikkeling bij kinderen met een ernstige taalstoornis. 18
- Vierde landelijke groeistudie. 19

3. ORGAANSYSTEMEN

- Astma in het basisonderwijs in zuid-oostelijk Utrecht: prevalentie van CARA en validiteit van de gebruikte CARA-screenings-vragenlijst. 20
- Bewegings- en houdingsonderzoek in relatie tot schedelecho. 22
- Cara bij schoolkinderen in Utrecht. 23
- De relatie tussen het gebruik van fluoridetabletten en de prevalentie van tand-fluorose en tandcariës. 24
- Hé, jij daar, poetsen! 25
- Jongeren en hart- en vaatziekten: een leefstijl en determinantenanalyse. 26
- Lichaamshouding en ademhaling van kinderen in relatie tot gezondheid. 27
- Luchtwegklachten bij kinderen in Nederlands-Duits grensgebied (Euregio Maas-Rijn). 29
- Mondgezondheid bij Amsterdamse 1 en bijna 4 jarige kinderen. 31
- Mondgezondheid, determinanten en preventie in Midden-Limburg. 33
- Nachtelijk hoesten. 35
- Projekt kollektieve fluoride maatregel. 36
- Schooltassen (titel nog niet bekend). 38
- Scoliose onderzoek. 39
- Voor dovemansoren? 40

4.	VOEDING	
	- 'Lekkere trek': een onderzoek naar voeding van de schoolgaande jeugd op de Zuid-hollandse eilanden en de mogelijkheden van schoolkantines bij gezondheidsbevordering.	41
	- Zuivelgebruik bij de schoolgaande jeugd in de regio Nijmegen.	43
5.	INFECTIEZIEKTEN	
6.	PRE-/PERINATALE ZORG	
	- Arbeid en zwangerschap (EUROPOP)	44
	- Onderzoek naar kennis en gebruik van foliumzuur bij zwangerschapswens	45
7.	ZUIGELINGEN EN PEUTERS (0-4 JAAR)	
	- Huilbaby's.	46
	- Onderzoek slaaphouding en toedekken, 1996.	47
	- Risicofactoren voor wiegendood en foetale groei	48
	- Zindelijkheid bij peuters.	49
8.	SCHOOLKINDEREN (4-12 JAAR)	
	- Bedplassen.	51
	- Gezondheidsprofiel basisonderwijs.	52
	- Project "van basisschool naar voortgezet onderwijs"	53
	- Project on Preterm and small for gestational age infants (POPS), follow-up 14 jaar.	54
	- Sportgedrag van bovenbouwleerlingen in de gemeenten Noordoost-polder en Urk	55
	- Vrijtijdsbesteding: tel uit je winst.	56
9.	ADOLESCENTEN (12-21 JAAR)	
	- Bepaald gezond; resultaten van een gezondheidsenquête onder leerlingen van klas twee en vier in het voortgezet onderwijs in Eemland.	58
	- Faalangst bij MBO-leerlingen.	60
	- Gezondheidsonderzoek onder jongeren in West-Friesland.	61
	- Gezondheidsprofiel Jeugd (II).	63
	- Gezondheidsvragenlijst-onderzoek voortgezet onderwijs.	64
	- Gokt Breda (nog steeds)?	65
	- Honderd vragen over jou en je gezondheid: onderzoek naar de gezondheid en leefgewoonten van jongeren van 13-20 jaar.	67
	- Jongeren-enquête 1996 Regio Gooi en Vechtstreek.	68
	- Jongerenenquête 1995, Provincie Flevoland.	69
	- Psychosociale belasting bij adolescente bedplassers.	70
	- Psychosociale belasting bij adolescenten met enuresis nocturna.	71

- Psychosociale problematiek bij adolescenten.	72
- Psychosociale problemen bij leerlingen op een middelbare school.	73
- Verschillen tussen adolescentie jongens en meisjes: slechts een kwestie van hormonen?!	75
10. KINDEREN/JONGEREN IN BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN	
- Jeugdige nieuwkomers in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch.	77
- Post-operatieve pijnmeting bij jonge kinderen.	79
11. WOON- / ECONOMISCHE OMSTANDIGHEDEN	
- Armoede en gezondheid van kinderen.	80
12. ONGEVALLLEN	
- Ongevallen in en rond de school.	82
- Zwemvaardigheid.	83
13. ALCOHOL, DRUGS EN ROKEN	
- Alcoholgebruik onder scholieren in het voortgezet onderwijs in Utrecht.	84
- Genotmiddelengebruik en gokken onder scholieren van het voortgezet onderwijs in de regio Zuidwest Friesland.	85
- Gezondheid en leefstijl van jongeren: resultaten van een gezondheidsenquête onder leerlingen onder leerlingen van klas twee en vier in het voortgezet onderwijs in Rivierenland.	86
- Gezondheid, uitgaan, gebruik van genotmiddelen en gokken bij 16- t/m 24-jarigen uit Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer.	88
- Jongeren, gezondheid en leefstijl.	89
- Monitor van risikante gewoonten.	90
- NOX: Noord-Limburgs onderzoek XTC.	91
- Opzetten monitor riskant gedrag bij jeugdigen en vergelijking hiervan tussen Bremen, Odense, Newcastle upon Tyne, Dublin en Groningen.	93
- Problematisch middelengebruik en gokken in Hellevoetsluis.	94
- Risicogedrag bij jongeren.	95
- Riskant gedrag bij scholieren in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch.	96
- Roken, drinken, drugsgebruik en gokken in het Voortgezet Speciaal Onderwijs, (K)MBO en spijbelprojecten.	98
- Roken, drinken, drugsgebruik en gokken onder scholieren vanaf 10 jaar; 4e peil-stationsonderzoek naar riskant middelengebruik.	99
- Rookgedrag en alcoholgebruik in groep 7 en 8 van de basisschool.	100
- Scholierenenquête 1996.	101

14. GENEESMIDDELEN GEBRUIK

- Geneesmiddelengebruik bij Turkse, Marokkaanse en Nederlandse kinderen. 102

15. VOORZIENINGEN & ORGANISATIE

- De opvoedingswinkel: opvoedingsondersteuning in zicht. 103
- De overdracht in Noord-Holland Noord. 104
- Een zorgbehoefte-onderzoek onder ouders die het consultatiebureau bezoeken. 106
- Evaluatie TASK (Transmurale Astmaverpleegkundige voor Kinderen)-project te Gouda. 108
- Grensvlak geestelijke gezondheidszorg en overige jeugdzorg. 109
- Hoe tevreden zijn ouders over het preventief gezondheidsonderzoek in groep 2 en bestaat er behoefte aan verandering? 110
- Huisbezoek op verzoek? 112
- Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem. 113
- Klantentoets Jeugd (pilot-project). 114
- Knelpunten in de ambulante geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd in de stad Utrecht. 115
- Kwaliteitssystemen in de kinderopvang. 116
- Mening van klanten van de GGD Stadsgewest Breda over producten voor de jeugd: pilotonderzoek klachtenraadpleging. 117
- Perinatale sterfte in Europa: een indicator voor de kwaliteit van antenatale en perinatale zorg? 119
- Pilotproject kwaliteitsmeting 'spreekuur en persoonlijke advisering' 121
- Satisfactie cliënten Riagg-jeugdzorg. 122
- Schoolarts op het Voortgezet Onderwijs: wensen en verwachtingen van school-leidingen en leerlingen in de regio Gooi en Vechtstreek. 123
- Tandheelkundige verzorging Jeugdige Ziekenfondsverzekerden (TJZ). 125
- Toelatingsonderzoeken Speciaal Onderwijs in de gemeente Utrecht. 126
- Vraag en aanbod Riagg-jeugdzorg. 127
- VSO - MLK in beeld. 128

16. METHODEN EN TECHNIEKEN.

- Aanwezigheid CB-dossiers bij de GG&GD Utrecht. 129
- Bruikbaarheid van de verkorte CTRS-lijst bij de vroegdiagnostiek van ADHD. 130
- De eerste signalen van stotteren: een onderzoek naar de onderkenningssmogelijkheden. 131
- De Landelijke Signaleringslijst Psychosociale Problematiek bij Kleuters (LSPPK) op het CB (voorlopige titel). 132
- De resultaten en kosten van amblyopie preventie in de jeugdgezondheidszorg. 133
- De Taalstandaard. 134
- De verwijzing van de schoolarts, wat gebeurt er eigenlijk mee? 135
- Effectiviteit van screening op aangeboren hartafwijkingen op het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters. 137
- Evaluatie van de opsporing amblyopie middels de TNO-stereotest. 138
- Evaluatie van de screening op phenylketonurie (PKU) en congenitale hypothyreoïdie (CHT). 140
- Gedragsverandering door cholesterolmeting? 142

- Herziening Van Wiechen-onderzoek.	144
- Knoop het in je oren!	145
- Korte indicatieve vragenlijst psychosociale problematiek.	147
- Marokkaanse moedergroepen: opvoedingsondersteuning aan Marokkaanse moeders: nodig, maar ook mogelijk?	148
- Mortaliteitsverschillen bij kinderen.	149
- Motoriek van oudste kleuters: in hoeverre signaleren leerkrachten dezelfde kinderen als de jeugdarts.	151
- Nederland in beweging. Gezondheidsbevordering door een actieve leefstijl: kwalitatief vooronderzoek bij 14-16 jarigen.	152
- Nederland in beweging. Gezondheidsbevordering door een actieve leefstijl; analyse jeugd 4-18 jaar.	153
- Nederland in beweging: evaluatie Fit & Fun.	155
- Non-response in de 4e landelijke groeistudie.	156
- Onderzoek naar de beste werkwijze van logopedie, uitgaande van een efficiënte en effectieve inzet van beperkte financiële middelen.	157
- Opvoedingsondersteuning: een onderzoek naar voorkomen van opvoedingsproblemen en de behoefte aan opvoedingsondersteuning bij ouders met kinderen in de leeftijd 4 tot 12 jaar.	158
- Opvoedingsthema's in de JGZ.	159
- Peilingen JGZ 0-4 jarigen.	160
- Preventie van passief roken door zuigelingen.	161
- Project sexuele voorlichting Turkse en Marokkaanse meisjes.	162
- Psychosociale problematiek bij kleuters, resultaten van een pilot-studie onder 10 GGD'en naar de bereikbaarheid van de Landelijke Signaleringshulp Psychosociale Problematiek Kleuters	164
- Registratie amblyopiescreening groep 1 basisonderwijs.	165
- Registratie logopedische screening	166
- Signaleren van psychosociale problemen bij jongeren.	167
- Succesnelheid van de plaswekker.	168
- Tevredenheidsonderzoek Riagg-jeugdzorg.	169
- Van de wijs door verwijzingen?	170
- Visusonderzoek bij allochtone jongeren.	172
- Vroegtijdige onderkenning van logopedische problematiek...en dan?	174
- Vroegtijdige onderkenning van taalontwikkelingsstoornissen 0-3 jarigen: effecten, kosten en mogelijkheden van toepassing van het VTO-taalsignaleringsinstrument.	176

17. BELEID

- Een nieuwe wet een nieuw managementmodel voor jeugdgezondheidszorg.	177
- Evaluatie Jeugdgezondheidszorg nieuwe stijl: oordeel van scholen.	178
- Evaluatie jeugdgezondheidszorg nieuwe stijl: oordeel van de contactambtenaren Noord-Limburgse gemeenten.	180
- Evaluatie Plan Jeugd 1992.	181
- Inventarisatie van belangrijke ontwikkelingen binnen de ouder- en kindzorg in de periode 1989 tot en met 1995.	182

INDEX VAN ALLE TREFWOORDEN MET DE NUMMERVERWIJZING	183
BIJLAGE 1	186
BIJLAGE 2	189

VOORWOORD

Het documentatiecentrum Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is in 1986 opgezet in samenwerking tussen de Nederlandse Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg (NVJG) en TNO Preventie en Gezondheid.

De activiteiten worden begeleid en geëvalueerd door een begeleidings- en een stuurgroep. De taken van het centrum zijn 1) het verzamelen, registreren en ter beschikking stellen van gegevens van onderzoek in de JGZ in Nederland; 2) het periodiek uitbrengen van een bibliografie JGZ in Nederland; 3) het als intermediair literatuur ter beschikking stellen uit eigen bestand of online literatuurbestanden.

Voor u ligt de zevende uitgave van het Documentatiecentrum Jeugdgezondheidszorg betreffende onderzoek in de Jeugdgezondheidszorg voor 0-21-jarigen, waarin opgenomen het in 1995 en 1996 afgesloten of lopend onderzoek.

De gegevens in deze publikatie betreffen onderzoeksbeschrijvingen die in de loop van 1997 geïnventariseerd zijn bij alle afdelingen JGZ van GGD'en en landelijke onderzoeksinstituten werkzaam op het gebied van de gezondheidszorg voor jeugdigen (zie bijlagen 1 en 2).

De gegevens betreffende onderzoek binnen de Thuiszorg voor 0-4 jarigen werden verstrekt door de Stichting Onderzoek en Ontwikkeling Maatschappelijke Gezondheidszorg.

De publikatie bevat zowel een systematische indeling als een trefwoordenregister. De onderzoeksbeschrijvingen in de systematische indeling zijn op rubriek gerangschikt, binnen de verschillende rubrieken is de rangschikking alfabetisch op onderzoekstitel.

Elk onderzoek is eenmalig opgenomen, er is geen verdubbeling binnen de verschillende rubrieken.

De systematische indeling dient ook als inhoudsopgave. Elk onderzoek is voorzien van een nummer, dit ter identificatie via het trefwoordenregister.

Deze overzichtspublikatie wordt gratis ter beschikking gesteld aan de leden van de NVJG en aan onderzoeksinstituten welke gegevens hebben verstrekt.

Overige belangstellenden kunnen de publikatie verkrijgen door overmaking van f 50,--

t.n.v. Documentatiecentrum JGZ, TNO Preventie en Gezondheid, Postbus 2215, 2301 CE te Leiden, onder vermelding van publikatienummer 97.032

M.M. Wagenaar-Fischer
Voorzitter NVJG

S.P. Verloove-Vanhorick
Hoofd sector Jeugd en Gezondheid
TNO-PG

1. JEUGDGEZONDHEIDSZORG

Nummer: 1
Titel: Evaluatie jeugdgezondheidszorg 1996.

Probleem /doelstelling: - Wat is op 1 januari 1996 de stand van zaken van de jeugdgezondheidszorg in een verander(en)de omgeving en op welke wijze heeft het veldde VTO-ondersteuningsfunctie na de beëindiging van de financiering door de Rijksoverheid per 1 juli 1994 gecontinueerd, dan wel ingebed in de reguliere zorgverlening?

Gegevensverzameling: De stand van zaken betreffende: continuïteit van zorg, registratie, regie, financiën, deskundigheid, toegankelijkheid en VTO-ondersteuning.

Methode: - Interview;
- enquête;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: 59 Thuiszorgorganisaties en 46 GGD'en.

Plaats van onderzoek: Landelijk gespreid.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.

Projectleider: R.J.F. Burgmeijer

Andere onderzoekers: Y.M. van Geenhuizen, T. Filedt Kok-Weimar, A.M. de Jager

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: KPMG Management Consulting
Maarssen.

Kontaktadres: TNO Preventie
Afdeling Collectieve Preventie
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: maart 1996

Einde onderzoek: mei 1997

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Het rapport bevat een uitgebreid overzicht van de stand van zaken en aanbevelingen voor verbetering van het JGZ-systeem.

Opmerkingen: Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Publikaties: - Burgmeijer RJF, Geenhuizen YM van, Filedt Kok-Weimar T, Jager AM de.
Op weg naar volwassenheid: evaluatie jeugdgezondheidszorg 1996. Leiden (etc): TNO Preventie en Gezondheid en KPMG N.V., 1997.

- Geenhuizen YM van, Burgmeijer RJF, Filedt Kok-Weimar T, Jager AM de.
Op weg naar volwassenheid: evaluatie jeugdgezondheidszorg 1996: verkorte versie. Leiden (etc.): TNO Preventie en Gezondheid en KPMG N.V., 1997.

Trefwoorden: JGZ 0-schoolgaand
JGZ Schoolgaand en ouder

Nummer: 2
Titel: Inzicht in effectiviteit van de werkwijze van de Jeugdgezondheidszorg op een aantal specifieke deelterreinen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de effectiviteit van de Jeugdgezondheidszorg op een aantal deelterreinen te weten terugdringing van operaties wegens ernstige adolescente idiopatische scoliose, amblyopie, suicide, verbetering van ervaren gezondheid en leefstijl.

Gegevensverzameling: Werkwijze JGZ in Nederland 1987-1992, bevolkings- en urbanisatiegegevens GGD, SIG-gegevens operatie scoliose.

Methode: - Interview;
- enquête;
- retrospectief onderzoek;
- literatuuronderzoek;
- online-databanken.

Onderzoeksobject: Wisselend per onderdeel, wat betreft scoliose-gedeelte, 12-14 jarigen in Nederland.

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek

Projectleider: P.A. Wiegersma

Onderzoeksinstelling: GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen

Samenwerking: Promotor A. Hofman, Erasmusuniversiteit Rotterdam,
Co-promotor G.A. Zielhuis, KU Nijmegen,
Begeleidingscommissie: J.F. Meulmeester TNO PG, H.P. Verbrugge GHI.

Kontaktadres: GGD Groningen
P.A. Wiegersma
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1993

Einde onderzoek: 1997

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Deelrapportage in de vorm van artikelen en proefschrift.

Ommerkingen: Subsidie GGD Groningen en Preventiefonds.

Publikaties: -

Trefwoorden: JGZ Schoolgaand en ouder

Nummer: 3
Titel: Peilingen Jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen.

Probleem / doelstelling: - Continu monitoring systeem van gezondheids(aspecten) van de populatie kinderen en jeugdigen in zorg bij de afdeling JGZ van GGD'en.
Gegevensverzameling: Vaste achtergrondgegevens, jaarlijks variabele en/of periodiek terugkerende onderwerpen.
Methode: - Interview;
- enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: Kinderen en jeugdigen in de zorg bij de afd. JGZ van de GGD'en (4-19 jarigen).
Plaats van onderzoek: Landelijk bij circa 20 van de 58 GGD'en.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer, jeugdarts.
Andere onderzoekers: E. Brugman
M. Reijneveld
J. Radder
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Samenwerking: Landelijke Vereniging voor GGD-en
Utrecht
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: doorlopend
Onderzoeksfase: n.v.t. (doorlopend)

Publikaties: - Spee-van der Wekke J, et al.
Peilingen in de Jeugdgezondheidszorg: PGO-peiling 1991-1992.
Leiden: TNO PG, 1994. Publ. 94.019.
- Spee-van der Wekke J, et al.
Peilingen in de Jeugdgezondheidszorg: PGO-peiling 1992-1993.
Leiden: TNO PG, 1994. Publ.nr. 94.091.
- Brugman E. et al.
Peilingen in de Jeugdgezondheidszorg: PGO-peilingen 1993-1994.
Leiden: TNO PG, 1995. Publ.nr. 95.061.
- Spee-van der Wekke J. et al.
Peilingen in de Jeugdgezondheidszorg: PGO-peiling 1994-1995
(Speciaal Onderwijs).
Leiden: TNO PG, 1996. Publ.nr. 96.075.
- Brugman E.
Dieting, weight and health in adolescents in the Netherlands.

Trefwoorden: Peilstations
JGZ Schoolgaand en ouder

2. GROEI & ONTWIKKELING

Nummer: 4
Titel: Betrouwbaarheid van de bepaling van de puberteitsontwikkeling bij jongens.

Probleem / doelstelling: - Vaststellen van de mate van betrouwbaarheid van de bepaling van puberteitskenmerken in verband met het herzien van de referentiewaarden.
Gegevensverzameling: Pubesbeharig, ontwikkeling van de penis, testisvolume.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: 79 jongens in klas 2 van het voortgezet onderwijs (13-15 jaar).
Plaats van onderzoek: 5 GGD'en.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer, jeugdarts
Andere onderzoekers: I. Everhardus
S. van Buuren
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie, sector Onderwijs
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: januari 1996
Einde onderzoek: juli 1997
Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Samenvatting: Er werden niet te verwaarlozen (systematische) verschillen in metingen vastgesteld, m.n. bij de bepaling van het testisvolume. Ervaring, geslacht en attitude van de onderzoeker speelde hierin geen rol. Geconcludeerd wordt dat het bepalen van testisvolume als standaard-onderzoek in de JGZ niet aangewezen is.
Publikaties: - Everhardus I.
Onderzoek naar de betrouwbaarheid van de bepaling van de puberteitsontwikkeling bij jongens.
- Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1997.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden: Adolescenten
Puberteitsontwikkeling

Nummer: 5

Titel: Dyslexie? een onderzoek naar kenmerken van kinderen die wijzen op het mogelijke bestaan van dyslexie.

Probleem / doelstelling:

- Zijn er signalen die wijzen op een forse leesachterstand, zodat men tijdens een periodiek onderzoek risicokinderen voor dyslexie kan selecteren?
- Hoe vaak hebben kinderen kenmerken van lees- en/of spellingsproblemen volgens de ouders?
- Hoeveel leerlingen hebben een leesachterstand van twee jaar of meer?
- Welk signaal of combinatie van signalen geven de beste indicatie van een leesachterstand van 2 jaar of meer?
- Wat is de samenhang tussen 2 en 3?

Gegevensverzameling: Algemene gegevens, zin in lezen, moeite met lezen, extra hulp met lezen en/of spellen nodig, onvoldoende ondanks leren, oordeel van ouders over leesproblemen, voorkomen van leesproblemen in de familie, lezen van ouder(s) met kind.

Bij leerkrachten: aantal kinderen met leesproblemen, oorzaak leesproblemen, naar wie wordt verwezen in geval van leesproblemen, bekendheid met dyslexie, aantal kinderen met dyslexie in de klas.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 40 Leerkrachten en ouders van 737 basisschoolleerlingen.

Plaats van onderzoek: Regio GGD West-Utrecht.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: J.M.W. Cools

Onderzoeksinstelling: GGD West-Utrecht
Postbus 624
3430 AP Nieuwegein

Kontaktadres: GGD West-Utrecht
J.M.W. Cools
Postbus 624
3430 AP Nieuwegein

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Ouders blijken een goed inzicht te hebben in de problemen van hun kinderen, als er volgens de ouders een leesprobleem was, werd er significant vaker een leesachterstand gevonden, dan wanneer zij dit niet aangaven. Bijna 50% van de ouders geeft 1 of meer kenmerken aan van lees- en/of spellingsproblemen. Het familiaal voorkomen is ook uit dit onderzoek gebleken, ouders geven aan dat er in 13.6% leesproblemen in de familie voorkomen.

Bij kinderen met leesproblemen blijkt dit vaker dan bij kinderen zonder leesproblemen. Volgens leraren komt bij 5.9% van de kinderen ernstige leesachterstand voor, in 42% is de oorzaak hiervan niet bekend. 1 op de 10 leraren was niet bekend met dyslexie, ook ouders geven vaak aan niet de oorzaak van de leesproblemen te kennen. Om te kunnen achterhalen of

Publikaties:

kinderen met een leesachterstand werkelijk dyslectisch zijn is orthopedagogisch onderzoek nodig.

- Cools JMW.

Dyslexie? een onderzoek naar kenmerken van kinderen die wijzen op het mogelijk bestaan van dyslexie.

Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector

Onderwijs, 1995.

(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Lees- & Spellingsstoornissen

Cognitieve ontwikkeling

Nummer: 6
Titel: Een motoriek-onderzoek bij kleuters van reformatorische gezindte.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in mogelijke verschillen in motorische ontwikkelingen bij kleuters in Zeeland samenhangend met het type school dat ze bezoeken;
- Komen motoriekscores onder de P10 bij kleuters afkomstig van reformatorische scholen vaker voor dan bij kleuters afkomstig van niet-reformatorische scholen?

Gegevensverzameling: Score Motoriekttest Zuid-Nederland.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- observatie.

Onderzoeksobject: 637 Kleuters uit groep 2 van het reguliere basisonderwijs, meisjes en jongens, met een reformatorische/niet reformatorische achtergrond.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Zeeland.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: E. van Dijk, jeugdarts i.o.

Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes

Kontaktadres: GGD Zeeland
E. van Dijk
Postbus 345
4460 AS Goes

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Er is een retrospectief onderzoek verricht naar het niveau van motorische ontwikkeling bij kleuters met een reformatorische achtergrond en kleuters met een niet-reformatorische achtergrond. Gekeken is naar eventuele verschillen daartussen op basis van de Motoriekttest Zuid-Nederland. Uit het onderzoek komt naar voren dat de gemiddelde motoriekscores van kleuters afkomstig van reformatorische scholen niet lager zijn dan die van kleuters afkomstig van niet-reformatorische scholen, ook motoriekscores onder de P10 komen bij deze kleuters niet vaker voor dan bij kleuter van niet-reformatorische scholen.

Publikaties: - Dijk E van.
Een motoriek-onderzoek bij kleuters van reformatorische gezindte.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs, 1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Kleuters
Motorische ontwikkeling

Nummer: 7
Titel: Het Amsterdamse Groei en Gezondheids Onderzoek.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het verloop van de groei, fitheid en gezondheid van een groep gezonde jongens en meisjes van 13 tot 34 jaar;
- welke relaties zijn aan te tonen tussen leefgewoonten en gezondheid?

Gegevensverzameling: Antropometrie (lengte, gewicht, huidplooiemeting), fysiologie (bloeddruk, cholesterol) fitheid (spierkracht, aerobe uithoudingsvermogen) psychologie (persoonlijkheid, attitude, stress) voedingsgewoonten, activiteitenpatroon, roken, alcohol.

Methode: - Interview;
- enquête;
- observatie;
- prospectief onderzoek

Onderzoeksobject: 500 Scholieren van 2 scholen voor voortgezet onderwijs, geboortecohorten 1962, 1963 en 1964.

Plaats van onderzoek: Amsterdam en Purmerend.

Soort onderzoek: Promotieonderzoek

Projectleider: H.C.G. Kemper

Andere onderzoekers: W. van Mechelen
G.B Post
J. Snel
W. Twisk

Onderzoeksinstelling: Vrije Universiteit
EMGO Instituut, Medische Faculteit
v.d Boechorststraat 7
1091 BT Amsterdam

Kontaktadres: Prof.Dr. H.C.G. Kemper
EMGO Instituut, Medische Faculteit
v.d Boechorststraat 7
1091 BT Amsterdam

Start onderzoek: 1974

Einde onderzoek: 2000

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage en veldwerk

Publikaties:

- Lenthe FJ van, Kemper HCG, Mechelen W van. Rapid maturation in adolescence results in greater obesity in adulthood: the Amsterdam Growth and Health Study. Am J Clin Nutr 1996;64:18-24.
- Welten DC, Kemper HCG, Post GB et al Comparison of a quantitative dairy questionnaire with a dietary history in young adults. Int J Epidemiol 1995;24:763-70.
- Welten DC, Kemper HCG, Post BG et al A meta-analysis of the effect of calcium intake on bone mass in young and middle aged females and males. J Nutr 1995;125:2802-13.

- Twisk JWR, Kemper HCG, Mellenbergh GJ. Mathematical and analytical aspects of tracking.
Epidemiol Rev 1994;16:165-183.
 - Lenthe FJ van, Kemper HCG.
Risicofactoren voor hart-en vaatziekten en mogelijkheden voor preventie bij tieners: het Amsterdams Groei en Gezondheid Onderzoek.
Hart Bulletin 1993;24:171-178.
-

Trefwoorden: Adolescenten
Groei
Leefstijlen

Nummer: 8
Titel: Longitudinaal Groeionderzoek Zuid-Limburg.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van longitudinale groeigegevens 0-18 jaar;
- hoe groeien gezonde kinderen (groeisnelheid);
- het verkrijgen van voedingstoestandgegevens.

Gegevensverzameling: Naam, woonplaats:, familiegegevens, SES-gegevens, lengte, zithoogte, gewicht, ontwikkelingsgegevens, voedingstoestand.

Methode: - Enquête
- observatie & meting
- retrospectief onderzoek
- prospectief onderzoek

Onderzoeksobject: 1000 Kinderen worden vanaf de geboorte t/m 4 jaar gemeten bij bezoek aan het CB, 1000 leerlingen worden vanaf groep 5 t/m groep 8 basisonderwijs 2x per jaar gemeten, 1000 leerlingen worden vanaf 1e t/m 4 klas voortgezet onderwijs 2x per jaar gemeten.

Plaats van onderzoek: Basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in regio GGD Westelijke Mijnstreek, GGD Zuidelijk Zuid-Limburg.

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek.

Projectleider: W.J.M. Gerver, kinderarts/kinderendocrinoloog

Andere onderzoekers: H. Creemers
F. Ferron

Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Maastricht
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Samenwerking: GGD Westelijke Mijnstreek, afd. Jeugdgezondheidszorg
GGD Zuidelijk Zuid-Limburg, afd. Jeugdgezondheidszorg

Kontaktadres: Academisch Ziekenhuis Maastricht
afd. Kindergeneeskunde
W.J. Gerver
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Start onderzoek: september 1995
Einde onderzoek: juli 1999
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Trefwoorden: Groei
Schoolkinderen
Adolescenten

Nummer: 9
Titel: Ontwikkeling van gegeneraliseerde bewegingen bij jonge zuigelingen.

Probleem / doelstelling: - Ontrafelen m.b.v. gecombineerde registratie-technieken (multiple oppervlakte EMG's, kinematische registraties en video-opnames) hoe gegeneraliseerde bewegingen (GM's) zich normaal ontwikkelen (leeftijdsspecifiek bewegingsverloop en spiercoördinatie-patronen; GM's zijn aanwezig van vroeg in de zwangerschap tot 3-4 maanden na de à terme leeftijd);
- neurofysiologische achtergronden en betekenis voor latere ontwikkeling onderzoeken van lichte en duidelijk afwijkende GM's.

Gegevensverzameling: In longitudinale opzet (kinderen worden 2x onderzocht) gecombineerde registratie van video, multiple oppervlakte EMGs en kinematische gegevens tijdens spontaan gegeneerde GMs.
Follow-up van de kinderen op schoolleeftijd(4-9 jaar): neurologisch onderzoek, vragenlijst ouder over gedrag en schoolprestaties.

Methode: - zie A.

Onderzoeksobject: Gezonde à terme zuigelingen, 2 weken tot 3-4 maanden, onderzoeks interval 4 weken; inmiddels n=25. Low-risk prematuren: registratie zo gauw de toestand van het kind dit toelaat, zo jong mogelijk, longitudinaal vervolg tot 3-4 maanden post-terme, streven naar N>8. High-risk zuigelingen: kinderen met afwijkende GM's, streven naar >5 in de diverse groepen afwijkende GM's. registratie frequentie als bij b.

Plaats van onderzoek: Gezonde à terme kinderen: zowel thuis als in het ziekenhuis geboren kinderen. Low-risk prematuren en high-risk zuigelingen: opgenomen op de afdeling Neonatologie van het Academisch Ziekenhuis Groningen.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: M. Hadders-Algra, Ontwikkelingsneurofysioloog

Andere onderzoekers: A.F. Bos
A. Martijn
E. Otten
L.A. van Eykern
A.W.J. Klip-van Nieuwendijk

Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Groningen
Vakgroep Medisch Fysiologie, sectie ontwikkelingsneurologie
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Kontaktadres: Academisch Ziekenhuis Groningen
Ontwikkelingsneurologie
M. Hadders-Algra
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Start onderzoek: 1989
Einde onderzoek: niet bekend
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk en rapportage

Samenvatting:

GMs ontstaan vroeg in de zwangerschap en blijven tot ongeveer de vierde post à terme maand aanwezig. EMG-en bewegingsanalyse leerde dat er twee overgangsleeftijden zijn waarop de vorm van normale GMs verandert: rond 36-38 weken (bewegingen worden langzamer en krachtiger, dit gaat gepaard met een toename van de tonische spieractiviteit) en rond de 46-48 weken (de bewegingen worden kleiner en minder krachtig; de tonische spieractiviteit neemt af en fasische spieractiviteit wordt meer gefragmenteerd). Normale GMs worden gekenmerkt door complexiteit, variatie en een vloeiend bewegingsverloop, er is variabele spieractiviteit en een tamelijk hoge graad van co-activatie van elkaar antagonistische spiergroepen. Licht afwijkende GMs verlopen niet vloeiend, maar rukkerig of stroef; de hoeveelheid antagonistische spieractivatie is of toegenomen of afgenomen. Duidelijk afwijkende GMs worden vooral gekenmerkt door het ontbreken van bewegingscomplexiteit en -variatie: de bewegingen worden monotoon en stereotiep en spieractivatie gebeurt in stereotype gesynchro-niseerde of reciproke patronen. De kwaliteit van de GMs heeft een duidelijke voorspellende waarde voor de ontwikkeling van het kind. Kinderen met normale GMs ontwikkelen nooit een handicap, terwijl drie-kwart van de kinderen die gedurende de gehele postnatale GM-periode duidelijk afwijkende GMs vertonen, een handicap ontwikkelt.

Publikaties:

- Hadders-Algra M. The assessment of General Movements is a valuable technique for detecting brain dysfunction in young infants: a review. *Acta Paediatr suppl.* 416(1996):39-43.
- Hadders-Algra M, Klip-van den Nieuwendijk AWJ, Martijn A et al. Assessment of general movements: towards a better understanding of a sensitive method to evaluate brain function in young infants. *Dev Med Child Neurol* 1997;39:88-98.
- Hadders-Algra M. De beoordeling van spontane motoriek van jonge baby's: een doeltreffende methode voor de opsporing van hersenfunctiestoornissen. *Ned Tijdschr Geneesk* 1997;141:816-820.

Trefwoorden:

Motorische ontwikkeling
Zuigelingen

Nummer: 10
Titel: Ontwikkeling van houdingsregulatie tijdens reiken op de zuigelingen-leeftijd.

Probleem / doelstelling: - Onderzoeken m.b.v. gecombineerde registratie-technieken (multiple oppervlakte EMG's, kinematische registraties en video-opnames) hoe houdingsregulatie tijdens reiken zich bij gezonde zuigelingen ontwikkelt tussen 3 en 18 maanden;
- onderzoek of en hoe de ontwikkeling van houdingsregulatie tijdens reiken verschilt tussen gezonde, op tijd geboren kinderen en low-risk prematuren (leeftijd 3-18 maanden);
- onderzoeken waarin de houdingsregulatie tijdens reiken van kinderen die een cerebrale parese ontwikkelen verschilt van die van gezonde zuigelingen (leeftijd 3-18 maanden).

Gegevensverzameling: In longitudinale opzet (kinderen worden 9x onderzocht) gecombineerde registratie van video, multiple oppervlakte EMGs van arm-, nek-, romp- en beenspieren en kinematische gegevens tijdens reikgedrag in verschillende houdingen (rugligging, zitten in maxi-cosi, zitten in kinderstoel, los zitten).

Methode: zie 4.

Onderzoeksobject: 10 Gezonde à terme zuigelingen, 10 low-risk prematuren, 12 high-risk zuigelingen (zuigelingen die op grond van anamnese, bevindingen op de schedelechografie, en kwaliteit van GMs een hoog risico lopen op de ontwikkeling van een cerebrale parese.

Plaats van onderzoek: Afdeling Neonatologie van het Academisch Ziekenhuis Groningen

Soort onderzoek: - Promotie-onderzoek.

Projectleider: M. Hadders-Algra
Ontwikkelingsneurofysioloog

Andere onderzoekers: I.B.M. van der Fits
E. Otten
L.A. van Eykern
A.W.J. Klip-van den Nieuwendijk

Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Groningen, Ontwikkelingsneurologie
Vakgroep Medische Fysiologie, sectie Ontwikkelingsneurologie
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Kontaktadres: Academisch Ziekenhuis Groningen, Ontwikkelingsneurologie
M. Hadders-Algra
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Start onderzoek: 1993
Einde onderzoek: 1999
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk en rapportage

Samenvatting: Volwassenen vertonen uitgebreide houdingsspieractiviteit tijdens reikbewegingen. Deze activiteit is niet alleen aangepast aan de uitgangssituatie

(liggen, zitten, staan), maar ook aan de snelheid van de reikbeweging en de uitgangshouding (bijv. stand van het bekken). Van het moment dat gezonde zuigelingen in staat zijn om te reiken naar voorwerpjes (3 maanden) vertonen ze al uitgebreide houdingsspijveractiviteit.

Deze vroege houdingsspijveractiviteit is ook al enigszins afhankelijk van de uitgangssituatie. Bij het ouder worden neemt de houdingsspijveractiviteit eerst duidelijk af, zodat reikbewegingen rond de leeftijd van 6 maanden maar met weinig houdingsspijveractiviteit gepaard gaan. Na deze periode van weinig houdingsspijveractiviteit neemt de houdingsactiviteit weer geleidelijk toe.

Publikaties:

- Fits IBM van der, Hadders-Algra M.
The development of postural response patterns during reaching in healthy infants.
Neurosci. Biobehav. Rev. 1997 (in druk)
- Fits IBM van der, Klip AWJ, Eykeren LA van, Hadders-Algra M.
Postural adjustments accompanying fast pointing movements in healthy adults I. differences between standing, sitting and lying conditions.
submitted.
- Fits IBM van der, Klip AWJ, Eykeren LA van, Hadders-Algra M.
Postural adjustments accompanying fast pointing movements in healthy adults II. Effect of additional load in sitting and standing positions.
submitted.

Trefwoorden:

Houdingsonderzoek
Zuigelingen
Houding

Nummer: 11
Titel: Ontwikkeling van houdingsregulatie tijdens zitten bij gezonde kinderen en kinderen met lichte of ernstige neurologische disfuncties.

Probleem / doelstelling: - Onderzoeken hoe houdingsreacties tijdens zogenaamde externe pertuberaties in zittende houding zich ontwikkelen;
- tijdens de normale ontwikkeling (vanaf de geboorte tot de schoolleeftijd); wat is het aandeel van genetisch aangelegde programma's, wat is het aandeel van oefening en ervaring ?
- idem bij kinderen met een cerebrale parese en bij motorisch onhandige kinderen.

Gegevensverzameling: Gecombineerde registratie van video, multiple oppervlakte EMGs en kinematische gegevens tijdens plotse voorwaartse en achterwaartse translaties in zittende houding.

Methode: zie 4a

Onderzoeksobject: Gezonde kinderen: leeftijden 1, 2, 3, 4, 5-6, 7-8, 9-10 maanden, 1.5-2, 2.5-3, 3.5-4.5, 5-6, 7-10 jaar.
Ex-prematuren op peuter - kleuterleeftijd (1.5-4.5 jaar: kinderen met en zonder lichte neurologische disfuncties.
Kinderen met spastische diplegie (3-11 jaar).

Plaats van onderzoek: Stockholm: Motor Control Laboratories, Karolinska Hospital en Karolinska Institute.

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: H. Forssberg
ontwikkelingsneurofysiologen

Andere onderzoekers: M. Hadders-Algra
E. Brogren
A. Hedberg

Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Groningen, Ontwikkelingsneurologie
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Samenwerking: Karolinska Institute, Dep. Women and Child Health & Dep. of Neuroscience, Stockholm, Zweden

Kontaktadres: Academisch Ziekenhuis Groningen, Ontwikkelingsneurologie
Hanzeplein 1
9713 GZ Groningen

Start onderzoek: 1993

Einde onderzoek: nog niet bekend

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk en rapportage

Samenvatting: Al voordat zuigelingen zelf kunnen zitten vertonen zij richtingsspecifieke houdingsreacties d.w.z als zij naar voren dreigen te vallen activeren ze bij voorkeur de spieren aan de dorsale zijde van hun lichaam, dreigen zij naar achteren te vallen, dan activeren zij vooral de ventrale spieren. Op de leeftijd van 5-6 maanden tonen deze reacties nog een grote variatie, ook kan de

reactie nog niet aangepast worden aan specifieke omstandigheden (zoals de zithouding). Met het ouder worden neemt de variatie in houdingspatronen af en kiest het kind de meest uitgebreide patronen van houdingsreacties.

Deze selectie is ervarings-afhankelijk. Vanaf 9-10 maanden ontwikkelen zuigelingen het vermogen om de houdingsreacties aan te passen aan specifieke omstandigheden. Vanaf 2.5 jaar worden de houdingsreacties weer meer variabel. Vanaf 3.5 ontstaat het vermogen om de houdingsactiviteit aan te passen aan zojuist opgedane ervaring. Schoolkinderen met een cerebrale parese vertonen stereotype houdingsreacties, die niet of nauwelijks aan specifieke omstandigheden kunnen worden aangepast.

Publikaties:

- Hadders-Algra M, Forssberg H. Selection of postural adjustments in sitting infants: effect of maturation and training. in: Mergner T, Hlavacka F. Multisensory control of posture. New York: Plenum Press, 1995:109-115.
- Hadders-Algra M, Brogren E, Forssberg H. Ontogeny of postural adjustments during sitting in infancy: variation, selection and modulation. J Physiol 1996;493:273-288.
- Hadders-Algra M, Brogren E, Forssberg H. Training affects the development of postural adjustments in sitting infants. J Physiol 1996;493:289-298.
- Brogren E, Hadders-Algra M, Forssberg H. Postural adjustments in sitting children with spastic diplegia. Dev Med Child Neurol 1996;38:379-388.

Trefwoorden:

Houding
Houdingsonderzoek
Zuigelingen

Nummer: 12
Titel: Screeningsinstrument motoriek leerlingen groep 2.

Probleem / doelstelling: - Kan de algemene screening op motorische afwijkingen bij leerlingen van groep 2 vervangen worden door een vragenlijst ingevuld door de betreffende leerkracht?
Gegevensverzameling: Motorische screeningsgegevens van groep 2-leerlingen, vragenlijstgegevens leerkrachten.
Methode: - Enquête;
- motorische test.
Onderzoeksobject: Leerlingen uit groep 2 van 16 basisscholen.
Plaats van onderzoek: Regio GGD Groningen.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Bewegingswetenschappen
Projectleider: F. Bakker
Andere onderzoekers: M. van de Woude
J. Groothoff
P.A. Wiegiersma
Onderzoeksinstelling: RUG, vakgroep Sociale Geneeskunde
A. Deusinghlaan 1
9713 AV Groningen
Samenwerking: GGD Groningen
Kontaktadres: GGD Groningen
F. Bakker
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Leerkrachten zijn goed in staat met behulp van een vragenlijst leerlingen met motorische problematiek te signaleren.

Trefwoorden: Schoolkinderen
Motorische ontwikkeling
Screening

Nummer: 13
Titel: Sociaal-emotionele ontwikkeling bij kinderen met een ernstige taalstoornis.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het aantal kinderen met een ernstige taalstoornis dat gedragsproblemen heeft;
- wat is de aard van deze problemen ?
- welke factoren zijn van invloed op het ontwikkelen van deze gedragsproblemen ?

Gegevensverzameling: Aard van de spraak/taalstoornis (dossieranalyse), gedrag (Child Behavior Checklist + Teacher Report Form), zelfbeeld (Competentie Belevingsschaal voor Kinderen), opvoeding (vragenlijst opvoedingsstijlen, vragenlijst opvoedingsverstoring).

Methode: - Interview;
- enquête.
- literatuuronderzoek.
- dossieranalyse.

Onderzoeksubject: Circa 150-200 kinderen die op het moment van onderzoek 8, 10 of 12 jaar zijn, een school voor slechthorende/spraak/taalgestoorde kinderen bezoeken en een specifieke spraak/taalstoornissen hebben).

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek
Projectleider: S.M. Goorhuis-Brouwer
Andere onderzoekers: H. Nakken
F.W. Coster
Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Groningen, afd. KNO/CSK
Postbus 30001
9700 RB Groningen
Samenwerking: RU Groningen, vakgroep Orthopedagogiek
Kontaktadres: AZG, afd. KNO/CSK
S.M. Goorhuis-Brouwer
Postbus 30001
9700 RB Groningen

Start onderzoek: november 1995
Einde onderzoek: november 1999
Onderzoeksfase: veldwerk

Trefwoorden: Psychosociale ontwikkeling
Gedragsproblemen
Taalontwikkeling
Schoolkinderen
Spraak-/taalstoornissen

Nummer: 14
Titel: Vierde landelijke groeistudie.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van actuele gegevens over de groei van kinderen en jongeren om met behulp daarvan nieuwe referentiewaarden te bepalen ter vervanging van de huidige referentiewaarden welke uit 1980 stammen.

Gegevensverzameling: Achtergrondgegevens, biometrische gegevens.

Methode: - Interview;
- registratie in het kader van het PGO;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Nederlandse, Turkse en Marokkaanse kinderen, woonachtig in Nederland, leeftijd 0 t/m 20 jaar.

Plaats van onderzoek: Landelijk gespreid over GGD's en thuiszorgorganisaties.

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek.

Projectleider: R.J.F. Burgmeijer
jeugdarts

Andere onderzoekers: M. Frederiks
M. Reijneveld
E. Brugman
S. van Buuren

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Rijksuniversiteit Leiden, Academisch Kinderziekenhuis, afdeling Kindergeneeskunde (hoofd prof.dr. J.M. Wit)

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1999

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: nog niet van toepassing

Publikaties: - Artikelen, promotie.
Nieuwe groeidiagrammen voor kinderen 0-20 jaar.

Trefwoorden: Groei
Registratie

3. ORGAANSYSTEMEN

Nummer: 15

Titel: Astma in het basisonderwijs in zuid-oostelijk Utrecht: prevalentie van CARA en validiteit van de gebruikte CARA-screeningsvragenlijst.

Probleem / doelstelling:	- Zijn er in bepaalde wijken van Utrecht verschillen in etniciteit en SES te onderscheiden m.b.t. het voorkomen van luchtwegklachten en/of CARA, m.b.t. de aanwezigheid van negatief beïnvloedende factoren op CARA, thuis of op school en de gevolgen die het hebben van CARA heeft voor het kind (zorgconsumptie en verzuim)? - Hoe verhouden de resultaten van de op vijf screeningsvragen gebaseerde CARA-index zich tot de resultaten van de 'gouden standaard'? (validering van de definitie); - zijn de verklaringen te vinden voor eventueel gevonden verschillen m.b.v. uitgebreidere vragenlijst?
Gegevensverzameling:	Leeftijd en geslacht, etniciteit, opleiding ouders, luchtwegklachten, diagnose evt. luchtwegklachten, medicijngebruik, woonsituatie (vochtproblemen, isolatie, roken en huisdieren).
Methode:	- Enquête; - registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksubiect:	Kinderen in groep 2 of 8 van het basisonderwijs, getracht is een evenredige verdeling te krijgen in allochtoon versus autochtoon en in hoog en laag opgeleide ouders.
Plaats van onderzoek:	De wijken Hooggraven-Zuid/Tolsteeg/Lunetten en Abstederdijk/Rijnsweerd in Utrecht.

Soort onderzoek:	Onderzoek in het kader van de opleiding jeugdgezondheidszorg
Projectleider:	C.M. Hartman-Wildschut, jeugdarts.
Onderzoeksinstelling:	GG&GD Utrecht C.M. Hartman-Wildschut Kontaktadres Postbus 2423 3500 GK Utrecht

Start onderzoek:	1994
Einde onderzoek:	1996
Onderzoeksfase:	Afgesloten

Samenvatting:	De respons onder de benaderde kinderen was 93,2% in groep 2 en 93,8% in groep 8. Het gemiddelde aantal luchtwegklachten en het CARA-percentages zijn in de onderzochte wijken lager dan in de rest van de stad Utrecht. Bij Nederlandse kinderen komen luchtwegklachten en CARA vaker voor dan bij allochtone kinderen. In tegenstelling tot de rest van Utrecht werd in de onderzochte wijken wel een verschil gevonden naar sociaal-economische klasse, kinderen uit een lage sociaal-economische klasse hadden vaker last van luchtwegklachten en CARA dan kinderen uit een hogere sociaal-economische klasse. Veel kinderen met CARA ondervinden hiervan hinder. In de onderzochte wijken werd geen relatie gevonden met vocht in de
----------------------	--

woningen, passief roken en huisdieren in de woning en het voorkomen van CARA. De predictieve waarde van een positieve test voor de korte CARA-vragenlijst is 75,0% en de predictieve waarden van een negatieve test is 94,2%

Publikaties:

- Hartman-Wildschut CM.
Asthma in het basisonderwijs in zuid-oostelijk Utrecht:
prevalentie van CARA en validiteit van de gebruikte CARA-
screeningsvragenlijst. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie
COP, sector Onderwijs, 1997.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Luchtwegaandoeningen
Asthma
Schoolkinderen

Nummer: 16
Titel: Bewegings- en houdingsonderzoek in relatie tot schedelecho.

Probleem / doelstelling: - Kan een betere timing van de geboorte plaats vinden, d.m.v. bestudering van enkele factoren bij zwangerschappen waarbij vroeggeboorte dreigt.
Gegevensverzameling: Hartritmetroken van foetussen en neonaten, schedelecho (hersenen) van foetussen en neonaten, bewegingsstudies van foetussen (observatie van houding en motoriek).
Methode: - Echoscopie;
- cardiotocografie;
- prospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: 30 te vroeg geboren kinderen (zwangerschapsduur 30 weken, gemiddeld geboortegewicht 1000 gram, en 30 gezonde, voldragen neonaten voor een echo van de hersenen.
Plaats van onderzoek: Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek
Projectleider: M.R. van Gelder-Hasker
Andere onderzoekers: G. van Wezel
L. de Groot
J. van Hof-van Duin
C.J. Njikiktjen
Onderzoeksinstelling: Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit
De Boelelaan 1117
1081 HV Amsterdam
Samenwerking: Instituut voor Functionele en klinische bewegingswetenschappen
Amsterdam
Kontaktadres: AZVU
M. van Gelder-Hasker
Ruimtenummer 3B44
Postbus 7057
1007 MB Amsterdam

Start onderzoek: april 1995
Einde onderzoek: maart 1999
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk en rapportage

Trefwoorden: Houdingsonderzoek
Zuigelingen

Nummer: 17
Titel: Cara bij schoolkinderen in Utrecht.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de prevalentie van Cara bij schoolkinderen in de stad Utrecht, zijn hierbij verschillen aantoonbaar tussen etnische en sociaal-economische groepen en tussen wijken in de stad?
Gegevensverzameling: Cara-index, omgevingsfactoren, maatschappelijke gevolgen, achtergrondgegevens.
Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksubject: 1987 Kinderen uit groep 2 en 1358 uit groep 8 basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Basisscholen in de gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.
Projectleider: W.H.M. Gorissen
sociaal-geneeskundige/epidemioloog
Andere onderzoekers: G.C.A. Brussaard-Schotman.
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Utrecht
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
W.H.M. Gorissen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: 1 op de 5 á 6 kinderen in groep 2 en 8 heeft één of meer met Cara samenhangende luchtwegklachten; bij 1 op de 11 kinderen uit groep 2 en 1 op de 13 uit groep 8 kan worden gesproken van Cara; Turkse en Marokkaanse kinderen hebben minder vaak Cara dan Nederlandse kinderen. Er zijn grote verschillen tussen de Utrechtse stadswijken, die deels samenhangen met de aard van de woning, waarschijnlijk spelen verschillen in ventilatie/ ventileerbaarheid en vochtproblematiek in huizen een rol.
Publikaties: - Gorissen WHM, Brussaard-Schotman GCA.
Cara bij schoolkinderen in Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.

Trefwoorden: CARA
Schoolkinderen
Epidemiologie

Nummer: 18
Titel: De relatie tussen het gebruik van fluoridetabletten en de prevalentie van tandfluorose en tandcariës.

Probleem / doelstelling: - Vaststellen van een eventuele relatie tussen het gebruik van fluoridetabletten in de leeftijdsperiode 0 t/m 5 jaar enerzijds en het voorkomen van tandfluorose en tandcariës in het blijvend gebit op oudere leeftijd.

Gegevensverzameling: Gegevens over de gebitstoestand (cariës, fluorose), gegevens over het gebruik van fluoridetabletten.

Methode: - Enquête;
- observatie;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Jeugdige ziekenfondsverzekerden van 8 en 14 jaar.

Plaats van onderzoek: Alphen a/d Rijn, Gouda, Breda en 's-Hertogenbosch.

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts-epidemioloog

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
H. Kalsbeek
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: augustus 1996

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Trefwoorden: Fluoridegebruik
Tandcariës
Gebit & mondholte

Nummer: 19
Titel: Hé, jij daar, poetsen!

Probleem / doelstelling: - Inzicht krijgen in de gebitsverzorging en de gebitstoestand van de kinderen op de basisscholen (groep 2 en 7) in de regio Noord-Friesland.

Gegevensverzameling: Demografische gegevens, frequentie tandartsbezoek, poetsfrequentie, fluoridegebruik, eten/drinken voor het slapen gaan ná het poetsen, beoordeling van melkgebit bij groep 2 en eerste 4 molaren bij groep 7.

Methode: - Interview;
- observatie;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Steekproef 661 kinderen uit groep 2 en 7 van de basisschool.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Noord Friesland.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.

Projectleider: J.E. Pijlman

Andere onderzoekers: G. Keuning

Onderzoeksinstelling: GGD Noord Friesland
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden

Kontaktadres: GGD Noord Friesland
J.E. Pijlman
Postbus 612
8901 BK Leeuwarden

Start onderzoek: maart 1994

Einde onderzoek: december 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Uit het onderzoek blijkt dat 63% van de kinderen in groep 2 een gaaf melkgebit heeft, van de kinderen in groep 7 heeft 63% eerste blijvende kiezen. 64% van de kinderen poetst volgens het advies (minimaal twee maal per dag poetsen), 35% volgt dit advies echter niet op. Kinderen die vaker poetsen en fluoridetabjetjes gebruiken alsmede kinderen van ouders met een hoger opleidingsniveau hebben een beter gebit. Van de onderzochte kinderen bezoekt 98% de tandarts minstens twee keer per jaar.

Publikaties: - Pijlman JE, Keuning G.
Hé jij daar, poetsen! onderzoek naar de gebitstoestand, de gebitsverzorging en het tandartsbezoek in de Regio Noord-Friesland. Leeuwarden, GGD Noord-Friesland, 1996.

Trefwoorden: Gebit & mondholte
Fluoridegebruik
Tandcariës

Nummer: 20
Titel: Jongeren en hart- en vaatziekten: een leefstijl en determinantenanalyse.

Probleem / doelstelling: - Inventarisatie hart- en vaatziektenrisico onder jongeren;
- inventarisatie van determinanten van deze gedragingen;
- inventarisatie van eventuele samenhangen tussen gedragingen en determinanten van verschillende gedragingen.

Gegevensverzameling: Gedragsinventarisatie: roken, vet intake, fruit consumptie; attitudes, sociale invloeden, gedragscontrole, stages of change, distale determinanten.

Methode: - Enquête.
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksubject: 1052 basisschoolleerlingen (10-13jaar, 47% jongens, 53% meisjes) 3790 scholieren voortgezet onderwijs (13-20 jaar, 45% jongens en 55% meisjes).

Plaats van onderzoek: Landelijk onderzoek.

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: H.P. Schaalma, GVO

Andere onderzoekers: C. Bollman
J. de Nooijer

Onderzoeksinstelling: Rijksuniversiteit Limburg
Vakgroep Gezondheidsvoorlichting
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Samenwerking: Nederlands Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ)
Woerden

Kontaktadres: Rijksuniversiteit Limburg
Vakgroep Gezondheidsvoorlichting
H.P. Schaalma
Postbus 616
6200 MD Maastricht

Start onderzoek: september 1995

Einde onderzoek: september 1996

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Een van de centrale doelstellingen van het project betrof een speurtocht naar leefstijlen, samenhangen tussen gedragspatronen en denkbeelden over aan hart- en vaatziekten gerelateerd gedrag. Deze samenhangen zijn over het geheel genomen zwak, zowel op cognitief als gedragsniveau. Een mogelijke conclusie zou kunnen zijn dat ter preventie van hart- en vaatziekten de ontwikkeling van integrale programma's voor het onderwijs geen vruchtbare aanpak lijkt.

Publikaties: - Schaalma HP, Bolman C, Nooijer J de, et al.
Jongeren en HVZ: een leefstijl en determinantenanalyse.
Den Haag: Nederlandse Hartstichting, 1997.

Trefwoorden: Hart- en vaatziekten
Adolescenten
Leefstijlen

Nummer: 21
Titel: Lichaamshouding en ademhaling van kinderen in relatie tot gezondheid.

Probleem / doelstelling: - Bij welk percentage van de kinderen uit groep 1 resp. 7 komt een slappe lichaamshouding, verkeerde ademhaling, slappe mondmotoriek en daaruit voortvloeiende gezondheidsproblemen voor?
- Welk risico hebben kinderen uit groep 1/2 resp. groep 7 met een slappe houding, verkeerde ademhaling of slappe mondmotoriek op problemen met spraak, stem, oren, regelmatige verkoudheden en verwijdering van neusamandelen?
- Hoeveel minder risico lopen kinderen met een actieve vrijetijdsbesteding?

Gegevensverzameling: Lichamelijke activiteit, houdingsaspecten, ademhaling/mondmotoriek, gezondheid.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- observatie.

Onderzoeksobject: 271 Kinderen uit groep 7, 985 kinderen uit groep 1/2.

Plaats van onderzoek: Deel van het Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: H.T. Kroesbergen, epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda, afd. JGZ.
Postbus 3215
4800 DE Breda

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Het onderzoek is tussen september 1994 en juni 1996 uitgevoerd bij kinderen uit groep 1/2 van de basisschool en kinderen uit groep 7. Totaal zijn 985 kinderen uit groep 1 en 271 kinderen uit groep 7 bij het onderzoek betrokken. Een slappelichaamshouding komt voor bij 20% van de kleuters en 32% van de kinderen uit groep 7. Ook voor afwijkingen in de ademhaling geldt dat deze vaker optreden in groep 7 dan in groep 1/2. Een oppervlakkige borstademhaling bij 51% versus 10% en mondademhaling bij 47% versus 25%. Ook een slappe mondmotoriek komt vaker voor in groep 7 dan groep 1/2 (22% versus 17%). Dit geldt ook voor stemafwijkingen en neusspraak, maar niet voor articulatieafwijkingen. Problemen met oren en verkoudheden komen daarentegen meer voor bij de kleuters. Bij 24% van de kleuters is de neusamandel verwijderd; in groep 7 is dit percentage iets hoger (28%). Bij kleuters is vooral samenhang gevonden tussen slappe houding, verkeerde ademhaling en het gebrek aan lichamelijke activiteit volgens de

inschatting van de ouders (kind is minder lichamelijk actief dan leeftijdsgenootjes). Bij kinderen uitgroep 7 bestaat samenhang tussen bewegen in clubverband of bewegen buiten schooltijd en de in dit onderzoek aan de orde zijnde houdings- en ademhalingsproblemen. Bij kinderen die minder lichamelijk actief zijn komt een slappe lichaamshouding, verkeerde ademgewoonten en daarmee samenhangende verkeerde spraak vaker voor dan bij kinderen die meer lichamelijk actief zijn. Tijdens de contacten van ouders en kinderen met jeugdarts of jeugdverpleegkundige vormt de lichamelijke activiteit van het kind een gespreksonderwerp. Een gericht advies wordt gegeven aan kinderen met houdingsafwijkingen. De logopedist gaat bij kinderen met stem/spraak/taal afwijkingen de relatie met de ademhaling na en geeft hierover een gericht advies.

Publikaties:

- Kroesbergen HT.
Lichaamshouding en ademhaling van kinderen in relatie tot gezondheid: een onderzoek door het regioteam Etten-Leur/Zevenbergen e.o.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1996.

Trefwoorden:

Houding
Motoriek
Schoolkinderen
Spraaikontwikkeling
Gebit & mondholte

Nummer: 22
Titel: Luchtwegklachten bij kinderen in Nederlands-Duits grensgebied (Euregio Maas-Rijn).

Probleem / doelstelling: - Is er sprake van verschillen in voorkomen, diagnostiseren en behandelen van luchtwegklachten in de Euregio Maas-Rijn?
- welke (milieu)determinanten zijn van belang bij luchtweg klachten van kinderen in deze regio?
- welke preventiestrategieën zijn in deze regio mogelijk?

Gegevensverzameling: Fase 1: luchtwegklachten en allergie (WHO-lijst)
Fase 2: uitgebreide expositiemetingen van binnen- en buiten-milieufactoren (w.o. biologische monitoring), uitgebreide effectmetingen longfunctie-onderzoek, bloed- en allergietesten vragenlijstonderzoek.
Fase 3: Inventarisatie van instanties/organisaties die zich bezig houden met preventie- en interventiestrategieën op dit terrein.

Methode: - Interviews, enquête, observatie, retrospectief onderzoek, prospectief onderzoek, literatuuronderzoek, cross-sectioneel onderzoek.

Onderzoeksobject: Alle kinderen geboren tussen 30 november 1989 en 1 december 1990

Plaats van onderzoek: GGD regio's Westelijke Mijnstreek, Midden-Limburg en Heinsberg (Duitsland).

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: W. Dott

Andere Onderzoekers: M.A.H. Mommers
R.M.J. Derkx
P. Mertens
B. Ziemer
M. Weishoff-Houben

Onderzoeksinstelling: RWTH Aachen, Institut für Umweltmedizin
Pauwelstrasse 30
D 52057 Aachen

Samenwerking: GGD Midden-Limburg, GGD Westelijke Mijnstreek

Kontaktadres: GGD Westelijke Mijnstreek
R.M.J. Derkx
Postbus 99
6160 AB Geleen

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: eind 1999

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: 5692 Questionnaires have been sent back to the regional Health Services (overall response 79.0%) A non-response study showed that in WM en ML relatively more children with asthma and coughing symptoms were incorporated in the study. The regions HB, ML and WM did not differ worth mentioning according to the distribution of reported respiratory symptoms. Clear discrepancies were found in the amount of children who have been

under treatment of a specialised physician during the last 12 months for bronchitis and asthma. children living in HB were to a lesser degree treated for asthma during the last 12 months by a specialised physician. It seems that in HB a higher percentage of these children have been treated for bronchitis by a specialist. It

is not clear whether these discrepancies can be related to differences in medical systems between the Netherlands and Germany.

Publikaties:

- Kok M de, Derkx R, Jongmans G, et al.

Reported respiratory symptoms in children in the regions Heinsberg (Germany), Midden-Limburg and Westelijke Mijnstreek (the Netherlands). Aachen: RWTH, 1996.

Trefwoorden:

Luchtwegaandoeningen
Luchtwegen

Nummer: 23
Titel Mondgezondheid bij Amsterdamse 1 en bijna 4 jarige kinderen.

Probleem / doelstelling: - Het verwerven van inzicht in een aantal zuiggewoonten van 1-jarige en bij 4-jarigen van verschillende etnische afkomst.
- Inzicht verwerven in de mondverzorgende maatregelen die ouders van verschillende afkomst nemen ten aanzien van hun kinderen van 1 jaar en bijna 4 jaar.

Gegevensverzameling: Etniciteit, opvoedingssituatie, gezinsgrootte, sociaaleconomische status, onderzoeksgegevens m.b.t. een aantal zuiggewoonten en mondverzorgende maatregelen.

Methode: - Interview;
- retrospectief onderzoek;
- correlatiestudie.

Onderzoeksobject: 1013 Kinderen van 11-12 maanden, 997 kinderen van 3 jaar en 9 maanden.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.

Projectleider: H. Pauw-Plomp

Andere Onderzoekers: M.P. Wensel
M.F. van der Wal

Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam

Kontaktadres: M.F. van der Wal, afdeling EDG
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: oktober 1991

Einde onderzoek: september 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Zuigflesgebruik: van de 1-jarige kinderen dronk 90% uit de fles, 71% dronk tussen de maaltijden door uit de fles en 34% bij het inslapen. Van de 4-jarige kinderen kreeg 17% nog drinken uit de zuigfles, terwijl 8% buiten de maaltijden en 10% bij het inslapen uit de zuigfles dronk. De inhoud van de fles was voornamelijk tand-bedervend. Flesgebruik buiten de maaltijden om en flesgebruik bij het inslapen kwam het meest voor bij de Nederlandse en Turkse 4-jarigen. Tandepoetsen: bij 61% van de 1-jarigen werden de tanden dagelijks gepoetst. Dit gebeurde slechts bij 22% van de Turkse en 42% van de Marokkaanse kinderen. 98% van de 4-jarigen poetste dagelijks de tanden, van wie het merendeel met tandpasta. Nederlandse (99%) en Surinaamse/Antilliaanse (100%) 4-jarigen poetsten iets vaker dagelijks de tanden dan Marokkaanse (93%) en Turkse (93%) 4-jarigen. Fluoridegebruik: van de 1-jarigen kreeg 74% dagelijks één fluoridetablen en van de 4-jarigen kreeg 47% dagelijks twee fluoridetabellen. Bij de 1-jarigen verschilde het fluoride- gebruik niet tussen kinderen van verschillende etnische origine, bij de 4-jarigen daarentegen was het percentage

Publikaties:

fluoridegebruik bij de Nederlandse kinderen iets hoger.

- Wal MF van der, Wensel MP, Meulmeester JF, Pauw-Plomp H. Tandheelkundig preventief gedrag bij Nederlandse, Surinaamse, Marokkaanse en Turkse kinderen van 1 en 3-4 jaar. Tijdschrift Sociale Gezondheidszorg 1996;74:199-203.
 - Wensel MP. Zuiggewoonten en tandheelkundig preventief gedrag bij kinderen in Amsterdam.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs, 1995. (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).
-

Trefwoorden:

Gebit & mondholte
Zuiggewoonten

Nummer: 24
Titel: Mondgezondheid, determinanten en preventie in Midden-Limburg.

Probleem / doelstelling: - Hoe is de gebitstoestand en de omvang van de behandel noodzaak bij kinderen en bestaan hierin verschillen tussen scholen en subregio's onderling in Midden-Limburg?
- hoe is de mondhygiëne van kinderen en bestaan hierin verschillen tussen scholen/groepen en subregio's in Midden-Limburg?
- welke beïnvloedbare determinanten van mond- en tandziekten spelen een rol bij de verschillen in gebitstoestand en mondhygiëne tussen scholen/groepen en subregio's?
- wat zijn de aanknopingspunten voor tandheelkundige preventie in Midden-Limburg en welke beleidsaanbevelingen kunnen hiertoe gegeven worden?

Gegevensverzameling: Gebitstoestand (cariës), gebitshygiëne (tandplaque), determinanten van tandcariës en tandplaque (tandenpoetsen, fluoridegebruik, voeding, preventieve en curatieve zorgverlening door tandartsen en mondhygiënist.

Methode: - Observatie;
- enquête.

Onderzoeksubject: 9490 schoolkinderen van het reguliere basisonderwijs en het speciaal onderwijs uit de groepen 2/3 en 7/8.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Midden-Limburg.

Soort onderzoek: Overig onderzoek
Projectleider: P. Mertens
Andere Onderzoekers: C. Terstegge
T. Houben
Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Limburg
Postbus 1235
6040 KE Roermond
Kontaktadres: GGD Midden-Limburg
P. Mertens
Postbus 1235
6040 KE Roermond

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Een slechte mondgezondheid bleek vaak voor te komen bij de onderzochte populatie, bijna de helft van de kinderen had een niet-gaaf gebit; 60% had een plaquescore hoger dan 3 en bijna een kwart had achterstallig onderhoud. M.b.t. herkomst, opleiding ouders en en type verzekering bleken verschillen in de mate van voorkomen van een slechte mondgezondheid. Jongens bleken vaker een plaquescore hoger dan 3 te hebben dan meisjes. Weinig kinderen voldeden aan de landelijke richtlijnen voor mondhygiënisch gedrag, en aan

de criteria die in dit onderzoek gesteld zijn ten aanzien van tandartsbezoek, poetsgedrag, fluoridegebruik en voedingsgewoonten. Kinderen die voldeden aan de in dit onderzoek gestelde criteria voor goed mondhygiënisch gedrag bleken gemiddeld vaker een goede mondgezondheid te hebben. Minder goed poetsgedrag en minder goed fluoridegebruik hadden een betrekkelijk hoog aandeel in het vóórkomen van behandelnoodzaak, resp. 33.5% en 13%.

Publikaties:

- Terstegge C, Mertens P, Houben T.
Mondgezondheid, determinanten en preventie in Midden-Limburg: een epidemiologisch onderzoek naar de tandheelkundige gezondheidstoestand en het vóórkomen van determinanten van tandziekten bij schoolkinderen in Midden-Limburg een aanbevelingen voor jeugdtandzorg. Roermond: GGD Midden-Limburg, 1996.

Trefwoorden:

Gebit & mondholte
Fluoridegebruik

Nummer: 25
Titel: Nachtelijk hoesten.

Probleem / doelstelling: - Kinderen zijn bevraagd op de leeftijd 3-6 jaar i.v.m. CARA-klachten en nachtelijk hoesten (1991), doel van dit onderzoek is dezelfde kinderen die nu 10 jaar zijn weer te bevragen;
- hebben kleuters die 's-nachts hoesten meer kans om later CARA te ontwikkelen dan kleuters die niet 's-nachts hoesten?
- in welke mate hangt nachtelijk hoesten samen met vermoeidheid in de ochtend?

Gegevensverzameling: - hoe is de indruk omtrent de te verwachten validiteit van nachtelijk hoesten als screeningstest voor de vroege opsporing van CARA?

Methode: - Enquête

Onderzoeksubject: 400 10 jarigen die reeds in een eerder stadium 2x bevraagd zijn.

Plaats van onderzoek: Streekgewest Westelijk Noord-Brabant

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: J. Franken-v.d. Toorn, jeugdarts

Andere Onderzoekers: J. Baecke
H. Augustijn

Onderzoeksinstelling: GGD Westelijk Noord-Brabant
Postbus 723
4600 AS Bergen op Zoom

Kontaktadres: Dependance GGD Westelijk Noord-Brabant
H. Franken-v.d. Toorn
Burgerhoutsestraat 19
4701 EK Roosendaal

Start onderzoek: 1997

Einde onderzoek: 1998

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: De prevalentie van nachtelijk hoesten was 18%. Er was geen relevant verschil in de prevalentie van nachtelijk hoesten voor de 2-4 jarigen en 5-7 jarigen. Kinderen die regelmatig 's-nachts hoesten hadden vaker CARA-symptomen en/of CARA-medicatie dan kinderen die niet regelmatig nachtelijk hoesten, ook waren nachtelijke hoesters vaker 's-ochtends moe. Daarnaast lijken nachtelijke hoesters een hogere kans te hebben op de ontwikkeling van CARA. De indruk omtrent de te verwachten validiteit van nachtelijk hoesten als screeningstest voor de vroege opsporing van CARA is ongunstig.

Publikaties: - Baecke JAH, Augustijn H, Becht MTJ et al,
Nachtelijk hoesten in relatie tot CARA bij jeugdigen.
Bergen op Zoom: GGD Westelijk Noord-Brabant/Kruiswerk
West-Brabant, 1996.

Trefwoorden: CARA
Luchtweegaandoeningen
Schoolkinderen

Nummer: 26
Titel: Projekt kollektieve fluoride maatregel.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het effect van de invoering van een collectieve fluoridemaatregel op risicoscholen.

Gegevensverzameling: Prevalentie cariës, mondhygiëne, het gebruik van fluoridetabletten, het tandartsbezoek en een aantal achtergrondgegevens.

Methode: - Interview;
- literatuuronderzoek;
- dwarsdoorsnede onderzoek.

Onderzoeksobject: Voorafgaand aan de invoering van de fluoridemaatregel werd op de drie scholen (2 islamitische scholen en een school voor speciaal onderwijs) een gebitsonderzoek uitgevoerd. (0-meting in 1992), eind 1994 heeft een tussenmeting plaats gevonden met eenzelfde aanpak en een soortgelijke populatie als in 1992.
In 1992 bestond de populatie uit 189 kinderen met een gemiddelde leeftijd van 10 jaar en 3 maanden. In 1994 zijn er 168 onderzocht, met een gemiddelde leeftijd van 10 jaar en 4 maanden.
In 1995 heeft het eindonderzoek plaats gevonden met eenzelfde aanpak en populatie als de voorafgaande jaren. Tijdens dit onderzoek zijn 203 kinderen onderzocht.

Plaats van onderzoek: Streekgewest Westelijk Noord-Brabant.

Soort onderzoek: Overig onderzoek

Projectleider: H. de Mol

Onderzoeksinstelling: GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant
Postbus 723
4600 AS Bergen op Zoom

Kontaktadres: GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant
H. de Mol
Postbus 723
4600 AS Bergen op Zoom

Start onderzoek: 1992

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: veldwerk

Samenvatting: De gebitsstoestand bij de eindmeting was gunstiger dan bij de nulmeting. Het betrof een niet significant verschil. De plakscore bij de eindmeting was gunstiger dan bij de nulmeting.
Dit verschil was significant en duidt op een mogelijk gunstig effect van de interventie. In de huidige onderzoeksopzet is het niet zinvol het onderzoek te continueren om een eventueel effect van een langere blootstelling aan de interventie op de gebitsstoestand aan te tonen.

Publikaties:

- Mol H de.
Verslag project "collectieve fluoride maatregel"
Bergen op Zoom: GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, 1996.
-

Trefwoorden:

Gebit & mondholte
Schoolkinderen
Fluoridegebruik

Nummer: 27
Titel: Schooltassen (titel nog niet bekend).

Probleem / doelstelling: - Leidt het dagelijks dragen van een zware schooltas tot gezondheidsproblemen (rug-, nek- en schouderklachten) ?
Gegevensverzameling: Nog in voorbereiding
Methode: - Enquete;
- literatuuronderzoek;
- meten en wegen van 1e en 2e klassers in het voortgezet onderwijs;
- wegen van schooltas.
Onderzoeksobject: Jongens en meisjes uit de 1e en 2e klas van het voortgezet onderwijs.
Plaats van onderzoek: Regio Achterhoek, Regio Arnhem

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg
Projectleider: Ch. van Gent, J. Dols
jeugdartsen i.o.
Samenwerking: GGD Regio Achterhoek, Dienst Brandweer en Volksgezondheid Arnhem.
Kontaktadres: GGD Regio Achterhoek
Ch. van Gent
Postbus 53
7000 AB Doetinchem
Dienst Brandweer en Volksgezondheid
J.J.G.M. Dols
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1998
Onderzoeksfase: Lopend, voorbereidende fase

Publikaties: - te verwachten: scriptie.

Trefwoorden: Skelet & spierstelsel

Nummer: 28
Titel: Scoliose onderzoek.

Probleem / doelstelling: - Vaststellen prevalentie van scoliose en evalueren systematische opsporing van scoliose bij jonge adolescenten.
Gegevensverzameling: Buigtest door schoolarts en bij positieve buigtest een kwantitatieve bepaling van uitwendige asymetrie door een orthooped.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- meting.
Onderzoeksobject: 30.000 Kinderen elk 3 maal gemeten met steeds 1 jaar tussentijd: 84.000 bukten.
Plaats van onderzoek: Provincie Utrecht en Hilversum.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: prof.dr J.C. van Wieringen, kinderarts
Andere Onderzoekers: R. van der Meer, J.E.H. Pruijs, M.A.P.E. Hageman
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Samenwerking: Wilhelmina Kinderziekenhuis Utrecht.
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
R. van der Meer
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Einde onderzoek: november 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Van de 84.000 bukten zijn 4189 positief, 1931 van de 3069 leerlingen zijn positief bij de orthooped, de prevalentie van idiopathische scoliose in Nederland in 0.3%, vroege opsporing en behandeling is zinvol.
Publikaties: - Meer R van de, Pruijs JEH, Hageman MAPE.
Idiopathic scoliosis and school health care: a case-finding project in the centre of the Netherlands.
Utrecht: GG&GD Utrecht afd. JGZ en Wilhelmina Kinderziekenhuis, 1995.

Trefwoorden: Scoliose
Screening
Adolescenten

Nummer: 29
Titel: Voor dovemansoren?

Probleem / doelstelling: - Zijn er risico's verbonden aan het afzien van het gehooronderzoek bij 11-jarigen?
- wat is de prevalentie van gehoorstoornissen bij jeugdigen?
- wat zijn de belangrijkste oorzaken van gehoorverlies bij jeugdigen?
- wat zijn de consequenties van een afwijkend audiogram bij de groep jeugdigen van 10-15 jaar op korte en lange termijn?
- zijn er groepen in de leeftijdscategorie 10-15 jaar te onderscheiden die een verhoogd risico lopen op een verminderd gehoor?

Gegevensverzameling: Bij het dossieronderzoek: geslacht, uitslag audiogram groep 3/4 uitslag audiogram groep 7, onder controle/behandeling bij KNO-arts iv.m. gehoorproblemen in groep 3/4 en groep 7, verwezen door jeugdarts in groep 3/4 of 7 i.v.m. gehoorproblemen.

Methode: - Dossier-onderzoek;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Dossiers van 270 leerlingen groep 7.

Plaats van onderzoek: GGD West Veluwe/Vallei.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: C.A. Zijm

Onderzoeksinstelling: GGD West Veluwe/Vallei
Postbus 233
6710 BE Ede

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Uit het dossieronderzoek naar het aantal afwijkende audiogrammen bij leerlingen van groep 7 blijkt dat 6% van de leerlingen een mogelijke gehoorstoornis heeft. Zes leerlingen werden verwezen. Uit de literatuur blijkt dat het percentage geleidingsstoornissen in de leeftijdsgroep 10-15 jaar laag is. In de literatuur wordt gewezen op een toename van perceptieve gehoorstoornissen als gevolg van vormen van vrijetijdsbesteding met een hoge lawaaielasting. Niet-blijvende conductieve stoornissen bij oudere kinderen hebben doorgaans geen of nauwelijks nadelige gevolgen van blijvende aard. OME op jonge leeftijd kan echter leiden tot een duidelijke achterstand in de taalexpressieve vaardigheden, evenals een verminderd spraakverstaan door blijvende afwijkingen in de centrale banen van het auditieve systeem. Geringe perceptieve verliezen hebben al gevolgen voor het sociaal functioneren. Het geven van voorlichting aan jongeren over de risico's van blootstelling aan lawaai blijft van belang.

Publikaties: - Zijm CA.
Voor dovemansoren?
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sectorOnderwijs, 1995.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden: Audiometrie
Gehoorscreening

4. VOEDING

Nummer: 30
Titel: 'Lekkere trek': een onderzoek naar voeding van de schoolgaande jeugd op de Zuidhollandse eilanden en de mogelijkheden van schoolkantines bij gezondheidsbevordering.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de voedingsgewoonten van de leerlingen in het voortgezet onderwijs;
- functie van de schoolkantines bij het stimuleren van gezonde eetgewoonten.

Gegevensverzameling: Voedingspatroon, frequentie tussendoortjes, kantineaanbod.

Methode: - Enquete;
- interview.

Onderzoeksobject: 1048 Leerlingen uit de derde klas van het voortgezet onderwijs (LBO, MAVO, HAVO, VWO) en uit de eerste klas van het middelbaar beroepsonderwijs, totaal 17 scholen, alsmede de kantinebeheerders van 17 scholen.

Plaats van onderzoek:: Zuidhollandse eilanden.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: C.A.M. Bouchier

Andere Onderzoekers: M.W.M. Hesseling

Onderzoeksinstelling: GGD Zuidhollandse eilanden
afd. Beleidsondersteuning
Postbus 742

Kontaktadres: 3200 AR Hellevoetsluis
GGD Zuidhollandse eilanden
afd. Beleidsondersteuning
P.F.L.A. Bisscheroux
Postbus 742
3200 AR Hellevoetsluis

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Afgemeten aan de aanbevelingen van het Voorlichtingsbureau voor de Voeding eet 17% van de leerlinlingen zondermeer ongezond en 22% tamelijk ongezond. Vooral het gemis aan voldoende brood of graanprodukten, groente en fruit valt op. 10% van de leerlingen onbijten nooit, m.n. het VBO kent veel niet-ontbijters.

Gemiddeld eten de leerlingen 3 zoete/hartige tussendoortjes op een schooldag, door LBO-, MBO-, en MAVO-scholieren worden meer tussendoortjes gegeten dan door VWO- en HAVO-scholieren. De schoolkantie is veruit de belangrijkste plek waar etenswaren worden gekocht, bij zeven scholen in het onderzoek staat regelmatig een snackkar voor het

Publikaties:

schoolterrein. Scholieren zouden lessen over voeding op prijs stellen, alsmede een verruiming van het schoolkantine-aanbod. Kantinebeheerders zien mogelijkheden de schoolkantine te betrekken bij educatie rond voeding.

- GGD Zuidhollandse eilanden

"Lekkere trek": een onderzoek naar voeding van de schoolgaande jeugd op de Zuidhollandse eilanden en de mogelijkheden van schoolkantines bij gezondheidsbevordering.

Hellevoetsluis: GGD Zuidhollandse Eilanden, 1995.

Trefwoorden:

Adolescenten

Voedingsgewoonten

Numer: 31
Titel: Zuivelgebruik bij de schoolgaande jeugd in de regio Nijmegen.

Probleem / doelstelling: - Wat is het zuivelgebruik van de schoolgaande jeugd in de regio Nijmegen?
- welk deel van deze populatie gebruikt minder dan de aanbevolen hoeveelheden?
- zijn er eventuele risicogroepen te onderscheiden met een te lage inneming?
- is het nodig om specifieke actie te ondernemen met betrekking tot stimulering van zuivelconsumptie?

Gegevensverzameling: Gebruik van melk en melkproducten in eenheden per week, gebruik van kaas in (boterham)eenheden per week.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO/PVO.

Onderzoeksobject: 3808 kleuters, 2642 leerlingen uit groep 7 van het basisonderwijs, 2146 brugklasleerlingen voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Nijmegen.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: M. van der Star, epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Regio Nijmegen
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Kontaktadres: GGD Regio Nijmegen
M. van der Star
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Start onderzoek: augustus 1995

Einde onderzoek: augustus 1997

Onderzoeksfase: Rapportage

Publikaties: - Star, M van der.
Zuivelgebruik bij de jeugd, regio Nijmegen.
Nijmegen: GGD regio Nijmegen, september 1997.

Trefwoorden: Voedingsgewoonten
Schoolkinderen

6. PRE- / PERINATALE PERIODE

Nummer: 31a
Titel: Arbeid en zwangerschap (Europop)

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het risico van totale lichamelijke belasting tijdens de zwangerschap op vroeggeboorte.
Gegevensverzameling : Belasting tijdens het werk en in de thuissituatie, medische gegevens.
Methode: - Interview;
- retrospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: Cases: vrouwen die vóór 37 weken zwangerschap zijn bevallen, controles: vrouwen die à terme zijn bevallen.
Plaats: Amsterdam en Haarlem.

Soort onderzoek: - overig onderzoek.
Projectleider: S.E. Buitendijk
Andere onderzoekers: K.M. van der Pal
S. Vaas
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Samenwerking : VU-ziekenhuis, Lucas-ziekenhuis, OLVG, Slotervaart-ziekenhuis en Kennemergasthuis.
Kontaktadres : TNO Preventie en Gezondheid
K.M. van der Pal
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: oktober 1995
Einde onderzoek: oktober 1997
Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: meerdere publicatie in voorbereiding.

Trefwoorden: Zwangerschap

Nummer: 31b
Titel: Onderzoek naar kennis en gebruik van foliumzuur bij zwangerschapswens.

Probleem / doelstelling: - Evaluatie van het effect van de voorlichtingscampagne over het gebruik van foliumzuur op de kennis en het gebruik van foliumzuur.
Gegevensverzameling: Demografische gegevens zoals leeftijd, nationaliteit, opleiding en gegevens over kennis en gebruik van foliumzuur.
Methode: - Enquête;
- prospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: Vrouwen die voor de eerste of tweede prenatel controle bij de verloskundige, huisarts of gynaecoloog komen.
Plaats: Randstad, Noord-Nederland, Midden-Brabant, Achterhoek.

Soort onderzoek: - Promotie-onderzoek/overig onderzoek
Projectleider: S.E. Buitendijk
Andere onderzoekers: K.M. van der Pal
L.T.W. de Jong-van den Berg
M.C. Cornel
H.E.K. de Walle
W. Jeuninga
C. de Rover
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Samenwerking: R.U. Groningen, afd. Universitair Centrum voor Farmacie, Eurocat
GGD Midden Brabant, GGD Regio Achterhoek.
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
K.M. van der Pal
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: september 1995
Einde onderzoek: september 1997
Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Samenvatting: De resultaten zijn nog niet bekend.
Publikaties: Meerdere publicatie zijn in voorbereiding.

Trefwoorden: Foliumzuur
Zwangerschap

7. ZUIGELINGEN & PEUTERS (0-4 JAAR)

Nummer: 32
Titel: Huilbaby's.

Probleem / doelstelling:

- Hoe vaak komt overmatig huilen bij baby's voor?
- is er een relatie tussen sociaal-demografische kenmerken enerzijds en het al dan niet overmatig huilen van de baby anderzijds?
- in welke mate treffen ouders verstandige en dubieuze maatregelen om het huilen van hun kind te verminderen, en is er een relatie tussen sociaal-demografische kenmerken enerzijds en het al dan niet treffen van maatregelen om het huilen te verminderen anderzijds?
- bij hoeveel overmatig huilende baby's wordt door de consultatiebureau-arts, huisarts of kinderarts een aanwijsbare (organische) oorzaak geconstateerd, en wat zijn de gestelde diagnoses?

Gegevensverzameling: Huilgedrag, geslacht, rangorde, etnische afkomst, SES, maatregelen van ouders om huilen te verminderen, bezoek huis/kinderarts, gestelde diagnoses.

Methode:

- Interview;
- enquête;
- registratie in het kader van het PGO;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 1000 (moeders van) baby's van 3 maanden, 1000 (moeders van) baby's van 11 maanden.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: M.F. van der Wal

Andere Onderzoekers: H.P. Pauw-Plomp

Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Kontaktadres: GG&GD Amsterdam
M.F. van der Wal, Sector Jeugdgezondheidszorg
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: januari 1995

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Trefwoorden: Huilgedrag
Zuigelingen

Nummer: 33
Titel: Onderzoek slaaphouding en toedekken, 1996.

Probleem / doelstelling: - Hoe werden kinderen in de leeftijd van 0-9 maanden te slapen gelegd en toedekkt in november 1996?
- welke wijzigingen zijn hierin opgetreden sinds de voorgaande identieke peiling in november 1994?

Gegevensverzameling: Achtergrondgegevens, slaaphouding, wijze van toedekken.

Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Consultatiebureau bezoekende kinderen in de leeftijd van 0-9 maanden.

Plaats van onderzoek: Landelijke deelname door thuiszorgorganisaties.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: R.J.F. Burgmeijer

Andere Onderzoekers: G.A. de Jonge

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Landelijk Centrum Ouder- en Kindzorg
Bunnik.

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: november 1996

Einde onderzoek: juli 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Samenvatting: Verdere afname van risicofactoren voor wiegendood (buikligging en gebruik van dekbedden)

Ommerkingen: Het is de bedoeling dat deze sinds 1988 om de twee jaar gehouden peiling in 1998 wordt opgenomen in de peilingen Jeugdgezondheidszorg.

Publikaties: -

Trefwoorden: Slaaphouding

Nummer: 34
Titel: Risicofactoren voor wiegendood en foetale groei.

Probleem / doelstelling: - Het in kaart brengen van de prevalentie van een aantal risicofactoren voor wiegendood en foetale groei bij zuigelingen van 0-4 maanden.
Gegevensverzameling: Geslacht, leeftijd, pariteit, geboortegewicht, zwangerschapsduur, etnische afkomst, opleiding moeder, lengte moeder, gewicht moeder, gebruik prenatale zorg, buik/rug/zijligging, toedekking, passief roken.
Methode: - Interview;
- retrospectief onderzoek.
Onderzoeksubject: Zuigelingen van 0-4 maanden.
Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: M.F. van der Wal
Andere Onderzoekers: H.P. Pauw-Plomp
Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam
Nieuwe Achtergrond 100
1000 HE Amsterdam
Kontaktadres: GG&GD Amsterdam, afdeling EDG
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: eind 1996
Einde onderzoek: eind 1999
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Trefwoorden: Wiegendood
Epidemiologie

Numer: 35
Titel: Zindelijkheid bij peuters.

Probleem / doelstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in de ontwikkeling van de zindelijkheid van peuters;
- welke percentages van de peuters zijn rond de derde verjaardag niet zindelijk voor urine(dag/nacht) en voor ontlasting?
- zijn deze percentages anders dan die De Jonge ruim 25 jaar geleden vond?
- is er een samenhang tussen zindelijkheid en door ouders toegepaste methoden van training?
- is er een samenhang tussen zindelijkheid en gebruik van wegwerp- of katoenen luier?
- van welke personen of instanties krijgen ouders steun bij de zindelijkheidsontwikkeling?
- ontvangen ouders voldoende informatie en steun van het consultatiebureau bij de zindelijkheidstraining?

Gegevensverzameling: Zindelijkheid, methode van zindelijkheidstraining, type luier, ervaring van de ouder(s), personen van wie steun ontvangen werd, mate van informatie en steun van het consultatiebureau.

Methode:

- Enquête;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: 500 driejarige peuters.

Plaats van onderzoek: Zeeland.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: M. Bouvy

Onderzoeksinstelling: Kruisvereniging Rondom de Oosterschelde
M.Bouvy
Dr. Tazelaarstraat 1
4695 BP St. Maartensdijk

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Huidige 3-jarigen zijn in mindere mate zindelijk dan hun leeftijdsgenootjes van 30 jaar geleden. Dit geldt vooral voor jongens en betreft met name het droog zijn 's nachts en de zindelijkheid voor ontlasting. De discrepantie in mate van zindelijkheid tussen jongens en meisjes is groter dan ruim 25 jaar geleden. De oorzaken van de tendens tot het later zindelijk worden van vooral jongens zijn niet duidelijk, een verband met het dragen van wegwerpluiers kon met dit onderzoek niet worden aangetoond. Een samenhang tussen de methode van zindelijkheidstraining en de mate van zindelijkheid rond de derde verjaardag is aantoonbaar. Een actieve benaderingswijze gaat samen met grotere zindelijkheid, terwijl een benadering met een meer afwachterende component correleert met een geringer zindelijkheidspercentage in de

onderzochte groep. Nogal wat ouders van jongens (24%) ervaren het zindelijk worden van hun kind als iets moeilijks. Eénderde van de ondervraagde ouders geeft aan onvoldoende informatie over dit onderwerp van het consultatiebureau ontvangen te hebben.

Publikaties:

- Bouvy MJM.

Zindelijkheid bij peuters: de mate van zindelijkheid vergeleken met 30 jaar geleden; de huidige aanpak nader bekeken.

Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.

(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Zindelijkheid

8. SCHOOLKINDEREN (4-12 JAAR)

Nummer: 36
Titel: Bedplassen.

Probleem / doelstelling: - Hoe vaak komt bedplassen voor bij kinderen van 3-4 jaar, 5-6 jaar en 11-12 jaar en is er een relatie tussen bedplassen enerzijds en een aantal persoonskenmerken (o.a. geslacht en etnische afkomst) anderzijds?
- welke maatregelen nemen ouders om bedplassers van 3-4 jaar, 5-6 jaar en 11-12 jaar droog te krijgen?
- is er een relatie tussen maatregelen die ouders nemen enerzijds en het geslacht en etnische afkomst anderzijds?

Gegevensverzameling: Bedplassen, geslacht, opvoedingssituatie, etnische afkomst, SES, maatregelen van ouders om bedplassen te stoppen.

Methode: - Interview;
- registratie in het kader van het PGO;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 1506 kinderen van 3-4 jaar, 2422 kinderen van 5-6 jaar, 2081 kinderen van 11-12 jaar.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H. Pauw-Plomp

Andere Onderzoekers: M.F. van der Wal

Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Kontaktadres: GG&GD Amsterdam
M.F. van der Wal, afdeling EDG
Nieuwe Achtergracht 100
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: september 1993
Einde onderzoek: september 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Publikaties: - Wal MF van der, Pauw-Plomp H, Schulpen TWJ. Bedplassen bij Nederlandse, Surinaamse, Marokkaanse en Turkse kinderen van 3-4, 5-6 en 11-12 jaar. Ned Tijdschr Geneesk 1996;140:2410-2414.
- Wal MF van der, Pauw-Plomp, H. Bedplassen bij autochtone en allochtone kinderen in Amsterdam: is preventie een oplossing? Amsterdam: GG&GD, 1996.

Trefwoorden: Enuresis
Schoolkinderen

Nummer: 37
Titel: Gezondheidsprofiel basisonderwijs.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de gezondheid van kinderen van 4 t/m 12 jaar en in de factoren die in relatie staan met hun (on)gezondheid;
- de opsporing van risicogroepen.
Gegevensverzameling: Lichamelijke gezondheid, welzijn en gedrag, school, voeding, verzorging, vrijetijdsbesteding, veiligheid, demografische gegevens.
Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: De groepen 2,4 en 7 van het reguliere basisonderwijs in Flevoland.
Plaats van onderzoek: 34 scholen in Flevoland.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: A. van Asselt
Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad
Kontaktadres: GGD Flevoland
A. van Asselt
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: september 1995
Einde onderzoek: eind 2002
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Ommerkingen: Het betreft een cyclus van onderzoek, twee-jaarlijks zal een totaal profiel worden gemaakt, om de twee jaar krijgt een specifiek onderwerp extra aandacht.
Publikaties: - GGD Flevoland, sector Volksgezondheid, afd. Jeugd/werkgroep Epidemiologie en Registratie.
Gezondheidsprofiel basisonderwijs, groep 7 provincie Flevoland.
Lelystad: GGD Flevoland, 1996.

Trefwoorden: Gezondheidsprofiel
Risicogroepen
Gezondheidstoestand

Nummer: 38
Titel: Project "van basisschool naar voortgezet onderwijs"

Probleem / doelstelling: - Het voorbereiden van de kinderen uit groep 8 op de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs. Project is voorbereid d.m.v een onderzoek onder leerlingen van groep 8 en brugklassers.

Gegevensverzameling: Naar school fietsen, overblijven op school, huiswerk maken meerdere leraren hebben, voeding en lijnen, genotmiddelen, oude en nieuwe vrienden, gevoelens en vandalisme.

Methode: - Enquête

Onderzoeksubject: Leerlingen uit groep 8 en brugklassers.

Plaats van onderzoek: Terheijden (Regio GGD Stadsgewest Breda)

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: A. van der Borst
GVO

Andere Onderzoekers: H.T. Kroesbergen

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerking: CAD, Gemeente, Bureau Halt en Politie

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Doel van het project is de leerlingen van groep 8 voor te bereiden op de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs en de veranderingen die hier mee samengaan. De eerste fase van het project was het ontwikkelen van vragenlijsten voor leerlingen en het afnemen hiervan. In februari is een werkgroep van start gegaan om aan de hand van de verkregen gegevens activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren. Na afloop van het project waren alle betrokkenen enthousiast.

Publikaties: - Borst A van der, Kroesbergen HT.
Eindverslag Project "van basisschool naar voortgezet onderwijs" in de gemeente Terheijden.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1996.

Trefwoorden: Basisonderwijs
Begeleiden
Voortgezet onderwijs

Nummer: 39
Titel: Project on Preterm and small for gestational age infants (POPS), follow-up 14 jaar.

Probleem / doelstelling: - Onderzoek naar gezondheid, beperkingen, gebruik van gezondheidszorg, gedrag, psychomotore ontwikkeling en pedagogische problemen bij te vroeg geboren en de relatie met perinatale problemen en bevindingen op de zuigeling-, peuter- en kleuterleeftijd.

Gegevensverzameling: Beperkingen en medische consumptie, Child Behaviour Check List (CBCL), Teacher Report Form (TRF/CBCL voor onderwijzers) Sociale Angst Schaal voor Kinderen (SAS-K), diepte-onderzoek bij random steekproef (n=200), ontwikkelingspsychologisch onderzoek (WISC-R), schoolvorderings-onderzoek, motorisch onderzoek, pedagogische vragenlijst (NOSI).

Methode: - Prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Alle in 1983 in Nederland levendgeboren kinderen met een zwangerschapsduur < 32 weken en/of een geboortegewicht <1500 gram.

Plaats van onderzoek: Landelijk.

Soort onderzoek: Promotie-onderzoek

Projectleider: A.L. den Ouden

Andere Onderzoekers: S. Sigmond-de Bruin.

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Jeugd
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Rijksuniversiteit Leiden, Vakgroep Orthopedagogiek.

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
A.L. den Ouden
postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: 1993

Einde onderzoek: 1997

Onderzoeksfase: rapportage

Samenvatting: Beperkingen komen in vergelijking met de gegevens van gezonde Nederlandse schoolkinderen (peilingen JGZ) veel vaker voor, de medische consumptie (bezoek aan huisarts, specialist, fysiotherapeut) ligt veel hoger. Ook school- en leerproblemen komen veel vaker voor.

Het zelfbeeld van de kinderen is veel negatiever dan bij de doorsneepopulatie, dit hangt vooral samen met beperkingen die het kind ondervindt en de schoolonderzoekining: een kind met een of meer lichamelijke beperkingen, dat het reguliere basisonderwijs bezoekt heeft zeer vaak (> 50%) een negatief zelfbeeld.

Trefwoorden: POPS
Prematuren
Groeï & ontwikkeling

Nummer: 40
Titel: Sportgedrag van bovenbouwleerlingen in de gemeenten Noordoost-polder en Urk.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het sportgedrag van basisschoolkinderen van de bovenbouw in de gemeenten Noordoost-polder en Urk;
- welke factoren werken belemmerend of stimulerend bij de beslissing wel of niet te gaan sporten ?

Gegevensverzameling: Achtergrondkenmerken: geslacht, schoolgroep, schoolonderzoek, etniciteit. Lidmaatschap van een sportclub, frequentie van sporten/bewegen, motivatie.

Methode: - Enquête

Onderzoeksobject: 785 leerlingen in de groepen 6,7 en 8 basisonderwijs (steekproef regio GGD Flevoland)

Plaats van onderzoek: Urk en Noordoostpolder

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: J.M.A. Roelofs, jeugdarts i.o.

Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Kontaktadres: GGD Flevoland
J.M.A. Roelofs
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: najaar 1995

Einde onderzoek: zomer 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: 74,4% van de bovenbouwleerlingen doet aan georganiseerde sport, dit komt overeen met percentages uit ander onderzoek. Bijna 90% van de onderzoekspopulatie doet aan ongeorganiseerde sport, de helft van de bovenbouwleerlingen doet dit 3 keer per week of vaker. Jongens sporten meer dan meisjes, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd. Allochtone kinderen zijn minder vaak lid van een sportclub dan autochtone leerlingen. 60% van de kinderen geeft als motivatie voor georganiseerd sporten dat het gezond is. 44% vindt het leuk om te winnen, vooral jongens. 20% geeft als argument dat vriendje of vriendinnetjes het ook doen. 23,6% van de bovenbouwleerlingen is geen lid van een sportclub. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn dat ze veel andere hobbies hebben of niet goed weten welke sport ze leuk vinden. 22% geeft geen reden.

Publikaties: - J.M.A. Roelofs
Sportgedrag van bovenbouwleerlingen in de gemeenten Noordoost-polder en Urk.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden: Sport-beoefening

Nummer: 41
Titel: Vrijtijdsbesteding: tel uit je winst.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de visie van beroepskrachten op de functie van georganiseerde vrijetijdsbesteding, welke relatie zien zij tussen een vijftal groepen van activiteiten en de ontwikkeling op het gebied van persoonlijkheid, sociale vaardigheden, motoriek en fysiek gestel en cognitie bij kinderen op de basisschool;
- inzicht in de bekendheid van de respondenten met de literatuur op dit gebied.

Gegevensverzameling: Te verwachten positieve/negatieve effecten van teamsporten in competitieverband, teamsport als recreatie, individuele sport in competitieverband, individuele sport als recreatie, denksporten, creatieve activiteiten, scouting en buurthuisactiviteiten op de ontwikkelingsgebieden persoonlijkheid, sociale vaardigheden, fysiek gestel, cognitie.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Ouders van basisscholieren met geboortjaar 1986 en zes groepen beroepskrachten: fysiotherapeuten, gymleerkrachten, huisartsen, jeugdartsen algemeen, jeugdartsen s.o., psychologen/orthopedagogen van de school-begeleidingsdiensten.

Plaats van onderzoek: Amstelveen en omgeving.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: J.J.M. van den Brûle

Andere Onderzoekers: G.C.A. Wiese

Onderzoeksinstelling: GGD Amstelland-de Meerlanden

Kontaktadres: J.J.M. van den Brûle/G.C.A. Wiese
Postbus 750
1180 AT Amsterdam

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Alle ondervraagden verwachten positieve effecten van sportbeoefening op fysiek gestel, bij andere ontwikkelingsgebieden zoals persoonlijkheid en cognitie is de beoordeling door de respondenten zeer verschillend. De effecten op het gebied van sociale vaardigheden worden bij teamsporten en scouting het sterkst verwacht. 94,3% van de kinderen uit het onderzoek neemt deel aan minimaal één georganiseerde vrijetijdsactiviteit. De wens van het kind speelt in de keuze van de activiteit in 97% een rol. Als belangrijkste reden voor deelname geven ouders verwachtingen ten aanzien van gunstige effecten op gezondheid en conditie, motoriek en sociale vaardigheden aan. In 9,5% van de responsgroep is een advies van anderen van invloed op de keuze geweest. Van de beroepskrachten zijn de meeste adviezen afkomstig van de schoolarts. De belangrijkste redenen voor advies zijn: verbeteren van motoriek, gezondheid en conditie en sociale vaardigheden. 5,7% van de

kinderen doet niets in georganiseerd verband. Uit het hoge percentage deelname en de geringe rol van advisering zou men kunnen afleiden dat in Amstelveen sprake is van vrijetijdsbesteding als vanzelfsprekend deel van de opvoeding.

Publikaties:

- Brûle, JJM van den, Wiese GCA,
Vrijetijdsbesteding; tel uit je winst.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs,
1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).
-

Trefwoorden:

Speelgedrag
Psychosociale ontwikkeling

9. ADOLESCENTEN (12-21 JAAR)

Nummer: 42
Titel: Bepaald gezond: resultaten van een gezondheidsenquête onder leerlingen van klas twee en vier in het voortgezet onderwijs in Eemland.

Probleem / doelstelling: - Op grond van de onderzoeksresultaten moet duidelijk worden op welke gezondheidsonderwerpen de komende jaren het accent dient te liggen in het coëfficiënt preventieve jeugdgezondheidsbeleid voor schoolgaande jongeren;
- op welke te onderscheiden (risico)groepen dient de JGZ te richten om een bijdrage te leveren aan het behalen van gezondheidswinst en het verkleinen van gezondheidsverschillen;
- op grond van de onderzoeksresultaten zullen criteria opgesteld worden waarmee 'aandachtscholen' nader te onderscheiden zijn, zodat de leerlingen op deze scholen extra gerichte aandacht kunnen krijgen.

Gegevensverzameling: Gezondheid en gezondheidsproblemen (ervaren gezondheid, lichamelijke gezondheid, ongevallen, psychosociale gezondheid, medische consumptie), gezondheidsbeïnvloedend gedrag (roken, drugs, alcohol, lichaamsbeweging, veilig vrijen, voeding, vrijetijd) achtergrondkenmerken.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: Steekproef van leerlingen uit klas 2 en 4 voortgezet onderwijs, N=3946.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Eemland

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: N. de Vos

Onderzoeksinstelling: GGD Eemland
Zonnehof 10
3811 ND Amersfoort

Kontaktadres: GGD Eemland
N. de Vos
Zonnehof 10
3811 ND Amersfoort

Start onderzoek: voorjaar 1994

Einde onderzoek: najaar 1995

Onderzoeksfase: afgesloten

Opmerkingen: De gegevens betreffende de over-all rapportage, ook zijn schoolspecifieke rapportages verschenen, alsmede interne rapportages van nadere analyses m.b.t. risicogroepen voor psychosociale problematiek en verslavende gewoonten.

Publicaties: - Vos N de.

Bepaald gezond: resultaten van een gezondheidsenquête onder leerlingen van klas twee en vier in het voortgezet onderwijs in Eemland, eerste rapportage. Amersfoort: GGD Eemland, 1995.

- Vos N de.

Bepaald gezond deel 2.1: psychosociale problematiek aangegeven door scholieren in Eemland: risicogroepen, samenhangende variabelen en aandachtsscholen. Intern Rapport, 1996.

- Vos N de.

Bepaald gezond deel 2.2: verslavende gewoonten aangegeven doorscholieren in Eemland. Intern rapport, 1996.

- Vos N de.

Bepaald gezond: rapporten 3.1 t/m 3.24 schoolspecifieke rapportages, 1996.

Trefwoorden:

Gezondheidstoestand
Gezondheidsproblemen

Nummer: 43
Titel: Faalangst bij MBO-leerlingen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het aantal leerlingen van het MBO-college dat last heeft van gevoelens van faalangst;
- het verkrijgen van inzicht in de determinanten welke samenhangen met het hebben van faalangst;
- is het bestaan van een faalangstreductietraining bekend bij leerlingen?
- is er behoefte bij de leerlingen aan hulpverlening in de vorm van een faalangstreductietraining?

Gegevensverzameling: Algemene gegevens en score op de SSAT (Situatie- Specifieke-Angst-Test).
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: 491 Leerlingen (207 jongens en 284 meisjes) van een MBO-school.
Plaats van onderzoek: Lelystad.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: Heeremans, Y.H.M.

Start onderzoek: 1994
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Uit de resultaten blijkt dat 10-20% van de leerlingen op het MBO-college in mindere of meerdere mate last heeft van gevoelens van faalangst. Bij de MBO-leerlingen blijkt een significant verschil te bestaan tussen het ervaren van faalangst bij meisjes en jongens.
Evenals op het voortgezet onderwijs blijken veel meer meisjes gevoelens van faalangst te hebben. Leerjaar en leeftijd blijken niet van invloed op de mate waarin faalangst wordt aangegeven. Veel leerlingen weten niet van de (recente) mogelijkheid een faalangstreductie- training op school te kunnen volgen, bijna 14% van de leerlingen geeft aan geïnteresseerd te zijn in een dergelijke training.

Publikaties: - Heeremans, Y.H.M.
Faalangst bij MBO-leerlingen.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie Collectieve Preventie, sector Onderwijs, 1996.
Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Faalangst

Nummer: 44
Titel: Gezondheidsonderzoek onder jongeren in West-Friesland.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie van West-Friese jongeren van 14 tot en met 22 jaar op basis van gegevens die zij zelf verstrekken;
- het onderscheiden en kwantificeren op grond van leeftijd, geslacht en opleidingsniveau van groepen met een verhoogd gezondheidsrisico;
- op basis van de gezondheidssituatie richting geven aan het beleid van de GGD, waaronder collectieve preventie van jeugdigen in het algemeen en preventieactiviteiten van de JGZ en de GVO.

Gegevensverzameling: Geestelijke en lichamelijke gezondheid, vrijetijdsbesteding en sport, voedingsgewoonten, gebruik van genotmiddelen en gokken, seksualiteit, seksueel overdraagbare aandoeningen en AIDS, geld en toekomst.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 1724 Jongeren van 14 t/m 22 jaar in de regio West-Friesland.

Plaats van onderzoek: regio GGD West-Friesland

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H. Talma

Andere Onderzoekers: M.J. Lodde-Tolenaar
M. Drukker
L.G. van der Scheer-Pantekoek
C.M. Waardenburg

Onderzoeksinstelling: GGD West-Friesland
Postbus 201
1620 AE Hoom

Samenwerking: Samenwerkingsorgaan Westfriesland
Sociaal-Wetenschappelijk Bureau

Kontaktadres: GGD West-Friesland
H.Talma
Postbus 201
1620 AE Hoom

Start onderzoek: 1994
Einde onderzoek: 1997
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Samenvatting: zie rapport.
Conclusies en vervolg: In dit rapport worden gegevens over de West-Friese jongeren gepresenteerd die niet eerder beschikbaar waren. De resultaten van dit onderzoek geven aanleiding om in eerste instantie de onderwerpen seksualiteit en psycho-sociale problematiek verder uit te werken. Hiervan zullen aparte rapportages verschijnen. Daarnaast is de GGD van plan groepen jongeren die risicovol gezondheidsgedrag vertonen nader te onderscheiden. Doel hiervan is om de preventieve activiteiten niet alleen te kunnen aanbieden aan de gehele groep jongeren, maar ook specifiek te kunnen

Publikaties: richten op jongeren met een verhoogd risico.
- Lodde-Tolenaar MJ, Drukker M, Scheer-Pantekoek LG van der, Talma H, Waardenburg CM.
Gezondheidsonderzoek onder jongeren in West-Friesland.
Hoorn: GGD West-Friesland/Sociaal Wetenschappelijk Bureau, 1997.

Trefwoorden: Leefstijlen
Gezondheidstoestand

Nummer: 45
Titel: Gezondheidsprofiel Jeugd (II).

Probleem / doelstelling: - Algemene beschrijving gezondheidstoestand van de jeugd, speciaal toegevoegd onderwerp: 'Geweld op scholen'

Gegevensverzameling: Vragenlijstonderzoek: somatische gezondheid, psychosociale gezondheid, risicofactoren waaronder leefstijl en risicogedrag, demografische gegevens, behoefte aan voorzieningen.
PGO registratiegegevens: m.n. verwijzingenregistratie, sommige onderwerpen ook de bevindingen. Apart is gevraagd naar risicogedrag.

Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: Bij het vragenlijstonderzoek: klassen 2 en 4 van alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio, 4000 leerlingen.
PGO groep 2: PGO klas 2 voortgezet onderwijs, 2000 leerlingen.

Plaats van onderzoek:

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: A. Oosterlee
epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Kennemerland
Postbus 206
1960 AE Heemskerk

Kontaktadres: A. Oosterlee
GGD Midden-Kennemerland
Postbus 206
1960 AE Heemskerk

Start onderzoek: december 1996

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: Lopend onderzoek, rapportage.

Samenvatting: n.v.t

Opmerkingen: rapportage te verschijnen begin 1998.

Trefwoorden: Gezondheidsprofiel

Nummer:	46
Titel:	Gezondheidsvragenlijst-onderzoek voortgezet onderwijs.
Probleem / doelstelling:	- Vaststelling van de gezondheidsbeleving en het gezondheidsgedrag van de bevroagde leerlingen.
Gegevensverzameling:	Lichamelijke klachten, ongunstige invloeden op gezondheid, geneeskundige zorg, psycho-sociale klachten, schoolproblematiek, persoonlijk functioneren, demografische gegevens.
Methode:	- Enquête.
Onderzoeksobject:	Leerlingen van drie scholen voor voortgezet onderwijs, leeftijd 12-14 jaar.
Plaats van onderzoek:	Veenendaal.
Soort onderzoek:	- Overig onderzoek.
Projectleider:	A.M. Mulder psycholoog
Onderzoeksinstelling:	GGD Zuid-Oost Utrecht Postbus 51 3700 AB Zeist
Kontaktadres:	GGD Zuid-Oost Utrecht A.M. Mulder Postbus 51 3700 AB Zeist
Start onderzoek:	mei 1996
Einde onderzoek:	juni 1996
Onderzoeksfase:	Afgesloten, rapportage
Samenvatting:	In mei/juni 1996 is bij de leerlingen een gezondheidsvragenlijst afgenomen. Uit de resultaten blijkt dat de meeste leerlingen aangeven geen zorgwekkende problemen te hebben. Een minderheid van de leerlingen geeft daarentegen wel aan lichamelijk en psychosociale klachten te hebben, ruim gebruik te maken van geneeskundige zorg, zich potentieel ongezond te gedragen, problemen met school te ervaren en moeilijkheden te hebben met het persoonlijk functioneren. De school kan wellicht bijdragen aan de vermindering en preventie door, in samenwerking met de GGD, aandacht te schenken aan het fysieke en sociale schoolmilieu waarin de lessen gevolgd worden incl. werkbelasting en ondersteuning; informatie verstrekken over a) de mate waarin werken na school de schoolprestaties negatief beïnvloed; b) gezondheidsbevorderende werking van niet-risicovolle sporten; c) mogelijkheden tot ongevalspreventie; d) gezondheidsbevorderende gedragingen; e) de adequate omgang met eigen en andermans emoties en gevoelens; f) voorbehoedsmiddelen, lichamelijke verzorging en geslachtsziekten.
Publikaties:	- Onderzoeksrapport.
Trefwoorden:	Gezondheidsbeleving Zorggebruik

Nummer: 47
Titel: Gokt Breda (nog steeds)?

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de toe- of afname van het aantal jongeren dat gokt en in de toe- of afname van de intensiteit waarmee ze gokken;
- het verkrijgen van inzicht in de toe- of afname van het aantal bij hulpverleningsinstellingen geregistreerde personen (waaronder jongeren) met gokproblemen.

Gegevensverzameling: Achtergrondkenmerken, vragen over gokgedrag (speelautomaten, wedden/spelen om geld), roken, drinken en het gebruik van drugs.

Methode: - Enquête;
- registratie bij hulpverleningsinstellingen die veelvuldig met personen met gokproblemen te maken hebben.

Onderzoeksubject: In Breda schoolgaande jongeren van 10 tot 19 jaar.

Plaats van onderzoek: Breda.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: E.G.H. Willems, onderzoeker gemeente Breda

Andere Onderzoekers: Y.J. van der Brugge
H.T. Kroesbergen
M.A.J.A. Verleg
J.Th.J.M. Vermeulen

Onderzoeksinstelling: Gemeente Breda
C Prinsenlaan 10
4811 DJ Breda

Samenwerking: GGD Stadsgewest Breda

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De resultaten van dit onderzoek werden vergeleken met de nulmeting die in 1991 is uitgevoerd door de GGD Stadsgewest Breda. Sinds 1991 valt een verschuiving in het gokgedrag waar te nemen: er wordt minder frequent gegokt op gokautomaten, maar er is een toename van wedden, kaartspelen om geld en het kopen van krasloten. Daarnaast valt op dat het aandeel jongeren dat geld leent om te kunnen gokken of wedden is toegenomen. Bij de hulpverleningsinstellingen kan men spreken van een lichte daling van het aantal nieuwe contacten van personen met gokproblemen. Het aandeel overmatige gokkers onder scholieren in Breda is sinds 1991 nagenoeg gehalveerd. Dit wordt enerzijds verklaard door een daling van het aandeel frequente gokkers, en van het gemiddeld bestede bedrag per keer en anderzijds door een stijging van het inkomen van de jongeren. De daling is vooral toe te schrijven aan een flinke afname onder jongens. Naar onderwijssoort is m.n. een daling te zien op IVBO, VBO en OVG-basisscholen.

Publikaties:

- Brugge YJ van der, Kroesbergen HT, Verleg MAJA, Vermeulen JThM, Willems EGH.
Gokt Breda (nog steeds)? herhalingsmeting naar deelname aan kansspelen door jongeren en hun overige gokgedrag.
Breda: Gemeente Breda & GGD Stadsgewest Breda, 1996.
-

Trefwoorden:

Gokgedrag
Roken
Alcohol-/druggebruik

Nummer: 48
Titel: Honderd vragen over jou en je gezondheid: onderzoek naar de gezondheid en leefgewoonten van jongeren van 13-20 jaar.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van recente informatie over de gezondheid en leefgewoonten van jongeren t.b.v. gemeentelijk jeugdbeleid en schoolgezondheidsbeleid.

Gegevensverzameling: Ervaren gezondheid, sociale inbedding, seksualiteit, psycho-sociale problematiek, middelengebruik en gokken, sport en vrije-tijdsbesteding, schoolbeleving, criminaliteit.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 4500 Jongeren tussen 13 en 20 in het voortgezet onderwijs, inclies het MBO.

Plaats van onderzoek: Regio de Friese Wouden

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: J. van Ede

Onderzoeksinstelling: GGD De Friese Wouden
Postbus 280
9200 AG Drachten

Kontaktadres: GGD De Friese Wouden
J. van Ede
Postbus 280
9200 AG Drachten

Start onderzoek: oktober 1996

Einde onderzoek: oktober 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: - te verwachten: onderzoeksrapport door J. van Ede

Trefwoorden: Leefstijlen
Alcoholgebruik
Roken
Gokgedrag
Sport-beoefening
Druggebruik
Seksualiteit
Psycho-sociale problemen
Gezondheidsbeleving

Nummer: 49
Titel: Jongeren-enquête 1996 Regio Gooi en Vechtstreek.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de gezondheidstoestand van jongeren en de determinanten om daarmee richting te geven aan het preventieve jongerengezondheidsbeleid, het stellen van prioriteiten en het aanwijzen van risicogroepen.

Gegevensverzameling: Eigen oordeel gezondheid, ziekten/aandoeningen, verzuim, medische consumptie, medicijngebruik, psycho-sociale problematiek, roken, alcoholgebruik, druggebruik, gokken, relaties en sexualiteit, sport en lichaamsbeweging, ongevallen woon-, school- en werksituatie, achtergrondvariabelen.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 2300 jongeren in de leeftijd van 12 t/m 24 jaar.

Plaats van onderzoek: Regio Gooi en Vechtstreek

Soort onderzoek: - Overig Onderzoek

Projectleider: A.T. van Vulpen
epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Gooi en Vechtstreek
Postbus 251
1400 AG Bussum

Kontaktadres: GGD Gooi en Vechtstreek
A.A.M.M. van den Eijnden
Postbus 251
1400 AG Bussum

Start onderzoek: oktober 1996

Einde onderzoek: oktober 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Trefwoorden: Leefstijlen
Gezondheidsbeleving
Gezondheidstoestand

Nummer: 50
Titel: Jongerenenquête 1995, Provincie Flevoland.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de mate van (on)gezondheid van jongeren en factoren die in relatie staan met hun (on)gezondheid.

Gegevensverzameling: Demografische gegevens, gezondheid, gezondheidsbeleving, gezondheidszorg, gezondheidsgewoonten (roken, alcohol, drugs), relaties en seksualiteit, vrijetijdsbesteding, sport, ongevallen en verkeersveiligheid, wonen, school, werk, criminaliteit, toekomstverwachting.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Jongeren in Flevoland van 12 t/m 18 jaar.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Flevoland

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: A. van Asselt

Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Kontaktadres: GGD Flevoland
A. van Asselt
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: september 1995

Einde onderzoek: maart 1996

Onderzoeksfase: afgesloten

Ommerkingen: Bedoeling is dit onderzoek 5-jaarlijks te herhalen, dus in het jaar 2000 zal opnieuw een enquête gehouden worden onder jongeren.

Publikaties: - Asselt A van
Jongerenenquête 1995, Provincie Flevoland.
Lelystad: GGD Flevoland, sector Volksgezondheid, 1996.

Trefwoorden: Leefstijlen
Gezondheidsbeleving

Nummer: 51
Titel: Psychosociale belasting bij adolescente bedplassers.

Probleem / doelstelling: - Objectivering van de psycho-sociale belasting voor bedplassende adolescenten gezien vanuit de patiënt in relatie tot controlegroep;
- vergelijking van regionale gegevens met gegevens verzameld in landelijk onderzoek.

Gegevensverzameling: Anamneselijst I en II m.b.t. bedplassen, ervaren gevoelens en beperkingen rond bedplassen, vragenlijst controlegroep, aantal bedplassende kinderen in relatie tot totaal onderzochte groep.

Methode: - Interview;
- enquête;
- prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Alle kinderen tussen 12 en 14 jaar die voor PGO komen op alle typen onderwijs. De onderzoeksgroep is de groep die volgens de definitie enuresis nocturna heeft, controlegroep is de eerstvolgende van hetzelfde geslacht, leeftijd en school.

Plaats van onderzoek: Regionaal onderzoek: GGD Westfriesland, landelijk onderzoek: 14 GGD'en in Nederland.

Soort onderzoek: - Promotie-onderzoek.

Projectleider: F.J.M. van Leerdam

Andere Onderzoekers: L.F. Bolk-Bennink
R.A. Hirasig

Onderzoeksinstelling: GGD Westfriesland
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Samenwerking: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Kontaktadres: GGD Westfriesland, afd. Jeugdgezondheidszorg
F.J.M. van Leerdam
Postbus 201
1620 AE Hoorn

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 2000

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Ommerkingen: Het regionale onderzoek gaat een paar jaar langer door dan het landelijk onderzoek om regionaal voldoende gegevens te genereren die vergeleken kunnen worden met landelijk onderzoek.

Publikaties: - te verwachten: proefschrift.

Trefwoorden: Enuresis
Psycho-sociale aspecten

Numer: 52
Titel: Psychosociale belasting bij adolescenten met enuresis nocturna.

Probleem / doelstelling: - Objectivering van psychosociale belasting voor bedplassende adolescenten (12-14 jaar) gezien vanuit de patiënt in relatie tot de controlegroep.
Gegevensverzameling: Vragenlijstonderzoek.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: 200 Adolescenten 12-14 jr die tijdens periodiek gezondheidsonderzoek bij een aantal GGD's in de afgelopen 4 weken in hun bed hebben geplast.
Plaats van onderzoek: 14 GGD's.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: R.A. Hirasing, jeugdarts/kinderarts
Andere Onderzoekers: L.F. Bolk-Bennink
Onderzoeksinstelling: TNO-Preventie en Gezondheid
Divisie COP, sector Jeugd
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Kontaktadres: TNO-Preventie en Gezondheid
L.F. Bolk-Bennink
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: april 1996
Einde onderzoek: december 1997
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Trefwoorden: Enuresis
Psycho-sociale problemen

Nummer: 53
Titel: Psychosociale problematiek bij adolescenten.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een korte indicatieve vragenlijst bedoeld om jongeren met psychosociale problemen vroegtijdig te signaleren en daarmee te bevorderen dat tijdig begeleiding en hulpverlening ingezet kan worden.

Gegevensverzameling: Psychosomatische klachten, ervaren gezondheid en sociale inbedding, zelfwaardering en zelfanalyse.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 3700 jongeren tussen 13 en 18 jaar in het voortgezet onderwijs, inclusief jongeren die voor een intake gesprek het RIAGG. bezocht hebben.

Plaats van onderzoek: 11 GGD'en en 5 RIAGG's in Nederland.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: C.A. Bos

Andere Onderzoekers: J. van Ede
E.J. Maarsingh

Samenwerking: GGD'en De Friese Wouden, Regio Stedendriehoek, Zuidwest Drenthe.

Kontaktadres: GGD De Friese Wouden
J. van Ede
Postbus 280
9200 AG Drachten

Start onderzoek: januari 1995

Einde onderzoek: januari 1998

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: - Te verwachten: onderzoeksrapport

Trefwoorden: Psycho-sociale problemen
Signaleren

Nummer: 54
Titel: Psychosociale problemen bij leerlingen op een middelbare school.

Probleem / doelstelling: - Wat is de aard en omvang van psychosociale problemen bij jongeren (vanaf de 2e klas) op de betreffende school?
- zijn er verschillen tussen geslacht, leeftijdsgroepen en schooltypen in de mogelijke problematiek?
- vinden de leerlingen dat er voldoende hulp aanwezig is en is de hulpverlening voldoende bekend?

Gegevensverzameling: Ervaren psychosociale problematiek (via vragenlijst KIPVA).

Methode: - Enquête;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksubject: Alle leerlingen vanaf de 2e klas voortgezet onderwijs (999 leerlingen, 505 jongens en 486 meisjes, 8 geslacht onbekend)

Plaats van onderzoek:: Wiringherlantschool, Wieringen & Wieringermeer.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de cursus Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: E.C. van Veen

Andere Onderzoekers: I. van Kamp

Onderzoeksinstelling: GGD Kop van Noord-Holland
Postbus 368
1780 AJ Den Helder

Kontaktadres: GGD Kop van Noord-Holland
E.C. van Veen
Postbus 368
1780 AJ Den Helder

Start onderzoek: oktober 1995

Einde onderzoek: zomer 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage.

Samenvatting: In oktober 1995 is op de RSG Wiringherlant een onderzoek gedaan naar psychosociale problemen. Er is gebruik gemaakt van een indicatieve vragenlijst van een Landelijk Platform Epidemiologie. Deze lijst is nog in ontwikkeling en er is nog geen normering vastgesteld. Op basis van die vragen is (nog) geen uitspraak te doen over de omvang van de psychosociale problemen op de Wiringherlantschool. In dit onderzoek is de indicatieve vragenlijst uitgebreid, er zijn een aantal vragen toegevoegd die in eerder onderzoek een indicatie gaven over de omvang van de problematiek en verder is de lijst uitgebreid met vragen naar huidige problemen, naar bekendheid met zorgverleners en zorgbehoefte. De omvang van de groep leerlingen met psychosociale problemen is op de onderzochte school niet opvallend groot en ligt tussen de 10 en 15%. Meisjes scoren op alle schalen die gebruikt zijn hoger dan jongens. Meest opvallend resultaat van dit onderzoek is dat oudere leerlingen hoger scoren. De problemen nemen toe naarmate de leerlingen ouder worden. Het hulpaanbod van de GGD sluit daar momenteel niet goed op aan. Verder moet de bekendheid en toegankelijkheid van de hulpverlening

verbeterd worden. In dit onderzoek geeft slechts 2.7% van de leerlingen aan behoefte te hebben aan rofessionele hulp.

Publikaties:

- scriptie opleiding Jeugdgezondheidszorg
-

Trefwoorden:

Psycho-sociale problemen
Epidemiologie

Nummer: 55

Titel: Verschillen tussen adolescente jongens en meisjes: slechts een kwestie van hormonen?!

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de wijze waarop meisjes verschillen in gezondheid en determinanten van gezondheid met als achterliggend doel het thema vrouwen-/meidengezondheidszorg onder de aandacht te brengen en de JGZ waarmodig beter af te stemmen op meisjes om op die manier een bijdrage te leveren aan de verbetering van het lichamelijke, sociale en geestelijke welbevinden en de maatschappelijke positie van meisjes.

- welke verschillen in gezondheidsproblemen, gezondheidsbeleving leefstijl, zorgconsumptie en informatiebehoefte zijn er tussen adolescente jongens en meisjes?

- zijn er verschillen in etniciteit bij de beantwoording van de genoemde onderzoeksvragen?

Gegevensverzameling: PVO-vragenlijst: gezondheidstoestand gezondheidsbeleving, leefwijzen, biologische ontwikkeling, psychologische ontwikkeling.
De PVO-vragenlijst is opgebouwd uit onderdelen van de VEPP (Baecke, Vragenlijst Ervaren Psychosociale Problemen) en de VOEG (Vragenlijst Ervaren Gezondheid) en Gezondheidsprofielen.

Methode: - Enquête;
- literatuuronderzoek;
- registratie in het kader van het PVO.

Onderzoeksubject: 538 jongeren(45.9% jongens en 54.1% meisjes) uit mavo, havo en vwo.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Rotterdam

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: F.M. Nasrullah

Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam e.o.

Kontaktadres: Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: In dit onderzoek zijn verschillen gevonden in gezondheidsproblemen, gezondheidsbeleving, leefstijl en zorgconsumptie tussen adolescente jongens en meisjes. De adolescente meisje komen over de gehele linie genomen ongunstiger uit de bus dan de adolescente jongens. Een speciale groep vormen de allochtone meisjes die op diverse onderdelen minder gunstig scoren dan autochtone meisjes.

Uit dit onderzoek kan afgeleid worden dat het onvoldoende is om de verschillen tussen jongens en meisjes te signaleren, naar de praktijk van de JGZ moet een vertaalslag gemaakt worden. Een gedifferentieerde benadering

Publikaties:

van jongens en meisjes lijkt gewenst.

- Nasrullah FM.

Verschillen tussen adolescente jongens en meisjes: slechts een kwestie van hormonen?! : een exploratief en terreinverkennd onderzoek naar verschillen tussen adolescente meisjes en jongens in gezondheid en determinanten van gezondheid.

Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1996.(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Gezondheidsprofiel
Leefstijlen
Psychosociale ontwikkeling
Gezondheidsbeleving
Geneesmiddelengebruik

10. KINDEREN / JONGEREN IN BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN

Nummer: 56

Titel: Jeugdige nieuwkomers in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch.

- Probleem / doelstelling:**
- Het verkrijgen van inzicht in de wensen en behoeften op het gebied van gezondheidszorg teneinde de inhoud van de inhaalgezondheidszorg hierop af te stemmen;
 - hoeveel jeugdigen melden zich in het schooljaar '94-'95 aan op de Internationale Schakelklas (ISK) van de Scholengemeenschap Brabant en waar komen zij vandaan?
 - hoe lang zijn zij reeds in Nederland op het moment dat de afdeling JGZ van de GGD hen voor het eerst ziet?
 - wat is de behoefte aan inhaalgezondheidszorg gemeten aan het benodigde aantal controles, verwijzingen en vaccinaties?
 - welk deel van deze groep is reeds bekend bij de GGD in verband met TBC-screening en heeft deze volgens voorschrift afgewerkt?
 - welke aanbeveling m.b.t. organisatie en inhoud van de werkzaamheden van de afdeling JGZ voor deze groep jeugdigen kunnen, op basis van de antwoorden op bovenstaande vragen, worden gedaan?
- Gegevensverzameling:** Land van herkomst, woonsituatie, leeftijd, gezondheidsvragenlijst, mogelijkheid tot communicatie met de leerling, verblijfsduur, vaccinatie en TBC-status, bevindingen bij lichamelijk onderzoek, klachten en afwijkingen gerelateerd aan artsenbezoek in Nederland, tandartsenbezoek, visus en gehoor.
- Methode:**
- Enquête;
 - registratie in het kader van het PGO.
- Onderzoeksubject:** Alle leerlingen die zich in het schooljaar 1994-1995 aanmelden op de ISK, uiteindelijk zijn 72 leerlingen in de leeftijd van 12 tot 19 jaar onderzocht.
- Plaats van onderzoek:** GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch
-

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: H.C. Verschuur

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch
Postbus 3166
5203 DD Den Bosch

Kontaktadres: GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch
H.C. Verschuur
Postbus 3166
5203 DD Den Bosch

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Bijna de helft van de asielzoekerskinderen was reeds een half jaar of langer in Nederland. Bij iets meer dan de helft van de leerlingen werden één of meer

afwijkingen geconstateerd of klachten geuit en besproken. Er waren 16 verwijzingen voor cariës, 5 voor verminderde visus. 11 Controles waren nodig voor gehoor, 8 voor visus en 7 voor houding of bloeddruk. Gezien het aantal afwijkingen van het gehoor- en gezichtsvermogen en het hoge percentage cariës is het noodzakelijk dat dit in ieder geval als inhaalgezondheidszorg aangeboden dient te worden.

Publikaties:

- Verschuur HC.
Jeugdige nieuwkomers in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs, 1996.

Trefwoorden:

Buitenlandse kinderen/jongeren
JGZ Schoolgaand en ouder

Nummer: 57
Titel: Post-operatieve pijnmeting bij jonge kinderen.

Probleem / doelstelling: - Doel van het onderzoek is het ontwikkelen van een pijninstrument.
Methode: - Observatie
Onderzoeksobject: Kinderen in de leeftijd 0-3 jaar, die een operatie ondergingen.
Plaats van onderzoek: Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam, afd. Kindergeneeskunde

Soort onderzoek: - Promotie-onderzoek
Projectleider: D. Tibboel
Andere Onderzoekers: J. de Boer
N. Bouwmeester
H. Koot
Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit
Afd. Medische Psychologie en Psychotherapie
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Samenwerking: Children's Hospital, Atlanta (GA)
Kontaktadres: Erasmus Universiteit
Afd. Medische Psychologie en Psychotherapie
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1999
Onderzoeksfase: Lopend

Trefwoorden: Ziekenhuisopname
Pijn

11. WOON- / ECONOMISCHE OMSTANDIGHEDEN

Nummer: 58
Titel: Armoede en gezondheid van kinderen.

Probleem / doelstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in het percentage kinderen dat door financiële belemmeringen niet kan deelnemen aan gezondheidsbevorderende activiteiten of bij wie de financiële situatie gezondheidsbevorderend gedrag belemmerd;
- inzicht in de de (on)mogelijkheden van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD om hierin te adviseren.

Gegevensverzameling: Gesprekken met sleutelinformanten, bij ouders en kinderen werd gevraagd naar lidmaatschap van sportverenigingen, zwemles, opvang na schooltijd, dagelijks gebruik van groente of fruit, het geven van verjaardagsfeestje, spanningen in het gezin, het kunnen buitenspelen.
Bij jeugdartsen of jeugdverpleegkundigen werd geïnformeerd naar risicovolle en/of bedreigende situaties, en naar het gebruik van voorzieningen voor steun en advies.

Methode:

- Interview;
- enquête;
- registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: Circa 2000 kinderen uit groep 2 en groep 7 van het basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Breda.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H.T. Kroesbergen, epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda

Postbus 3215

4800 DE Breda

Samenwerking: Gemeente Breda.

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda

H.T. Kroesbergen

Postbus 3215

4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1997

Onderzoeksfase: Lopend

Samenvatting: Geconcludeerd wordt dat voor 6% van de Bredase schoolkinderen de gezondheid en ontwikkeling door geldgebrek in het gezin bedreigd wordt. Aan een aantal basisvoorwaarden zoals gezonde voeding, voldoende kleding, voldoende sociale contacten en een gezonde leefomgeving kan niet worden voldaan. In bepaalde groepen zoals kinderen van OVG-basisscholen en kinderen uit gezinnen die drie jaar of langer van een uitkering moeten rondkomen wordt de gezondheid van éénderde van de kinderen bedreigd. Er is een gering gebruik van instellingen voor steun en advies. De problematiek

is vaak complex. De GGD/JGZ kan in sommige situaties rechtstreeks adviseren; in andere situaties is overleg noodzakelijk binnen een netwerk van instellingen.

Publikaties:

- Kroesbergen HT.

Armoede en gezondheid van kinderen: een onderzoek in de stad Breda.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1997.

Trefwoorden:

Armoede
Gezondheidstoestand
Schoolkinderen

12. ONGEVALLEN

Nummer: 59
Titel: Ongevallen in en rond de school.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de prevalentie van ongevallen bij kinderen in het basisonderwijs op weg naar, rond en in de school.

Gegevensverzameling: Aantal ongevallen in het afgelopen jaar waarbij medische of tandheelkundige hulp is verleend (in schoolverband), plaats van ongeval, achtergrondfactoren, leeftijd, geslacht, schooltype, opleiding ouders, gemeenten, land van herkomst en SES.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: De leerlingen op het basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs die in het kalenderjaar 1996 uitgenodigd zijn voor PGO.

Plaats van onderzoek: Alle scholen in de regio's van de deelnemende GGD'en Midden-Holland, Leiden e.o., Rijnstreek en Duin- en Bollenstreek.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: R. da Costa sr.

Andere Onderzoekers: A. van de Laar
I. Paijmans
H. Tielen

Onderzoeksinstelling: GGD Midden-Holland
Afd. JGZ en EGI
Postbus 45
2800 AA Gouda

Samenwerking: GGD Duin- en Bollenstreek, GGD Rijnstreek en GGD Leiden e.o.

Kontaktadres: GGD Midden-Holland
R. da Costa sr.
Postbus 45
2800 AA Gouda

Start onderzoek: januari 1996

Einde onderzoek: juni 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: - te verwachten: gezamenlijke rapportage van 4 deelnemende GGD'en.

Trefwoorden: Schoolkinderen

Nummer: 60
Titel: Zwemvaardigheid.

Probleem / doelstelling: - Bepalen van de zwemvaardigheid van leerlingen in groep 6 of 7 van het basisonderwijs en klas 1 of 2 van het voortgezet onderwijs, en de manier waarop deze is verkregen;
- daarnaast wordt via de basisscholen informatie ingewonnen over het schoolzwembeleid zodat deze gegevens afgezet kunnen worden tegen de zwemvaardigheid van de leerlingen op school.

Gegevensverzameling: Bij de leerlingen: aanwezigheid diploma, wel/niet kunnen zwemmen hoeveel zwemdiploma's, wijze waarop diploma is gehaald, geslacht leeftijd, school, gemeente, land van herkomst, opleiding ouder/ verzorger of beroep, enkele medische gegevens.
Bij de school: naam/plaats van school, aanwezigheid schoolzwemmen, in welke groep(en).

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Leerlingen uit groep 6/7 basis/speciaal onderwijs en klas ½ voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Gemeenten in de regio's van de GGD'en Leiden e.o., Rijnstreek, Midden-Holland, Duin- en Bollenstreek

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: Hoofden JGZ

Samenwerking: GGD Midden Holland, GGD Leiden e.o., GGD Rijnstreek

Kontaktadres: GGD Duin- en Bollenstreek
I. Paijmans
Schimmelpenninckstraat 10
2221 EP Katwijk

Start onderzoek: eind 1996

Einde onderzoek: juni 1998

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Trefwoorden: Zwemvaardigheid
Schoolkinderen
Adolescenten

13. ALCOHOL, DRUGS & ROKEN

Nummer: 61
Titel: Alcoholgebruik onder scholieren in het voortgezet onderwijs in Utrecht.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het alcoholgebruik onder middelbare scholieren in Utrecht.
Gegevensverzameling: Alcoholgebruik van bijna 2000 scholieren.
Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksubject: Leerlingen van klas 2 en 4 voortgezet onderwijs in de gemeente Utrecht.
Plaats van onderzoek: Utrecht.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van opleiding.
Projectleider: W.H.M. Gorissen
Andere Onderzoekers: C.C. Tang
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Samenwerking: Rijksuniversiteit Utrecht, vakgroep Algemene Gezondheidszorg en Epidemiologie
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
W.H.M. Gorissen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Éénderde drinkt wel eens, jongens iets meer dan meisjes, oudere iets meer dan jongere. Marokkaanse en Turkse scholieren drinken minder, kinderen in een brugklas of MAVO drinken minder dan die op LBO, HAVO of VWO en ook moslims en Nederlands Hervormden drinken minder dan anderen.
Publikaties: - Tang CC.
Alcoholgebruik onder middelbare scholieren in de gemeente Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, RU Utrecht, 1995.

Trefwoorden: Adolescenten
Alcoholgebruik

Nummer: 62
Titel: Genotmiddelengebruik en gokken onder scholieren van het voortgezet onderwijs in de regio Zuidwest Friesland.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het gokgedrag en middelen-gebruik van scholieren op het voortgezet onderwijs; waar wordt gebruikt, tijdstippen en plaatsen, multimiddelengebruik, plaats van kopen, geld besteed aan gokken, relatie tussen genotmiddelen/gokken en criminaliteit.
Gegevensverzameling: Algemene gegevens, rookgedrag, alcoholgebruik, softdrugs en andere drugs, gokgedrag, crimineel gedrag, verkrijgbaarheid van middelen.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: De leerlingen van 61 klassen verdeeld over 11 scholen in Zuid-west Friesland, gemiddelde leeftijd leerlingen 13 jaar en 15,5 jaar, 707 leerlingen in klas 2 en 683 leerlingen in klas 4 van alle schooltypen.
Plaats van onderzoek: regio GGD Zuidwest Friesland.

Soort onderzoek: - Onderzoek (mede) in het kader van de opleiding gezondheids-
Projectleider: A.E. Soenveld
Andere Onderzoekers: A. Rietdijk
P. Meijerink.
Onderzoeksinstelling: GGD Zuidwest Friesland
Postbus 226
8600 AE Sneek
Samenwerking: GGD Regio Noord Friesland
Leeuwarden
Kontaktadres: GGD Zuidwest Friesland
P. Meijerink
Postbus 226
8600 AE Sneek

Start onderzoek: december 1996
Einde onderzoek: september 1997
Onderzoeksfase: lopend, rapportage

Trefwoorden: Adolescenten
Gokgedrag

Nummer: 63
Titel: Gezondheid en leefstijl van jongeren: resultaten van een gezondheidsenquête onder leerlingen van klas twee en vier in het voortgezet onderwijs in Rivierenland.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie, leefstijl, zorggebruik en zorgvraag van jongeren in Rivierenland.
Gegevensverzameling: 107 Vragen over gezondheid, leefstijl, zorggebruik en zorgvraag in Rivierenland. Items enquête: ziekten/handicaps, psychosociale gezondheid, suicide, pesten, middelengebruik, seks, medicijngebruik, contact met hulpverleningsinstantie etc.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksubject: De helft van de tweede en vierde klassers van alle scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Rivierenland, uitgezonderd speciaal voortgezet onderwijs. In totaal hebben 1929 leerlingen de vragenlijst ingevuld.
Plaats van onderzoek: Regio Rivierenland, gemeenten Brakel, Buren, Culemborg, Echteld, Geldermalsen, Heerewaarden, Kerkwijk, Kesteren, Lienden, Lingewaal, Maurik, Neerijnen, Rossum, Tiel, Zaltbommel.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: S. Soeterboek
Andere Onderzoekers: S. van der Klei, A.M. de Moed, D.M.J. Teunissen
Onderzoeksinstelling: GGD Rivierenland
Postbus 6062
4000 HB Tiel
Kontaktadres: GGD Rivierenland
S. Soeterboek
Postbus 6062
4000 HB Tiel

Start onderzoek: begin 1996
Einde onderzoek: juni 1997
Onderzoeksfase: lopend, rapportage

Samenvatting: Voor ieder geselecteerd onderwerp wordt in het rapport een aanbeveling gedaan: dit varieert van het ontwikkelen of uitbreiden van bepaalde preventie-activiteiten en het versterken van bepaalde hulpverlening tot nader onderzoek. De belangrijkste activiteiten en onderwerpen zijn: vergroten van de weerbaarheid en sociale vaardigheden van jongeren, psychosociale problematiek, verslavende middelengebruik en gokgedrag. Andere onderwerpen die extra aandacht behoeven zijn: psychosociale gezondheid (faalangst, pesten, moe opstaan, ongewenste seksuele ervaringen) gezondheid algemeen (medicijngebruik, sportblessures) leefgewoonten (voeding, seksualiteit en voorbehoedmiddelen, kleine criminaliteit).

- Opmerkingen:** In de loop van 1997 verschijnen er drie deelrapporten (in de vorm van scriptie in het kader van de opleiding JGZ):
- zorggebruik/zorgbehoefte;
 - verslavende middelengebruik en gokgedrag;
 - psychosociale problematiek.
- Publicaties:**
- rapport.
-

Trefwoorden: Leefstijlen

Nummer: 64
Titel: Gezondheid, uitgaan, gebruik van genotmiddelen en gokken bij 16- t/m 24-jarigen uit Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer.

Probleem / doelstelling: - In welke mate komt verslavend gedrag voor bij 16-tot en met 24-jarigen wonend in Geertruidenberg en Raamsdonk(sveer)?
- zijn er ten aanzien van dit gedrag risicogroepen te onderscheiden ?
- wat zijn de locaties waar risicogroepen te vinden zijn?
- welke aanbevelingen voor gemeentelijk preventief beleid kunnen worden afgeleid ?

Gegevensverzameling: Gebruik van hard- en softdrugs, tabak, alcohol, spelen op gokautomaten, vind plaatsen van gebruikers.

Methode: - Interview met sleutelinformanten;
- vragenlijsten voor 16-24 jarigen over in titel vermelde thema's.

Onderzoeksobject: 16-24 jarigen.

Plaats van onderzoek: Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H.T. Kroesbergen
epidemioloog.

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerking: Gemeente Geertruidenberg

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: mei 1997

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Beleidsaanbevelingen t.b.v. integraal jeugdbeleid.

Publikaties: - Kroesbergen HT, Smissen PJAM van der.
Gezondheid, uitgaan, gebruik van genotmiddelen en gokken bij 16- tot en met 24-jarigen uit Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer.
Breda: Stadsgewest Breda, 1997.

Trefwoorden: Adolescenten
Alcoholgebruik
Gokgedrag
Leefstijlen
Roken

Numer: 65
Titel: Jongeren, gezondheid en leefstijl.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de riskante leefgewoonten, de daarbij horende determinanten en de gezondheid van jongeren in de gemeenten Emmen, Coevorden en Borger, het (risico)gedrag van jongeren t.a.v. genotmiddelen krijgt hierbij speciale aandacht.

Gegevensverzameling: Algemene gegevens, ervaren gezondheid, klachten, chronische ziekten of aandoeningen, contact met huisarts/tandarts, sportblessures en ongevallen, mondhygiëne, psychosociale gezondheid, gebruik van kalmerings- en slaapmiddelen, ongewenste intimititeiten en seksuele ervaringen tegen de zin in, voedingsgewoonten, sport en vrijetijdsbesteding, seksualiteit, roken, alcohol, drugs, gokken, kleine criminaliteit, pesten.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: 1677 Leerlingen uit het voortgezet onderwijs: MAVO, HAVO, VWO, (I)VBO en MBO.

Plaats van onderzoek: Emmen, Borger, Coevorden.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: M. de Vries

Andere Onderzoekers: H.C.M. Langen

Onderzoeksinstelling: GGD Zuid-Oost Drenthe
Postbus 1072
7801 BB Emmen

Kontaktadres: GGD Zuid-Oost Drenthe
Postbus 1072
7801 BB Emmen

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: afgesloten

Samenvatting: Uit de gegevens blijkt dat de gezondheid en leefstijl van leerlingen in Emmen vergelijkbaar zijn met die van andere leerlingen in Drenthe. Ten opzichte van landelijk onderzoek bestaan er enkele opmerkelijke verschillen.

Publikaties: - Vries M de, Langen HCM.
Jongeren, gezondheid en leefstijl: een onderzoek naar de gezondheid en leefstijl van jongeren in het voortgezet onderwijs in de gemeenten Emmen, Coevorden en Borger: 1996.
Emmen: GGD Zuid-Oost Drenthe, 1996.

Trefwoorden: Adolescenten
Leefstijlen
Gezondheidsbeleving
Adolescenten

Nummer: 66
Titel: Monitor van riskante gewoonten.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een instrument tot het volgen van en het ontstaan van trends in riskant gedrag bij jongeren;
- inzicht in riskant gedrag onder jongeren binnen de gemeente Groningen.

Gegevensverzameling: Enquête leerlingen groep 6 en 8 basisonderwijs en klas 2 en 4 voortgezet onderwijs, en voortijdige schoolverlaters, interviews met sleutelfiguren, vergelijking registratiegegevens gemeentelijke instanties, politie en justitie, interpretatie verkregen gegevens middels forum deskundigen.

Methode: - Interview;
- enquête.

Onderzoeksubject: Groep 6 en 8 basisonderwijs, klas 2 en 4 voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, voortijdige schoolverlaters, deskundigen op diverse terreinen en sleutelfiguren.

Plaats van onderzoek: Gemeente Groningen.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: G. de Jong

Andere Onderzoekers: M. Blom
P.A. Wiegersma

Onderzoeksinstelling: Samenwerkende (gemeentelijke) diensten: Onderwijs, Sport en Welzijn, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Hulpverleningsdienst, Politie, Justitie. RUG Groningen

Samenwerking: Gemeente Groningen, Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Kontaktadres: G. de Jong
Postbus 1125
9701 BC Groningen

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1997

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De resultaten zullen worden gebruikt voor de ontwikkeling van een instrument voor monitoring van riskant gedrag.

Ommerkingen: Subsidie Landelijk Platform Criminaliteitspreventie.

Publikaties: - Sociale reeks Groningen:
- Monitor van Riskante Gewoonten, Jeugdpeiling 1996 (instrument beschrijving);
- Scholierenenquête; jongeren over gezin, school, vriendengroep, gezondheid en leefstijl;
- In de kraag gevat: jongeren in aanraking met politie en justitie.

Trefwoorden: Leefstijlen
Adolescenten

Nummer: 67
Titel: NOX: Noord-Limburgs onderzoek XTC.

Probleem / doelstelling: Bij het kwalitatief onderzoek:
- wat is in kwalitatieve zin de aard en de omvang van het XTC-gebruik en aanverwante middelen in de uitgaansgelegenheden in Noord-Limburg;
- wat is de samenstelling en kwaliteit van de middelen die gebruikt worden;
- in hoeverre is het haalbaar om een groep sleutelfiguren/opinion leaders (een zg. monitoringgroep) samen te stellen die informatie kan verschaffen over actuele feiten en trends t.a.v dit middelengebruik?
Bij het kwantitatieve onderzoek:
- in welke mate worden genotmiddelen, o.a. XTC, door jongeren in Noord-Limburg gebruikt;
- hoe moet het gebruik in Noord-Limburg worden beoordeeld in het licht van de landelijke cijfers en welke trend tekent zicht af.

Gegevensverzameling: Kwantitatief onderzoek: alcoholgebruik, roken, harddrugs, softdrugs en gokken.
Kwalitatief onderzoek: gebruiksaanbodes, middelen zelf, contactpersonen.

Methode:
- Observatie;
- enquête;
- interview.

Onderzoeksobject: Bezoekers uitgaansgelegenheden, hangplekken, scholieren voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Noord-Limburg.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: R. Münstermann
Andere Onderzoekers: W.P. Herengreen
Onderzoeksinstelling: GGD Noord-Limburg
Postbus 1150
5900 BD Venlo
Samenwerking: CAD Noord-Limburg
Venlo
Kontaktadres: GGD Noord-Limburg
Tj.C. Groendijk
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1997
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Het gebruik van XTC lijkt nog steeds te stijgen, gemiddeld heeft 6 tot 9% van de jongeren wel eens XTC gebruikt, minder dan de helft hiervan heeft in de laatste 4 weken gebruikt. Jongens zijn vaker gebruikers dan meisjes, het ooit gebruik stijgt met de leeftijd. XTC wordt vooral op houseparties en bij vrienden/kennissen verkregen, en op houseparties en meestal samen met anderen gebruikt. Bijna de helft van gebruikers gebruikt XTC samen met

andere drugs samen met hasj/marihuana of speed. XTC is de meest populaire harddrug, maar staat wel op afstand van de belangrijkste 4 genotmiddelen (alcohol, tabak, spelen op de gokkast en hash/marihuana).

Publikaties:

- CAD Noord-Limburg, GGD Noord-Limburg
NOX: Noord-Limburgs Onderzoek XTC: verslag van het gezamenlijk onderzoek van CAD en GGD naar de aard en omvang van XTC-gebruik onder jongeren in Noord-Limburg.
Venlo: CAD Noord-Limburg, GGD Noord-Limburg, 1997.
-

Trefwoorden:

Druggebruik
Adolescenten

Nummer: 68
Titel: Opzetten monitor riskant gedrag bij jeugdigen en vergelijking hiervan tussen Bremen, Odense, Newcastle upon Tyne, Dublin en Groningen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de trends in riskant gedrag bij de jeugd en zijn er wat dat betreft internationaal duidelijke verschillen aan te geven?
Gegevensverzameling: Enquêtegegevens.
Methode: - Interview;
- enquête
Onderzoeksobject: 10- en 14-jarigen ca. 800 verspreid over diverse schooltypen en wijken.
Plaats van onderzoek: Stad Groningen.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: R. Pos
Onderzoeksinstelling: GGD Groningen Stad en Ommelanden
Postbus 584
9700 AN Groningen
Samenwerking: Diverse relevante (gezondheidszorg)instellingen in de 4 overige steden.
Kontaktadres: GGD Groningen
P.A. Wiegersma
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1998
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: Nog niet beschikbaar.
Ommerkingen: subsidie EU
Publikaties: - Te verwachten: rapportage, mogelijke gezamenlijke publicaties.

Trefwoorden: Leefstijlen

Nummer: 69
Titel: Problematisch middelengebruik en gokken in Hellevoetsluis.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de omvang van probleemgebruik en probleemgokken en waar mogelijk, afgezet tegen regionale en landelijke cijfers;
- inzicht in de aard/mogelijke gevolgen specifiek in Hellevoetsluis.

Gegevensverzameling: Cliëntregistratiegegevens van verslavingsklinieken en instellingen voor ambulante verslavingszorg, surveygegevens bij adolescenten en volwassenen in Hellevoetsluis en gegevens van sleutelinformanten.

Methode: - Dossieronderzoek;
- Enquête.

Onderzoeksubject: Adolescenten en volwassenen in Hellevoetsluis.

Plaats van onderzoek: Hellevoetsluis

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: C.A.M. Bouchier

Onderzoeksinstelling: GGD Zuidhollandse Eilanden
Postbus 742
3200 AR Spijkenisse

Kontaktadres: GGD Zuidhollandse Eilanden
C.A.M. Bouchier
Postbus 742
3200 AR Spijkenisse

Start onderzoek: 1993

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Publikaties: - Bouchier CAM.
Problematisch middelengebruik en gokken in Hellevoetsluis.
Spijkenisse: GGD Zuidhollandse eilanden, 1996.

Trefwoorden: Adolescenten
Gokgedrag

Nummer: 70
Titel: Risicogedrag bij jongeren.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het gebruik van genotmiddelen, gokken en vrijetijdsbesteding van 14 en 16 jarigen.
Gegevensverzameling: Uitgebreide gegevens over alcoholgebruik, roken, gokken hard-en softdrugs. Determinanten: ervaren gezondheid, problemen, redenen voor gebruik/gedrag, locaties van gebruik/verwerving. Achtergrondgegevens: geslacht, leeftijd, geboorteland vader/moeder, woonsituatie, werksituatie vader/moeder, school, uitgaan.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: 14- en 16-jarige schoolgaande jongeren.
Plaats van onderzoek: GGD regio Westelijke Mijnstreek.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: R. Derkx
Andere Onderzoekers: H. Creemers
Onderzoeksinstelling: GGD Westelijke Mijnstreek.
Postbus 99
6160 AB Geleen
Samenwerking: GGD Zuidoost Brabant, GGD Eindhoven, GGD Noord-Limburg, CAD Oost Brabant, GGD Midden-Limburg, GGD Zuidelijk Zuid-Limburg
Kontaktadres: GGD Westelijke Mijnstreek
R. Derkx
Postbus 99
6160 AB Geleen

Start onderzoek: eind 1996
Einde onderzoek: eind 1997
Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: - Regio-rapportage, tijdschriftartikelen

Trefwoorden: Leefstijlen
Roken
Gokgedrag
Alcoholgebruik
Druggebruik

Nummer: 71
Titel: Riskant gedrag bij scholieren in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in riskant gedrag bij jongeren;
- wat is de prevalentie van roken, alcohol- en druggebruik en gokken bij jongens en meisjes in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs in het stadsgewest 's-Hertogenbosch?
- is er verschil in de prevalentie van roken, alcohol- en druggebruik en gokken tussen de verschillende onderwijstypen?
- is er een samenhang tussen de prevalentie van roken, alcohol- en druggebruik en gokken en de volgende determinanten: klas, onderwijstype, etniciteit, gezinssituatie, werksituatie van de ouders, spijbelen en woonplaats?
- op welke lokaties vinden de verschillende vormen van risicogedrag plaats?
- is er tussen de vormen van risicogedrag een samenhang?

Gegevensverzameling: Prevalentie per riskante gewoonte, onderverdeeld in life time prevalence, prevalentie afgelopen jaar, en prevalentie in de afgelopen 4 weken, demografische gegevens.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Leerlingen uit de tweede en vierde klas van alle scholen voor het voortgezet onderwijs in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch, in totaal 6409 leerlingen.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: J. Careman
Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest 's-Hertogenbosch
J. Careman
Postbus 3166
5203 DD Den Bosch

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Roken heeft ruim 31% van de leerlingen in de afgelopen 4 weken gedaan, alcohol drinken 56% en 24% is in de afgelopen weken dronken of aangeschoten geweest. Softdrugs zijn door ruim 11% in de afgelopen weken gebruikt, cocaïne en/of heroïne door 1,% amfetaminen door 2,4% en XTC 2,9%. Wedden of kaarten om geld wordt vaker gedaan dan gokken op een fruitautomaat. Ruim 25% van de jongens en ruim 13% van de meisjes uit klas 4 vertonen drie of vier vormen van riskant gedrag. De samenhang tussen de verschillende vormen van riskant gedrag is groot, vooral tussen het gebruik van soft- en harddrugs. Geslacht en leeftijd spelen een rol bij riskant gedrag: jongens en oudere leerlingen vertonen vaker riskant gedrag. Over het algemeen is het beeld op het VWO en vaak ook op de MAVO gunstiger dan

op het VBO. Verder spelen etniciteit, gezinssituatie en de werksituatie van ouders een rol. Alcohol wordt het meest in de discotheek en thuis gebruikt, softdrugs het meest op straat, harddrugs op straat, in het café, de disco en houseparty. Gokken wordt door zowel jongens als meisjes het meest gedaan in de snackbar. De percentages van riskant gedrag, met uitzondering van gokken, liggen in dit onderzoek hoger dan de cijfers in het landelijke NIAD-onderzoek.

Publikaties:

- Careman, J. Riskant gedrag bij scholieren in het Stadsgewest 's-Hertogenbosch. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.
(Scriptie opleiding Jeugdgezondheidszorg)
-

Trefwoorden:

Leefstijlen
Roken
Alcoholgebruik
Gokgedrag
Druggebruik

Nummer: 72
Titel: Roken, drinken, drugsgebruik en gokken in het Voortgezet Speciaal Onderwijs, (K)MBO en spijbelprojecten.

Probleem / doelstelling: - Het bepalen van prevalentie van roken, drinken, drugsgebruik en het gokgedrag van jongeren tussen de 12 en 18 jaar;
- het verkrijgen van inzicht in risicogroepen en risicofactoren t.b.v. het opstellen en effectueren van voorlichtings- en preventie-activiteiten.

Gegevensverzameling: Zwaartepunt ligt bij de gegevens over life-time prevalence en gebruik van middelen in de vier weken voor het onderzoek, daarnaast kenmerken sociaal-demografische kenmerken van respondenten, schoolverzuim.

Methode: - Enquête

Onderzoeksobject: Leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs (VSO, MLK, LOM, en ZMOK), deelnemers aan spijbelprojecten, leerlingen van het (K)MBO. Totaal aantal respondenten circa 2500.

Plaats van onderzoek: 25 GGD regio's in Nederland.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: W.M. de Zwart
psycholoog

Andere Onderzoekers: C. Mensink

Onderzoeksinstelling: Trimbos-Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Samenwerking: Met de GGD'en en Landelijke Platform Spijbelprojecten

Kontaktadres: Trimbos-Instituut
W. de Zwart
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: november 1996

Einde onderzoek: maart 1998

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Publikaties: - Rapport bij afsluiting van het project, maart 1998

Trefwoorden: Adolescenten
Leefstijlen
Gokgedrag

Nummer: 73
Titel: Roken, drinken, drugsgebruik en gokken onder scholieren vanaf 10 jaar; 4e peilstationsonderzoek naar riskant middelengebruik.

Probleem / doelstelling: - Inzicht verwerven in de prevalentie en incidentie van middelengebruik en gokken, afzonderlijk en in onderlinge samenhang onder jeugdigen van 10-18 jaar;
- identificatie van risicogroepen binnen de totale onderzoekspopulatie.

Gegevensverzameling: Zwaartepunt ligt bij gegevens over lifetime prevalence en gebruik van middelen in de vier weken vóór onderzoek. Daarnaast kenmerken van respondenten, ziekteverzuim, spijbelgedrag, vrije tijdsbesteding, kleine criminaliteit.

Methode: - Enquête;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksubject: Circa 3000 leerlingen groep 7 en 8 van de basisschool: circa 7000 leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs (brugklas, (I)VBO, MAVO, HAVO, VWO), leeftijdsgroep 10-18 jaar, 50% jongens 50% meisjes.

Plaats van onderzoek: Landelijk in 32 GGD-regio's.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: H. Kuipers

Andere Onderzoekers: W. de Zwart
H. Stam

Onderzoeksinstelling: Trimbos-Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Samenwerking: met 32 GGD'en.

Kontaktadres: Trimbos-Instituut
H. Kuipers
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: juni 1996

Einde onderzoek: herfst 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage.

Publikaties: - Zwart W de, Stam H, Kuipers SBM.
Kerncijfers roken, drinken, drugsgebruik en gokken.
Utrecht: Trimbos Instituut, 1997

- November 1997: eindrapport, titel nog niet bekend.

Trefwoorden: Leefstijlen
Gokgedrag
Adolescenten

Nummer: 74
Titel: Rookgedrag en alcoholgebruik in groep 7 en 8 van de basisschool.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het rookgedrag en het alcoholgebruik van jongeren uit groep 7 en 8 van de basisschool en in de factoren die van invloed zijn om te beginnen met roken, teneinde de voorlichting daarop te kunnen aanpassen.

Gegevensverzameling: Rookgedrag, attitude tegenover roken, kennis van de negatieve gevolgen van roken, rookgedrag van jongens en meisjes, rookgedrag naar urbanisatiegraad, alcoholgebruik, voorlichting t.a.v tabak en alcohol, attitude ouders, plaats van roken.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Leerlingen uit groep 7 en 8 van de basisschool, in totaal 429 jongens en 438 meisjes.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Noord en Midden Drenthe.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: H.E. Krale

Onderzoeksinstelling: GGD Noord en Midden Drenthe
Overcingellaan 19
9401 LA Assen

Kontaktadres: GGD Noord en Midden Drenthe
H.E. Krale
Overcingellaan 19
9401 LA Assen

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Van de leerlingen heeft 13% 1 of 2 keer een sigaret gerookt. De sociale druk lijkt hierbij groot, ruim 86% van de rokende leerlingen krijgt de sigaret van een vriendje of vriendinnetje. Ook blijkt het rookgedrag van de ouders in de thuissituatie van invloed op het rookgedrag van de leerlingen. Van de jongens van groep 7 en 8 heeft 37% wel eens alcohol gedronken. Bij de meisjes is dit 19%. Alcohol wordt door de leerlingen voornamelijk thuis gedronken. Er is een significant verschil in alcoholgebruik tussen de leerlingen uit Assen en uit de rurale gemeenten: 23% van de leerlingen uit Assen heeft weleens een heel glas alcohol gedronken versus 32% uit de rurale gemeenten. Het alcoholgebruik in groep 8 is duidelijk hoger dan in groep 7. Op het merendeel van de scholen wordt in groep 7 en 8 aandacht besteed aan voorlichting over tabak en alcohol, maar er blijkt nog wel behoefte aan voorlichtingsmateriaal.

Publikaties: - Krale HE.
Rookgedrag en alcoholgebruik in groep 7 en 8 van de basisschool. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Schoolkinderen
Leefstijlen

Nummer: 75
Titel: Scholierenenquête 1996.

Probleem / doelstelling: - Inventarisatie van huidige situatie en trends in riskant gedrag onder jongeren van groep 6 en 8 en klas 2 en 4 van resp. basisonderwijs, voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs;
- het verkrijgen van inzicht in achtergronden en invloeden m.b.t. riskant gedrag.

Gegevensverzameling: Enquêtegegevens, klassikaal afgenomen.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Groep 6 en 8 basisonderwijs, 363 meisjes en 399 jongens. Klas 2 en 4 voortgezet onderwijs, 464 meisjes en 510 jongens.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Groningen Stad en Ommelanden

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: P.A. Wiegiersma, jeugdarts/epidemioloog.

Onderzoeksinstelling: GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen
AN Groningen

Kontaktadres: GGD Groningen
P.A. Wiegiersma
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Met de gezondheid van de leerlingen op het basis- en voortgezet onderwijs in de regio GGD GSO is het volgens henzelf prima gesteld. Het middelengebruik- tabak, alcohol, marihuana en andere drugs- daarentegen is vergeleken met 1992 aanzienlijk toegenomen. Dit is weliswaar in lijn met de ontwikkelingen elders in het land, maar moet niettemin als zorgwekkend worden bestempeld. Daarnaast valt op, dat vergeleken met 1992 de invloed van ouders op het risicogedrag aanmerkelijk is afgenomen. Dit geldt zowel voor voorbeeldgedrag als de mening die ouders over een bepaald gedrag hebben. De invloed van de vriendenkring blijkt veel groter te zijn. Dit betekent dat groepsgerichte preventie-activiteiten, zoals het beïnvloeden van de 'peergroup', effectiever zullen zijn dan individueel gerichte activiteiten. Het gedeelte over de gemeente Groningen is nader uitgewerkt t.b.v. de Monitor Riskant Gedrag.

Ommerkingen:

Publikaties: - Deelrapport Gezondheid en Riskant Gedrag; scholieren onderzoek 1996 (intern rapport).

Trefwoorden: Leefstijlen
Adolescenten

14. GENEESMIDDELENGEBRUIK

Nummer: 76
Titel: Geneesmiddelengebruik bij Turkse, Marokkaanse en Nederlandse kinderen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in verschillen in medicijngebruik tussen Nederlandse, Turkse en Marokkaanse kinderen in Utrecht.
Gegevensverzameling: Gegevens over medicijngebruik van een Utrechtse apotheek in een wijk met veel allochtonen: gegevens over medicijngebruik, therapie-inzicht en therapie-trouw van 12 ouder(paren) van 15 medicijngebruikende kinderen.
Methode: - Interview;
- registratie.
Onderzoeksobject: Patiëntenbestand, gecodeerde receptregels, ouders van kinderen.
Plaats van onderzoek: Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: T.W.J. Schulpen
Andere Onderzoekers: L. Schulpen
S. Araz
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht, afd. JGZ
Postbus 2423
3500 GK Leiden
Samenwerking: Universiteit Utrecht, faculteit farmacie, vakgroep klinische farmacie.
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
prof.dr. T.W.J. Schulpen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Er zijn verschillen in medicijngebruik tussen Nederlandse en allochtone kinderen, grotendeels te verklaren door geneesmiddelen die zonder recept verkrijgbaar zijn; bij de invoering van een nieuw vergoedingensysteem in 1994 verdwenen deze verschillen grotendeels.
Publikaties: - Schulpen L.
Geneesmiddelengebruik bij Turkse, Marokkaanse en Nederlandse kinderen. Deel 1: kwantitatief onderzoek.
Utrecht: Universiteit Utrecht, faculteit Farmacie en GG&GD Utrecht, afd. JGZ, 1996.
- Schulpen L, Araz S.
Geneesmiddelengebruik bij Turkse, Marokkaanse en Nederlandse kinderen. Deel 2: kwalitatief onderzoek.
Utrecht: Universiteit Utrecht, faculteit farmacie en GG&GD Utrecht, afd. JGZ, 1996.

Trefwoorden: Buitenlandse kinderen/jongeren

15. VOORZIENINGEN & ORGANISATIE

Nummer: 77
Titel: De opvoedingswinkel: opvoedingsondersteuning in zicht.

Probleem / doelstelling: Het Steunpunt Opvoeding 's-Hertogenbosch e.o. is een voorziening waar ouders, intermediairs en hulpverleners terecht kunnen met hun opvoedingsvragen. Het is een samenwerkingsverband tussen een aantal instellingen die actief zijn in de jeugdhulpverlening en is een van de zeven die door het Ministerie van VWS geselecteerd zijn als demonstratieprojecten. Het Steunpunt is o.a. gerealiseerd in de vorm van een opvoedingswinkel, waar men informatie en advies kan krijgen over opvoedingsproblemen. De belangrijkste doelen zijn daarbij het bieden van een laagdrempelige voorziening, opvoedingsvoorlichting en opvoedingsondersteuning, een loket voor advies en zonodig verwijzen naar gespecialiseerde hulpverleningsinstellingen. Het onderzoek heeft ten eerste doel inzicht te geven in de mate waarin het Steunpunt voorziet in een behoefte aan voorlichting en ondersteuning op het gebied van opvoeding, daarnaast wordt een beeld geschetst van hoe de gebruikers van het Steunpunt de geboden diensten beoordelen.

Methode:

- Enquête;
- registratie.

Onderzoeksubject: Alle bezoekers van de opvoedingswinkel en het spreekuur.
Plaats van onderzoek: 's-Hertogenbosch

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: A. Kerkstra
Andere Onderzoekers: A.J.E de Veer
Onderzoeksinstelling: Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg NIVEL
Postbus 1568
3500 BN Utrecht

Kontaktadres: NIVEL
A.J.E. de Veer
Postbus 1568
3500 BN Utrecht

Start onderzoek: januari 1995
Einde onderzoek: december 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Ommerkingen: bron: RWO '94-'95, nr. 23
Publikaties: - Veer A de, Kerkstra A.
Opvoedingsondersteuning in zicht.
Utrecht: NIVEL, 1996.

Trefwoorden: Opvoedingsondersteuning

Nummer: 78
Titel: De overdracht in Noord-Holland Noord.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de uitvoering van de overdracht van informatie van het kruiswerk naar de GGD als de cliënt de leeftijd van 4 jaar heeft bereikt;
- het verkrijgen van inzicht in de mening van de medewerkers over de wijze van overdracht.

Gegevensverzameling: Aanwezigheid protocol, werkwijze volgens protocol, uitvoerende discipline, soort informatie welke wordt overgedragen, wijze van overdracht, tevredenheid huidige werkwijze bij artsen en verpleegkundigen, wensen t.a.v. inhoud en uitvoering van de overdracht.

Methode: - Interview;
- enquête.

Onderzoeksobject: 22 Artsen en 12 verpleegkundigen werkzaam bij afdelingen JGZ van drie GGD'en

Plaats van onderzoek: Den Helder, Alkmaar en Hoorn.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de cursus Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: Y.A. Abma

Onderzoeksinstelling: GGD Kop van Noord-Holland
Postbus 368
1780 AJ Den Helder

Kontaktadres: GGD Kop van Noord-Holland
afd. JGZ
Postbus 368
1780 AJ Den Helder

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Uit de resultaten bleek dat er nog weinig uniformiteit bestaat bij de overdracht van gegevens, maar ook dat er weinig uniformiteit is bij de ideeën van artsen en verpleegkundigen over de uitvoering van de overdracht. Eén van de drie GGD'en beschikt over een formeel protocol. Bij de andere GGD-en bestaan er werkafspraken die niet formeel zijn vastgelegd. Waar een protocol aanwezig is, is men relatief tevreden over de overdracht en houdt men zich er meestal aan; daar waar geen protocol is wordt meermalen gevraagd om een protocol. Bij de overdracht komen m.n. individuele problemen aan de orde, zowel medische als psychosociale. Groepsgegevens of gegevens over wijken worden nog weinig overgedragen. Medische gegevens kunnen het beste zoveel mogelijk schriftelijk overgedragen worden omdat de medische onderdelen vaak al structureel aandacht krijgen. De psychosociale en groepsgegevens hebben een mondelinge overdracht nodig.

Publikaties:

- Abma YA.
De overdracht in Noord-Holland Noord: de werkwijze en informatie bij de overdracht van dossiers van het consultatiebureau naar de GGD nader bekeken: meer dan een optelsom van individuele informatie?
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)
-

Trefwoorden:

JGZ-dossier
JGZ 0-schoolgaand
JGZ Schoolgaand en ouder

Nummer: 79
Titel: Een zorgbehoefte-onderzoek onder ouders die het consultatiebureau bezoeken.

Probleem / doelstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in de mate waarin het huidige aangeboden JGZ-pakket aansluit bij de zorgbehoefte van ouders.
- hoe tevreden zijn ouders over het aangeboden JGZ-pakket?
- bestaat er een statistisch significant verband tussen de tevredenheid en de rangorde van het kind?
- bestaat er een statistisch significant verband tussen de tevredenheid en het opleidingsniveau van de ouders?
- welke veranderingen in het huidige aangeboden JGZ-pakket worden door ouders gewenst?

Gegevensverzameling: Achtergrondgegevens, rangorde kind, opleidingsniveau, mate waarin gebruik is gemaakt van de verschillende JGZ-activiteiten, belang dat de ouders aan verschillende vormen van zorg hechten, oordeel van ouders over de zorg, algemene tevredenheid over het consultatiebureau, reden voor bezoek cb, oordeel over begeleiding, beoordeling aantal en duur van de consulten, raadplegen van huisarts tussen de bezoeken aan het cb, beoordeling tijdstip waarop het cb wordt gehouden, wenselijke veranderingen, behoefte aan eigen consultschema.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: Ouders/gebruikers van het consultatiebureau voor peuters

Plaats van onderzoek: Stichting Kruiswerk Zuid-West Friesland.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: A.E.M. Kool

Onderzoeksinstelling: Stichting Kruiswerk Zuid-West Friesland

Kontaktadres: A.E.M. Kool
Simmerdijk 1
8601 ZP Sneek

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Het uitvoeren van de vaccinaties en de hielprik wordt door ouders zeer belangrijk gevonden. Over het algemeen is men over het consultatiebureau tevreden tot zeer tevreden. Bij de motivatie om het consultatiebureau te bezoeken worden de medische aspecten als belangrijkste reden genoemd, nl. het vaccineren, het volgen van de groei en ontwikkeling en het PGO. Daarna komen de verpleegkundige aspecten waarbij het gesprek over voeding het hoogst gewaardeerd wordt (82%) en het gesprek over opvoeding het laagst (47%). Een opvallende constatering is dat de begeleidende verpleegkundige huisbezoeken door 25% van de ouders niet belangrijk/onbelangrijk wordt gevonden. De Pedagogische Thuisbegeleiding daarentegen lijkt aan bekendheid te winnen en wordt hoog gewaardeerd.

Er is geen correlatie aantoonbaar tussen de zorgbehoefte enerzijds en de rangorde van het kind of het opleidingsniveau van de ouders. Bij bijna 20% van de ouders bestaat behoefte aan consultatiebureau buiten kantooruren. Een flexibele aanpassing van het oproepschema aan de individuele behoefte is gewenst, ook de vorm van het verpleegkundig bureau heeft verandering, een groot deel van de ouders geeft een voorkeur aan voor groepsbureau's afgewisseld met individuele consulten.

Publikaties:

- Kool AEM.

Een zorgbehoefte-onderzoek onder ouders die het consultatiebureau bezoeken. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.

(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

JGZ 0-schoolgaand
Zorggebruik

Nummer: 80
Titel: Evaluatie TASK (Transmurale Astmaverpleegkundige voor Kinderen)-project te Gouda.

Probleem / doelstelling: - Leidt de begeleiding door de TASK-verpleegkundige tot betere zelfzorg, betere conditie van het kind, minder ziekenhuisopnames, minder astma-aanvallen, effectiever gebruik van de medicijnen, minder schoolverzuim, meer deelname aan sport en een betere kwaliteit van leven?

Gegevensverzameling: Onderzoek in medisch dossier: leeftijd, geslacht, ernst astma, ziekenhuisopnames, astma-aanvallen, polibezoeken, diagnostiek, sociaal-economische achtergrond, bevindingen TASK-verpleegkundige, bijkomende aandoeningen.

Vragenlijsten: kwaliteit van leven, klachten en symptomen, motoriek, positieve en negatieve emoties, sociaal functioneren, cognitief functioneren.

Methode:

- Enquête;
- retrospectief onderzoek
- medisch dossier-onderzoek.

Onderzoeksobject: Patiënten- en contrôlegroep (minimaal 50 kinderen per groep), 1 t/m 13 jaar, jongens en meisjes, nieuw bij kinderartsen in Gouda, diagnose astma, kind en/of ouders spreken goed Nederlands en hebben het protocol van de TASK-verpleegkundige doorlopen (patiënten). Patiënten: nieuw tussen juni '95 en juni '96, controles: nieuw in 1993 en 1994.

Plaats van onderzoek: Gouda en omstreken.

Soort onderzoek: - Onderzoek is aanvankelijk als keuze-coschap gestart.

Projectleider: R.A. Hirasing, kinderarts/jeugdarts

Andere Onderzoekers: M.G. Rietkerk

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid

Postbus 2215

2301 CE Leiden

Samenwerking: Groene Hart Ziekenhuis en Regionale Kruisvereniging te Gouda

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid

R.A. Hirasing

Postbus 2215

2301 CE Leiden

Start onderzoek: juli 1996

Einde onderzoek: november 1997

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk en rapportage

Samenvatting: nog niet bekend

Publikaties: - te verwachten TNO-rapport

Trefwoorden: Astma
Begeleiden
Zorggebruik

Nummer: 81
Titel: Grensvlak geestelijke gezondheidszorg en overige jeugdzorg.

Probleem / doelstelling: - Welke financiële, bestuurlijke en inhoudelijke elementen spelen een rol bij het tot stand brengen van een adequate en praktisch hanteerbare grens tussen verzekerde GGZ en andere vormen van jeugdzorg?
- welke elementen spelen een rol bij het afgrenzen van de kring van rechthebbenden?

Gegevensverzameling: Paneldiscussie volgens RAND-procedure over domein van de jeugd-GGZ, Vignettenonderzoek onder circa 270 hulpverleners in de jeugdzorg (casuïstiek geïndiceerd) welke soort problemen van jeugdigen en gezinnen in de jeugd-GGZ zouden moeten behoren.

Methode: - Enquête;
- overige.

Onderzoeksubject: Panel van experts (n=12): psychiaters, psychologen, kinderrechter en pedagogen met een gemiddelde werkervaring van 22 jaar. 272 hulpverleners in de jeugd-GGZ (36%), justitie-instellingen (8%) en jeugdhulpverlening (56%), die zich bezighouden met diagnose en indicatiestelling binnen hun instelling.

Plaats van onderzoek: Landelijk.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: M. Donker
socioloog.

Andere Onderzoekers: F. Verheij
E. Berben
C. Konijn

Onderzoeksinstelling: iBMG, Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Samenwerking: Sophia Kinderziekenhuis, Afdeling Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Kontaktadres: iMBG, Erasmus Universiteit Rotterdam
Prof.dr. M. Donker
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek: november 1995
Einde onderzoek: april 1997
Onderzoeksfase: Rapportage

Samenvatting: Verheldering domein van de jeugd-GGZ naar problematiek, functies in de zorg en disciplines.
Deze aanzet kan worden gebruikt om samenwerkingsafspraken of convenanten af te sluiten met de provincies en het Ministerie van Justitie en nadere bepalingen te ontwerpen om consultatie en andere samenwerkingsmogelijkheden vanuit de AWBZ te vergroten.

Publikaties: - Onderzoeksrapport: 'Recht op Overpad'

Trefwoorden: Geestelijke Gezondheidszorg
Jeugdhulpverlening

Nummer: 82
Titel: Hoe tevreden zijn ouders over het preventief gezondheidsonderzoek in groep 2 en bestaat er behoefte aan verandering?

Probleem / doelstelling: - Het leveren van een bijdrage aan de beleidsvorming in de jgz door de wensen en oordelen van de klant over het produkt pgo van kleuters in groep 2 bekend te maken;
- hoe tevreden zijn ouders over de huidige gang van zaken bij het pgo groep 2 in het basisonderwijs en wat wil men eventueel veranderd zien in het preventieprogramma?

Gegevensverzameling: Tevredenheid over de inhoud van het pgo, tevredenheid over advisering, controle en/of verwijzing, mening over de competentie van de schoolarts, wenselijkheid t.a.v. veranderingen binnen de jgz, achtergrondsvragen zoals school, leeftijd en opleidingsniveau van de ouders.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 468 Ouders van kinderen die een pgo ondergingen.

Plaats van onderzoek: regio GGD Zuidhollandse Eilanden.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: J. van Petegem-Verboom

Onderzoeksinstelling: GGD Zuidhollandse Eilanden

Postbus 742

3200 AR Spijkenisse

Kontaktadres: GGD Zuidhollandse Eilanden

J. van Petegem-Verboom

Postbus 742

3200 AR Spijkenisse

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: 90% Van de ouders geeft aan het zinvol te vinden dat kinderen op de basisschool regelmatig door een arts of verpleegkundige worden nagekeken. Het lichamelijk onderzoek en de controle van de ontwikkeling wordt door ouders als belangrijkste onderdeel van het pgo gezien. Bijna 22% van de ouders geeft aan één of meerdere adviezen gekregen te hebben n.a.v. het onderzoek van hun kind. De afgesproken controles en verwijzingen ervaart men in het algemeen als zinvol.

Over de benadering en het ingaan op inbreng en vragen van de ouders geeft 90% tevreden tot zeer tevreden te zijn. 65% van de ouders is van mening dat de schoolarts in de meeste gevallen het welzijn en de ontwikkeling voldoende kan beoordelen, 23,3% zegt gaat wel en 10% vindt van niet. Ruim 80% is van mening dat het programma van de JGZ niet moet veranderen. Van de 13% die aangeeft dat het JGZ programma moet veranderen wil bijna 50% frequenter onderzoek en 14% heeft opmerkingen omtrent het huidige pgo. Het blijkt dat de behoeften van de ouders hoofdzakelijk betrekking hebben op aanpassingen

- Publikaties:**
- c.q. verbeteringen van het bestaande programma.
- Petegem-Verboom J van.
Hoe tevreden zijn ouders over het preventief gezondheidsonderzoek in groep 2 en bestaat er behoefte aan verandering.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sectorOnderwijs, 1995.
-

Trefwoorden:

JGZ Schoolgaand en ouder
Tevredenheidsonderzoek
Preventief Gezondheidsonderzoek

Nummer: 83
Titel: Huisbezoek op verzoek?

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de uitvoering van het standaardhuisbezoek en de mening van wijkverpleegkundigen over het huisbezoek;
- hoe verhoudt dit aanbod zich tot de mening/waardering die de klanten hiervoor hebben, sluit het aanbod aan op de wensen, wordt er klantgericht gewerkt?

Gegevensverzameling: Bij wijkverpleegkundigen: aanbieden standaard huisbezoek, voorbereiding, tijdsbesteding, aangeboden/gevraagde onderwerpen, gesignaleerde problemen, ondernomen acties, mening over meerwaarde huisbezoek, verwerking gegevens, mening over peuterhuisbezoek als standaardaanbod, alternatieven. Bij ouders: mening over tijdsduur, voorbereiding wijkverpleegkundige, meerwaarde huisbezoek, aanbieden standaard huisbezoek, alternatief, welke onderwerpen/problemen kwamen ter sprake, gemaakte vervolgafspraken, mening/tevredenheid over huisbezoek.

Methode: - Enquête;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Wijkverpleegkundigen, ouders (cliënten) van peuters tussen de 14 en 18 maanden.

Plaats van onderzoek: Hellevoetsluis.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van deeltijd opleiding Pedagogiek.
Projectleider: J.J.C.M. Simons
Andere Onderzoekers: M. Lust
Onderzoeksinstelling: Kruiswerk Zuid Hollandse Eilanden
Postbus 65
3200 AB Spijkenisse

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Het bezoek wordt niet aan iedereen aangeboden, maar ouders stellen het aanbod wel op prijs. De mensen die een bezoek kregen oordeelden positief over het huisbezoek en de wijkverpleegkundige. Zij hadden weinig aanvullingen en voelden zich geholpen bij problemen. Uit deze resultaten kon geconcludeerd worden dat de inhoud van het huisbezoek klantgericht is, maar het aanbieden ervan verdient verbetering.

Publikaties: - Lust M.
Huisbezoek op verzoek? een verkennend onderzoek naar meningen van ouders over het standaard peuterhuisbezoek in Hellevoetsluis.
Brielle, s.n., 1996.
(Afstudeerproject Orthopedagogiek Hogeschool Rotterdam)

Trefwoorden: JGZ 0-schoolgaand
Huisbezoeken
Tevredenheidsonderzoek

Numer: 84
Titel: Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem.

Probleem / doelstelling: - Registratie van verrichtingen en bevindingen t.b.v. managementinformatie en t.b.v. epidemiologisch inzicht in de actuele zorgbehoefte van kinderen.
Gegevensverzameling: Aard van het contact, bevindingen waarvoor actie moet worden ondernomen, aard van de actie (advies, verwijzing, vervolcontact of intermediair contact); vanaf 1995-1996 ook epidemiologische items.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksubject: Alle kinderen waarmee de teams JGZ in een schooljaar contact mee hebben: 15.000 per jaar.
Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: W.H.M. Gorissen
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Kontaktadres: GG&GD Utrecht, afdeling Jeugdgezondheidszorg
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: continu

Samenvatting: Bij tweederde van de kinderen is gericht advies/individuele GVO nodig; bij 40% een vervolcontact, bij een kwart een intermediaire activiteit en bij 20% een verwijzing.
Publikaties: - Gorissen WMH.
Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem (JIS): registratie cursusjaar 1993-1994 (intern rapport).
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1995.
- Gorissen WHM.
Jeugdgezondheidszorg Informatie Systeem (JIS). registratie cursusjaar 1994-1995 (intern rapport).
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.

Trefwoorden: JGZ Schoolgaand en ouder
Registratie
Informatiesysteem

Nummer: 85
Titel: Klantentoets Jeugd (pilot-project).

Probleem / doelstelling: - Formuleren van meetinstrumenten waarmee de mening van klanten over de dienstverlening van de GGD in kaart kan worden gebracht.
Gegevensverzameling: Mening van klanten (ouders en jongeren, leerkrachten en gemeenteambtenaren) over verschillende aspecten van kwaliteit.
Methode: - Interview;
- enquête.
Onderzoeksubject: 548 Ouders en jongeren, 44 leerkrachten via een enquête, 9 gemeenteambtenaren via een interview.
Plaats van onderzoek: Deel van Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding tot Jeugdarts.
Projectleider: H.T. Kroesbergen, epidemioloog
Andere Onderzoekers: M. Kalkman (jeugdarts i.o.)
P. v.d. Smissen
J. Wassenaar
Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Afd. Jeugdgezondheidszorg
Postbus 3215
4800 DE Breda
Samenwerking: Landelijke Vereniging van GGD'en Utrecht en B & A Adviesgroep
Den Haag.
Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Lopend, continu

Samenvatting: Dit onderzoek geeft inzicht in prioriteiten van klantengroepen en meningen over diverse kwaliteitsaspecten, van belang voor het formuleren van kwaliteitsbeleid.
Publikaties: - Kroesbergen HT, Kalkman M, Smissen P van der, Wassenaar J.
Mening van klanten van de GGD Stadsgewest Breda over producten voor de jeugd: pilot-onderzoek klantenraadpleging.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1995.
- Reader klantentoets Jeugd (diverse artikelen).
- Beiden te bestellen bij Gezondheidsinformatiecentrum GGD Stadsgewest Breda.

Trefwoorden: Tevredenheidsonderzoek
Kwaliteitsbewaking

Nummer: 86
Titel: Knelpunten in de ambulante geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd in de stad Utrecht.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de belangrijkste knelpunten in de ambulante jeugd-GGZ en wat zijn mogelijke oplossingen.
Gegevensverzameling: Door professionele sleutelfiguren aangegeven knelpunten en oplossingsrichtingen.
Methode: - Interview.
Onderzoeksobject: Jeugdhulpverlening en jeugd-GGZ
Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: prof.dr T.W.J. Schulpen, kinderarts
Andere Onderzoekers: M.J.E. Penris
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht, bureau Epidemiologie en afd. JGZ
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Kontaktadres: GG&GD Utrecht, bureau BMO
M.J.E. Penris
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Einde onderzoek: maart 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De 16 belangrijkste knelpunten worden besproken met oplossingsrichtingen; er blijkt behoefte aan een central 'loket' voor aanmeldingen van kinderen en voor diagnostiek, het op te richten bureau jeugdzorg zou die rol kunnen vervullen, incorporatie van de jeugdzorg in de regiovisie GGZ is gewenst.
Publikaties: - Penris MJE, Schulpen TWJ.
Gesignaleerde knelpunten in de ambulante geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd in de stad Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, bureau Epidemiologie en afdeling Jeugdgezondheidszorg, 1995.

Trefwoorden: Geestelijke gezondheidszorg

Nummer: 87
Titel: Kwaliteitssystemen in de kinderopvang.

Probleem / doelstelling: - Inventarisatie van bruikbare kwaliteitsinstrumenten in de sector kinderopvang.
Methode: - Enquête;
- literatuuronderzoek;
- survey.
Onderzoeksobject: Organisaties en instellingen op het gebied van kinderopvang.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: D.H. de Bakker
Andere Onderzoekers: E.M. Sluijs
I. Miltenburg
Onderzoeksinstelling: NIVEL
Postbus 1568
3500 BN Utrecht
Kontaktadres: NIVEL
E.M. Sluijs
Postbus 1568
3500 BN Utrecht

Start onderzoek: oktober 1995
Einde onderzoek: april 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Opmerkingen: bron: RWO '94-95, nr. 23
Publikaties: - Sluijs EM, Miltenburg IA, Bakker DH de.
Kwaliteitszorg in de kinderopvang: een inventarisatie van hulpmiddelen voor kwaliteitszorg.
Utrecht: NIVEL, 1996.

Trefwoorden: Kinderopvang
Kwaliteitsbewaking

Numer: 88
Titel: **Mening van klanten van de GGD Stadsgewest Breda over producten voor de jeugd: pilot-onderzoek klachtenraadpleging.**

Probleem / doelstelling: - Doel van dit pilot-onderzoek is te bereiken dat instrumenten beschikbaar zijn om de kwaliteit van de dienstverlening van de GGD met zekere regelmaat te meten, specifiek op het terrein van de jeugd en aanknopingspunten te vinden voor verbetering van de dienstverleningskwaliteit en sterke punten vast te stellen in de dienstverleningskwaliteit die bestendig dienen te worden.

Gegevensverzameling: Mening van ouders, jongeren, leerkrachten en gemeenteambtenaren over bekendheid, bereikbaarheid, beschikbaarheid, bejegening, deskundigheid, continuïteit, informatievoorziening, afstemming vraag-aanbod, privacy, outillage, klachtenbehandeling en responsiviteit, kosten-efficiency.

Methode: - Enquête;
- interviews.

Onderzoeksobject: 477 ouders/verzorgers, 71 jongeren, 44 leerkrachten, 9 gemeente-ambtenaren.

Plaats van onderzoek: Regio Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: M.B. Kalkman

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda

Kontaktadres: Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De ouders en jongeren hechten het meest belang aan de deskundigheid van GGD-medewerkers, het zorgvuldig omgaan met de privacy van hun klanten, een goede informatievoorziening en de bekendheid met de GGD-producten op het terrein van de jeugd.

Deskundigheid en privacy worden door hen positief beoordeeld. 34% van hen heeft de algemene JGZ-folder ontvangen, de helft hiervan heeft de folder bewaard. Het spreekuur is nauwelijks bekend, evenals de klachtenprocedure. De leerkrachten hechten het meeste belang aan een goede informatievoorziening, afstemming tussen vraag en aanbod, deskundigheid en bekendheid. Over de folder is men positief.

Bij het kwaliteitscriterium afstemming vraag-aanbod komt bij 46% van de leerkrachten de cursus of voorlichtingsbijeenkomst overeen met de verwachting. Tussen de 57% en 68% van de leerkrachten beoordeelt de deskundigheid positief. Bij de gemeenteambtenaren liggen de prioriteiten bij: deskundigheid, bekendheid, goede informatievoorziening en afstemming tussen vraag en aanbod. Van de acht ambtenaren die de lijst invulden zijn er vier die vinden dat de GGD deskundige medewerkers heeft, zes vinden dat de GGD alert op ontwikkelingen reageert en vijf vinden dat ze altijd bij

de GGD terecht kunnen. De bekendheid met de GGD-produkten is bij hen gering. Wat betreft de informatievoorziening zegt geen van de zes ambtenaren, die wel eens rapportages hebben ontvangen, dat deze gerichte aanbevelingen bevatten.

Publikaties:

- Kalkman MB.
Mening van klanten van de GGD Stadsgewest Breda over produkten voor de jeugd: pilot-onderzoek klantenraadpleging.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs, 1995. (Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).
-

Trefwoorden:

Tevredenheidsonderzoek
JGZ Schoolgaand en ouder
Consumenten

Nummer: 89
Titel: Perinatale sterfte in Europa: een indicator voor de kwaliteit van antenatale en perinatale zorg?

Probleem / doelstelling: - Vaststellen in welke mate variatie in perinatale sterfte onder Europese landen het resultaat is van verschillen in registratie;
- vaststellen in welke mate de verschillen in perinatale sterfte tussen Europese landen verklaard kunnen worden door verschillen in voorkomen van bekende risicofactoren;
- Voor ieder deelnemend Europees land vaststellen welk deel van de perinatale sterfte mogelijk voorkomen had kunnen worden bij optimale antenatale en perinatale zorg.

Gegevensverzameling: Perinatale sterfte in relatie tot de volgende determinanten: zwangerschapsduur, geboortegewicht, leeftijd van de moeder, pariteit, meerlingzwangerschap, geslacht, burgerlijke staat, sociaal-economische status, roken, congenitale afwijkingen en etniciteit. Gedetailleerde informatie omtrent perinatale sterfte in een regio in ieder land.

Methode: - Retrospectief onderzoek

Onderzoeksobject: In 14 Europese landen, alle levendgeborenen, doodgeborenen, vroege neonatale sterfte en late neonatale sterfte in het jaar 1994. In ieder deelnemend land zullen circa 400 perinatale sterftegevallen worden geïdentificeerd in een recent jaar.

Plaats van onderzoek: België, Denemarken, Duitsland, Engeland/Wales, Finland, Frankrijk, Griekenland, N-Ierland, Nederland, Noorwegen, Portugal, Schotland, Spanje en Zweden. In ieder land zal een nog nader te bepalen representatieve regio worden gekozen.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: J.P. Mackenbach

Andere Onderzoekers: S.P. Verloove-Vanhorick
J.H. Richardus
W. Graafmans
K.M. van der Pal-de Bruin
M.P. Amelink-Verburg

Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit
Instituut Maatschappelijke Gezondheidszorg
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Samenwerking: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Kontaktadres: Erasmus Universiteit
J.H. Richardus/W. Graafmans
IMGZ
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek:	augustus 1996
Einde onderzoek:	augustus 1999
Onderzoeksfase:	Lopend, veldwerk

Samenvatting:	Nog geen resultaten beschikbaar.
Opmerkingen:	Deze studie is een Europese 'concerted action' gefinancierd in het kader van het BioMed II programma.

Publikaties:	- Richardus JH, Graafmans WC, Pal-de Bruin KM van der, Amelink-Verburg MP, Verloove-Vanhorick SP, Mackenbach JP. An European concerted action investigating the validity of perinatal mortality as an outcome indicator for the quality of antenatal and perinatal care. J Perinat Med (in press) - Richardus JH, Graafmans WC, Verloove-Vanhorick SP, Mackenbach JP The perinatal mortality rate as indicator of quality of care in international comparison. Medical Care (in press 1997).
---------------------	--

Trefwoorden:	Perinatale zorg Zuigelingen Epidemiologie
---------------------	---

Nummer: 90
Titel: Pilotproject kwaliteitsmeting 'spreekuur en persoonlijke advisering'

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een meetinstrument voor tevredenheid van de klanten over het onderdeel spreekuur en persoonlijke advisering.
Gegevensverzameling: Enquêtegegevens gebruikers spreekuren.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: Bezoekers van spreekuren (telefonisch en anderszins) en ontvangers van adviezen en eventuele ouders.
Plaats van onderzoek: Scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: F. Bakker
Andere Onderzoekers: P.A. Wiegersma
Onderzoeksinstelling: GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen
Samenwerking: BZA Groep Den Haag
Kontaktadres: GGD Groningen
F. Bakker
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: continue meting
Onderzoeksfase: Lopend

Samenvatting: n.v.t.
Publikaties: - Interne rapportage t.b.v. evaluatie.

Trefwoorden: Tevredenheidsonderzoek
Consumenten

Nummer: 91
Titel: Satisfactie cliënten Riagg-jeugdzorg.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een instrument dat de satisfactie over de hulpverlening van de Riagg-jeugdafdelingen meet;
- het verkrijgen van inzicht in de mate van (on)tevredenheid van de Riagg-clieñten op basis waarvan aanbevelingen kunnen worden geformuleerd voor kwaliteitsverbetering van de zorg.

Gegevensverzameling: Onder de jeugdigen en de ouders van 0-12-jarigen: sociaal-demo- grafische kenmerken, verwachtingen van de hulp bij aanmelding, klachten en problemen, hulpvraag, de ervaren aansluiting van het hulpaanbod op de hulpvraag en de verwachtingen, tevredenheid over het resultaat van de hulp. Onder de hulpverleners: korte beoordelingslijst t.b.v. correspondentie oordeel cliënt en hulpverlener en onderzoek van non-respons, informatie over cliënten i.v.m. exclusiecriteria voor aanschrijven, hulpvraag cliënt, aard en ernst problematiek, aangeboden zorgfuncties, beoordeling van het resultaat.

Methode: - Enquête;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: Jeugdigen van 12 jaar (n=311) en ouders van jeugdigen van 0-21 jaar en de hulpverleners van de Riagg-jeugdafdelingen (n=425). In een aanvullend onderzoek wordt bekeken of kinderen van 9 tot 12 jaar (in aanvulling op de informatie van hun ouders) in staat zijn bruikbare informatie te leveren ter verbetering van de kwaliteit van de hulpverlening (n=52).

Plaats van onderzoek: Groningen, Oost-Gelderland, Midden-Limburg, Ijsselland, Eindhoven, Tilburg, Roosendaal, Den Haag, Dordrecht, Amsterdam.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: C. Konijn

Andere Onderzoekers: M. Vermande
J. van de Wijgert

Onderzoeksinstelling: Trimbos-Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Samenwerking: Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (NVAGG) en jeugdafdelingen van de Riagg's die deelnemen aan het onderzoek.

Kontaktadres: Trimbos-Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: november 1995
Einde onderzoek: mei 1997
Onderzoeksfase: Rapportage

Publikaties: - Te verwachten publicatie: onderzoeksrapport.

Trefwoorden: Geestelijke Gezondheidszorg
Consumenten
Riagg's

Nummer: 92
Titel: Schoolarts op het Voortgezet Onderwijs: wensen en verwachtingen van schoolleidingen en leerlingen in de regio Gooi en Vechtstreek.

Probleem / doelstelling: - Doel is het in kaart brengen van wensen en verwachtingen van de schoolleiding op het VO enerzijds van de leerlingen van die scholen anderzijds met betrekking op de jeugdgezondheidszorg die de GGD kan bieden;
- wat is de mening van de schoolleiding over de zorg zoals nu gegeven?
- hoe denkt de schoolleiding over een mogelijk open spreekuur en een eventueel consultatie-team, is er voorkeur voor invoer van een van beide?
- welke wensen leven er bij de schoolleiding m.b.t. onderwijs- projecten voor leerlingen of projecten welke gericht zijn op het welbevinden van leerlingen en leerkrachten?
- hoe denkt de schoolleiding over een vragenlijst als methode om leerlingen te onderzoeken op psychosociale problematiek?
- wat vinden de leerlingen van de zorg zoals nu gegeven?
- hoe denken de leerlingen over een eventueel open spreekuur?
- hoe denken de leerlingen over een vragenlijst als onderzoeksmethode voor het opsporen van lichamelijke klachten, ongezond gedrag en problemen?

Gegevensverzameling: zie boven.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: Schoolleiding van 23 scholen voor voortgezet onderwijs en 402 leerlingen uit het voortgezet onderwijs.
Plaats van onderzoek: Regio GGD Gooi en Vechtstreek.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: A. Schölvink-den Herder
Onderzoeksinstelling: GGD Gooi en Vechtstreek
Kontaktadres: A. Schölvink
Postbus 251
1400 AG Bussum

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Het PGO wordt door schoolleidingen en leerlingen op de gevraagde aspecten zeer positief beoordeeld. Voor een open spreekuur geldt enige reserve: schoolleiding en leerlingen weten in het algemeen niet of zij daar gebruik van zouden maken.
Schoolleidingen geven in het merendeel aan dat er vanuit de leerkrachten interesse is voor een consultatie-team. De schoolleiding ervaart de collectieve taak van de afdeling JGZ als nuttig. Het nut van een vragenlijst weet de schoolleiding niet in te schatten; de meeste leerlingen achten een dergelijke lijst wel zinvol. De meningen van schoolleidingen en leerlingen over het PGO en het open spreekuur lopen grotendeels parallel.

Schoolarts op het Voortgezet Onderwijs: wensen en verwachtingen van
schoolleiding en leerlingen in de regio Gooi en Vechtstreek.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs,
1995.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: JGZ Schoolgaand en ouder
Schoolartsen
Tevredenheidsonderzoek
Consumenten

Nummer: 93
Titel: Tandheelkundige verzorging Jeugdige Ziekenfondsverzekerden (TJZ).

Probleem / doelstelling: - Het doel van het project is na te gaan of de verbetering van de mondgezondheid en het mondhhygiënisch gedrag bij jeugdige ziekenfondsverzekerden zoals die zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan, zich voortzet na de begin 1995 doorgevoerde wijziging van aanspraken op tandheelkundige hulp voor rekening van het ziekenfonds.

Gegevensverzameling: Gegevens over de gebitstoestand, tandenpoetsen, tandartsbezoek, attitude t.a.v. gebitsverzorging, sociaal-economische en etnische achtergrond.

Methode: - Enquête;
- observatie.

Onderzoeksobject: Jeugdige ziekenfondsverzekerden van 5 t/m 23 jaar

Plaats van onderzoek: Alphen a/d Rijn, Gouda, Breda, s'-Hertogenbosch.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H. Kalsbeek, tandarts-epidemioloog

Andere Onderzoekers: G.H. Verrips
M.A.J. Eijkman

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam
Louwesweg 1
1066 EA Amsterdam

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
H. Kalsbeek
Postbus 2215
2301 CE Amsterdam

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 2000

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Samenvatting: In 1996 en 1997 is veldwerk t.b.v. een tussenmeting uitgevoerd. De resultaten worden nu verwerkt. In 1999 volgt nogmaals een veldwerkfase.

Publikaties: - Een rapport over de tussenmeting kan eind 1997 worden verwacht.

Trefwoorden: Tandzorg
Gebit & mondholte

Nummer: 94
Titel: Toelatingsonderzoeken Speciaal Onderwijs in de gemeente Utrecht.

Probleem / doelstelling: - Inzicht in het aantal toelatingsonderzoeken per school, gerelateerd aan het aantal kinderen per school, hoeveel kinderen worden afgewezen en wat gebeurt er met die kinderen, hoeveel kinderen worden op meerdere scholen aangemeld?

Gegevensverzameling: Aanmeldingsgegevens, advies commissie van onderzoek, vervolggegevens.

Methode: - Registratie bij toelatingsonderzoek en vervolgregistratie.

Onderzoeksobject: 567 kinderen die tussen december 1994 en december 1995 zijn gezien voor toelatingsonderzoek door Utrechtse schoolartsen.

Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: W.H.M. Gorissen
sociaal-geneeskundige en epidemioloog

Andere Onderzoekers: G.C.A. Brussaard-Schotman.

Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Kontaktadres: GG&GD Utrecht, Afd. JGZ
W.H.M. Gorissen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: oktober 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Op SH/ESM- en ZMOK-scholen worden per leerling op school meer toelatingsonderzoeken gedaan dan bij de ander SO-scholen; bij de SH/ESM- en LZK-scholen zijn er relatief veel toelatingsonderzoeken bij kleuters: het percentage 'zwerfkinderen' ligt op 2-8%; bij de type I scholen (de WSNS-scholen) vindt zelden afwijzing **Plaats van onderzoek:**, bij de type II en III scholen bij bijna een derde; meestal is een te geringe of niet specifieke problematiek de reden voor afwijzing; het meest gegeven advies bij afwijzing is ambulante begeleiding of een ander type SO.

Publikaties: - Gorissen WHM, Brussaard-Schotman GCA.
Toelatingsonderzoeken Speciaal Onderwijs: registratie over de periode december 1994-december 1995.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.

Trefwoorden: Speciaal onderwijs

Nummer: 95
Titel: Vraag en aanbod Riagg-jeugdzorg.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de hulpvragen van jeugdigen en ouders die een beroep doen op de Riagg-jeugdafdelingen.

Gegevensverzameling: Onder jeugdigen (en hun ouders) sociaal-demografische kenmerken, klachten, problemen, hulpvraag, redenen om weg te blijven, verwachtingen van hulp, welke hulpverleningsactiviteiten zijn ontvangen, tevredenheid, wijze van beëindigen van de hulp. Onder hulpverleners: aanleiding voor aanmelding, psychosociale en psychopathologische kenmerken van de cliënten, vermogen om een hulpverleningsrelatie aan te gaan, achtergrond van de hulpverlener, verloop van de intake, het hulpaanbod, behandeldoelstelling, verloop en resultaat van de behandeling, evaluatie van het resultaat.

Methode: - Enquête;
- prospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 150 jeugdigen vanaf 12 jaar, 200 ouders van jeugdigen van 0-21 jaar, 90 hulpverleners van de Riagg-jeugdafdelingen.

Plaats van onderzoek: Stad Utrecht, westelijk deel van de provincie Utrecht, Alkmaar, Leiden, Rotterdam en Lelystad.

Soort onderzoek: Overig onderzoek.

Projectleider: G. Hutschemaekers
psycholoog

Andere Onderzoekers: M. Vermande

Onderzoeksinstelling: Trimbos Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Samenwerking: Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (NVAGG), en jeugdafdelingen van Riagg's in de genoemde plaatsen.

Kontaktadres: Trimbos Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Start onderzoek: februari 1993

Einde onderzoek: mei 1997

Onderzoeksfase: Rapportage

Publikaties: - Te verwachten publicatie: onderzoeksrapport.

Trefwoorden: Riagg's
Geestelijke Gezondheidszorg

Nummer: 96
Titel: VSO - MLK in beeld.

Probleem / doelstelling: - Een beeld krijgen van de leefstijl van de jongeren van de VSO-MLK School in Emmeloord;
- inzicht verkrijgen in de belangstelling bij de betrokken jongeren voor gezondheidsonderwerpen.

Gegevensverzameling: Algemene gegevens, ervaren gezondheid, schoolverzuim, mondhygiëne, tandartsbezoek, voedingspatroon, lengte, gewicht, roken, alcoholgebruik, druggebruik, vrijetijdsbesteding, vrienden en relaties, schoolbeleving, pesten.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 88 Leerlingen van de school voor VSO-MLK te Emmeloord.

Plaats van onderzoek: Emmeloord.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: A.T. Banning-van Dolder

Onderzoeksinstelling: GGD Flevoland
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Kontaktadres: GGD Flevoland
A.T. Banning-van Dolder
Postbus 1120
8200 BC Lelystad

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Enkele resultaten: de tandverzorging van de leerlingen kan beter, de leerlingen roken flink, de meisjes met name incidenteel, de leerlingen doen relatief weinig aan sport, de zwemvaardigheid, m.n. die van de leerlingen van niet-nederlandse afkomst is relatief laag, de leerlingen geven zelf aan regelmatig te pesten of gepest te worden.

Publikaties: - Banning-van Dolder AT.
VSO-MLK in beeld: gezondheidsenquête onder VSO-MLK-leerlingen.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1995.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Speciaal onderwijs
Gezondheidsprofiel
Leefstijlen

16. METHODEN & TECHNIEKEN

Nummer: 97
Titel: Aanwezigheid CB-dossiers bij de GG&GD Utrecht.

Probleem / doelstelling: - Inzicht in het percentage kinderen waarvan een CB-dossier aanwezig is en de wijze waarop dit ingevuld is, wordt dit beter gedaan dan voorheen?
Gegevensverzameling: Aanwezigheid van CB-dossier, wijze waarop dit ingevuld is.
Methode: - Dossieronderzoek;
- retrospectief onderzoek.
Onderzoeksobject: Dossiers van kinderen in groep 1 en 2 van het Basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Wijkgebouwen van de GG&GD Utrecht, afd. JGZ in 1991 360 dossiers in 1995 160 dossiers.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van opleiding.
Projectleider: W.H.M. Gorissen
Andere Onderzoekers: A.A. Visser
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Samenwerking: Rijksuniversiteit Utrecht, vakgroep Algemene Gezondheidszorg en Epidemiologie.
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
W.H.M. Gorissen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Einde onderzoek: juli 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: In de periode 1991-1995 is een verbetering opgetreden in de overdracht van CB-dossiers van de consultatiebureaus naar de GG&GD; de verschillen tussen Nederlandse en niet-Nederlandse kinderen zijn afgenomen; de vaccinatiegegevens zijn in vrijwel alle dossiers ingevuld, de overdrachts-formulieren zijn nog vaak niet ingevuld, in het invullen van gehoortesten en visusbepalingen is verbetering zichtbaar.

Publikaties: - Visser A.A.
Continuïteit in de jeugdgezondheidszorg: overdracht van consultatiebureau-dossiers naar de Jeugdgezondheidszorg 4-19 jarigen in de gemeente Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, afdeling JGZ, 1995.

Trefwoorden: Registratie
CB-dossier
JGZ 0-schoolgaand

Nummer: 98
Titel: **Bruikbaarheid van de verkorte CTRS-lijst bij de vroegdiagnostiek van ADHD.**

Probleem / doelstelling: - Inzicht in de bruikbaarheid van de verkorte CTRS-lijst bij de vroegdiagnostiek van ADHD in een multiculturele samenleving.
Gegevensverzameling: CTRS-gegevens bij ouders en leerkrachten, gegevens over gebruiksvriendelijkheid bij ouders en leerlingen.
Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: Ouders en (27) leerkrachten van 250 kinderen in groep 2 basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg
Projectleider: J.I. de Mik, jeugdarts in opleiding
Andere onderzoekers: W.H.M. Gorissen
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht, afd. JGZ
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Kontaktadres: GG&GD Utrecht
J.I. de Mik
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1997
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Situatieve hyperactiviteit komt thuis (6%) iets meer voor dan op school (4.8%, niet significant), meer bij jongens, meer bij Turkse kinderen en meer bij kinderen van laag opgeleide ouders; ADHD komt voor bij 1.2%; de tevredenheid over de gebruiksvriendelijkheid (moeilijkheid, duidelijkheid en eenduidigheid items en duidelijkheid instructie) is laag: 42% van de leerkrachten is tevreden en ruim de helft van de ouders.
Ommerkingen: De verkorte CTRS-vragenlijst is voor het onderzoek vertaald in het Turks en het Marokkaans-Arabisch.
Publikaties: - Mik JJ de.
Praktische bruikbaarheid van de verkorte-vertaalde CTRS-lijst bij de vroegdiagnostiek van ADHD.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1997
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).

Trefwoorden: Diagnose
ADHD

Nummer: 99
Titel: De eerst signaleren van stotteren: een onderzoek naar de onderkenningmogelijkheden.

Probleem / doelstelling: - Tot welke resultaten leidt de toepassing van een stotterrisico-lijst bij kinderen tussen 1.0 en 3.9 jaar ?
- treden er in deze leeftijdsperiode veranderingen op in de risico-schatting
- in welke mate gaan de kinderen met een niet-hoog/hoog risico stotteren in de peuterperiode resp. de kleuterperiode ?
Gegevensverzameling: Risico op stotteren op jonge leeftijd en risicofactoren.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: 368 jonge kinderen (peuters).
Plaats van onderzoek: Deel van Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: I. de Wit, logopedist
Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen
Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda
Samenwerking: Stichting Kruiswerk Mark en Maas
Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Van de 368 kinderen die bij het onderzoek betrokken waren bleken er 50 (13,6%) hoogscoorder te zijn op de stotterrisicolijs.
Bij 43 kinderen kon tweemaal de score op de stotterrisico-lijst worden vastgesteld tijdens de kleuterperiode. Van de 28 hoogscoorders blijken na onderzoek door de logopedist twee kinderen te stotteren, van de 14 niet-hoogscoorders bleek niemand te stotteren.
Anderzijds is aan de gehele populatie van 368 kinderen de screeningslijst voor stotteren aangeboden in de kleuterperiode, voor 72% van de kinderen kwam deze lijst ingevuld retour. Dan blijkt 17,1% van de hoogscoorders (peuters) op de stotterrisico-lijst als kleuter een score te hebben die op stotteren duidt tegenover 3,5% van de niet-hoogscoorders. De sensitiviteit van de stotterrisico-lijst is 43% en de specificiteit is 88%. Uit de resultaten blijkt dat de stotterrisico-lijst onvoldoende de kinderen kan selecteren die een blijvend risico lopen te gaan stotteren.

Publikaties: - GGD Stadsgewest Breda & Kruisvereniging Mark en Maas
De eerste signalen van stotteren: een onderzoek naar de onderkenningmogelijkheden.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1995.

Trefwoorden: Stotteren
Signaleren
Sprak-/taalstoornissen

Nummer: 100
Titel: De Landelijke Signaleringslijst Psychosociale Problematiek bij Kleuters (LSPPK) op het CB (voorlopige titel).

Probleem / doelstelling: - Het verwerven van inzicht in de bruikbaarheid van de LSPPK op het consultatiebureau bij 4-jarigen;
- het effect van het gebruik van de LSPPK op de signalering van psychosociale problematiek zowel bij de GGD als het kruiswerk.

Gegevensverzameling: LSPPK afgenomen tijdens PGO (landelijke pilot), LSPPK afgenomen tijdens laatste CB-bezoek (4 jaar), registratiegegevens GGD t.a.v. psychosociale problematiek 1994-1995, dossieronderzoek naar psychosociale problematiek tijdens laatste CB-bezoek (4 jaar) in cohort november 1994-april 1995 (controle-groep).

Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 200 Kinderen uit het Basisonderwijs groep 2, 250 kinderen van circa 4 jaar die voor het laatst naar een peuter-CB gaan.

Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: W.F. Visse

Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerking: Stichting Kruiswerk Mark en Maas
Oosterhout

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
W.F. Visse
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: najaar 1995
Einde onderzoek: najaar 1997
Onderzoeksfase: Rapportage

Samenvatting: - De LSPPK is bruikbaar tijdens het CB-consult voor 4-jarigen;
- de JGZ-dossiers van 4-jarigen leveren nauwelijks gegevens op over psychosociale problemen, onduidelijk is wie (arts of wijkverpleegkundige) wat noteert;
- de LSPPK is een nuttig instrument bij de overdracht van CB naar GGD;
- gebruik van de LSPPK verscherpt/verduidelijkt de signalering van problematiek bij zowel de GGD als het Kruiswerk.

Publikaties: - Scriptie in het kader van de opleiding tot jeugdarts.

Trefwoorden: Signaleren
Psycho-sociale problemen
Kleuters

Numer: 101
Titel: De resultaten en kosten van amblyopie preventie in de jeugd-gezondheidszorg.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het effect van screening voor amblyopie in de JGZ op de prevalentie van amblyopie op de leeftijd van 7 jaar.
Gegevensverzameling: Screeningsresultaten vanaf 9 maanden t/m 6 jaar, verwijsproces bij positieve testuitslag, diagnostiek, therapie (compliance resultaten) bij amblyopie, prevalentiemeting amblyopie bij 7 jaar.
Methode: - Registratie in het kader van het PGO;
- observatie;
- prospectief onderzoek;
- literatuuronderzoek.
Onderzoeksobject: Rotterdams geboortecohort vanaf september 1996 tot maart 1997.
Plaats van onderzoek: Rotterdam.

Soort onderzoek: - overig onderzoek.
Projectleider: R. Juttman, jeugdarts
Andere onderzoekers: V.K. Lantau
Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit
Instituut voor Maatschappelijke Gezondheidszorg
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
Samenwerking: Stichting Thuiszorg Rotterdam, Stichting Oogziekenhuis Rotterdam
Academisch Ziekenhuis Rotterdam, Stichting TOV, GGD Rotterdam en
diverse Rotterdamse ziekenhuizen.
Kontaktadres: Erasmus Universiteit
Instituut voor Maatschappelijke Gezondheidszorg
R.E. Juttmann
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek: december 1996
Einde onderzoek: december 2004
Onderzoeksfase: lopend

Trefwoorden: Amblyopie
Screening

Nummer: 102
Titel: De Taalstandaard.

Probleem / doelstelling: - Doel is de ontwikkeling van een standaard t.b.v. inschatting van ontwikkelingsmijlpalen van taalontwikkeling van jonge kinderen.
Gegevensverzameling: Taalontwikkeling m.b.v. Reynell taalbegripstest en Schlichting (Taalstandaard).
Onderzoeksobject: Jonge kinderen
Plaats van onderzoek: Amsterdam

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: C.F. Slofstra-Bremer
Andere onderzoekers: S. van der Meulen
Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam, sector Jeugdgezondheidszorg
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam
Samenwerking: Gemeentelijk Audiologisch Centrum, Afdeling Foniatrie, Divisie KNO-heelkunde, mondziekten, kaakchirurgie en bijzondere tandheelkunde.
Kontaktadres: GG&GD Amsterdam
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1998
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: De taalstandaard zal bestaan uit: een lijst criteria gerelateerd aan leeftijd, een beschrijving van de gewenste afname van het onderzoek, een handleiding waarin items van de taalstandaard worden uitgelegd voor de gebruikers en worden verantwoord.
Publikaties: - Slofstra-Bremer CF, Wiel MAD.
Sprak- en taalonderzoek op een audiologisch centrum.
Logopedie en Foniatrie 1994;66(6)184-190.

Trefwoorden: Taalontwikkeling
Kleuters
Logopedie

Nummer: 103
Titel: De verwijzing van de schoolarts, wat gebeurt er eigenlijk mee?

Probleem / doelstelling: - Het beschrijven van de kenmerken (geslacht, etniciteit en schooltype) van de verwezen leerlingen, die wel of niet het verwijsadvies opvolgen;
- een inventarisatie van de redenen waarom de verwezen leerlingen het verwijsadvies niet opvolgen;
- een inventarisatie van de interventies (behandeling, controle of verwijzing) door de huisarts, specialist en therapeut.

Gegevensverzameling: Sexe, leeftijd, schooltype, etniciteit, type afwijking van het bewegingsstelsel, verwijstraject, bevindingen van de huisarts, opvolgen van verwijzingen.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Leerlingen van het voortgezet onderwijs in Amsterdam, die in de periode oktober 1993-1994 naar de huisarts zijn verwezen met afwijkingen aan het bewegingsstelsel.

Plaats van onderzoek: Amsterdam.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: J. van Heyningen

Onderzoeksinstelling: GG&GD Amsterdam
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Kontaktadres: GG&GD Amsterdam
J. van Heyningen
Postbus 20244
1000 HE Amsterdam

Start onderzoek: 1993
Einde onderzoek: 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: 10% Van de leerlingen die verwezen zijn in verband met afwijkingen aan het bewegingsstelsel hebben het advies van de schoolarts niet opgevolgd. Sexe blijkt significant samen te hangen met het opvolgen van het verwijsadvies, jongens volgen het advies vaker niet op. In 30% van de teruggerapporteerde gevallen kwamen de bevindingen van de huisarts niet overeen met die van de schoolarts.

De huisarts verwees in ongeveer 10% van de gevallen door naar de specialist en in 55% van de gevallen naar de therapeut. De specialist behandelde 33.3% van de naar hem/haar verwezen gevallen en sprak in meer dan de helft een consult en/of een controle af. Circa 2/3 deel van de leerlingen die naar de therapeut werden verwezen werden behandeld. Bij ongeveer 5% vond de therapeut de verwijzing onterecht.

Publikaties:

- Heyningen J van.
De verwijzing van de schoolarts, wat gebeurt er eigenlijk mee?
Een evaluatie van verwijzingen naar de huisarts tengevolge van afwijkingen aan het bewegingsstelsel bij leerlingen van het Voortgezet Onderwijs te Amsterdam.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector Onderwijs, 1995.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg).
-

Trefwoorden:

Verwijzen
JGZ Schoolgaand en ouder

Nummer: 104
Titel: Effectiviteit van screening op aangeboren hartafwijkingen op het consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters.

Probleem / doelstelling: - In hoeverre resulteert het routine-onderzoek van hart en vaten op het CB in het vermijden van complicaties bij patiënten met aangeboren hartafwijkingen?

Gegevensverzameling: Screeningsgeschiedenis, bijdrage CB-artsen aan opsporing, aanwezigheid complicaties bij eerste consult kindercardioloog, leeftijd bij onderkenning en diagnose, natuurlijk verloop nadiagnose.

Methode:

- Interview;
- observatie;
- retrospectief onderzoek;
- prospectief onderzoek;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: 290 patiënten met een aangeboren anatomische hartafwijking die voor het eerst in contact kwamen met een kindercardioloog in het Sophia Kinderziekenhuis te Rotterdam in de leeftijdsperiode van 1 maand tot 4 jaar.

Plaats van onderzoek: Zuidwest Nederland.

Soort onderzoek: - Promotie-onderzoek

Projectleider: R.E. Juttman

Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit
Instituut voor Maatschappelijke Gezondheidszorg
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Samenwerking: Afdeling Kindercardiologie Sophia Kinderziekenhuis
Rotterdam

Kontaktadres: Erasmus Universiteit
Instituut voor Maatschappelijke Gezondheidszorg
R.E. Juttman
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek: maart 1994

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: lopend, rapportage

Samenvatting: De analyse van het onderzoek was op het moment van inventarisatie nog niet afgerond.

Publikaties:

- R.E. Juttman
Een soufle: de bijdrage van het consultatiebureau aan de bestrijding van aangeboren hartwijkingen. *Bijblijven* 1997;13(1): 1-9.

Trefwoorden: Screening
Hartaandoeningen

Nummer: 105
Titel: Evaluatie van de opsporing amblyopie middels de TNO-stereotest.

Probleem / doelstelling:

- Inzicht krijgen in het aantal nieuw opgespoorde kinderen met een negatieve TNO-stereotest middels de door de afdeling JGZ uitgevoerde amblyopie-screening in groep 1 en het aantal nieuw opgespoorde kinderen met een visusverschil in combinatie met een negatieve TNO-stereotest tijdens het PGO van groep 2 van het basisonderwijs;
- wat is het aantal nieuw opgespoorde kinderen in groep 1 van het basisonderwijs met verdenking op amblyopie door een negatieve TNO-stereotest?
- had het CB n.a.v. het onderzoek van visus en oogstand extra aandacht gevraagd voor de kinderen met een negatieve TNO-stereotest in groep 1 van het basisonderwijs?
- wat is het nieuwe aantal opgespoorde kinderen in groep 2 met verdenking op amblyopie wegens een visusverschil tussen beide ogen in combinatie met een negatieve TNO-stereotest?

Gegevensverzameling: Amblyopie-screening groep 1: Negatieve uitslag TNO-stereotest (nieuw groep 1, bekend groep 1), positieve uitslag TNO-stereotest, aanvullende visus m.b.v. APK (goed, verminderd nieuw, verminderd bekend), gegevens uit CB-dossier: visus m.b.v. APK, bekende stoornissen m.b.t. amblyopie, opkomst en follow-up.
 PGO groep 2: Opkomst, visus (Landolt) negatieve uitslag TNO-stereotest (bekend groep 2, nieuw groep 2) gegevens over follow-up.

Methode:

- Registratie in het kader van het PGO;
- retrospectief onderzoek.

Onderzoeksobject: 1822 Basisschoolkinderen die in aanmerking kwamen voor amblyopie-screening groep 1 en PGO groep 2.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Delfland

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: S. Verhoog, jeugdarts
Onderzoeksinstelling: GGD Delfland
Kontaktadres: S. Verhoog
 Postbus 643
 2600 AP Delft

Start onderzoek: 1994
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De prevalentie van amblyopie bij kinderen uit groep 1 van het basisonderwijs is in dit onderzoek 2,2%. Tussen het laatste CB-bezoek en de amblyopie-screening groep 1 wordt bij 6 kinderen een nieuwe negatieve TNO-stereotest gevonden (incidentie 0,4%).
 In groep 2 werden nog eens 4 nieuwe negatieve diepteziën-testen gevonden (percentage 0,2%) nadat een visusverschil was gevonden.

In dit onderzoek zijn slechts de eerste drie platen van de TNO-stereotest gebruikt (1980), geadviseerd wordt een verwijs criterium 240", ook wordt geadviseerd visustest en TNO-stereotest naast elkaar te gebruiken omdat ze elkaar aanvullen bij de opsporing van amblyopie. Door het VOV-programma op het CB lijkt amblyopie beter en eerder opgespoord te worden dan vóór de invoering van het VOV-programma. Kinderen bij wie de visustest op het CB mislukte of twijfelachtig was en niet werden verwezen en kinderen die het CB niet bezochten hebben een groter risico op het alsnog ontwikkelen van amblyopie. Een goede follow-up van deze kinderen is wenselijk.

Publikaties:

- Verhoog, S. Evaluatie van de opsporing van amblyopie middels de TNO-stereotest. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector Onderwijs, 1996. (Scriptie opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Amblyopie
Visusonderzoek
Visustest

Nummer: 106
Titel: Evaluatie van de screening op phenylketonurie (PKU) en congenitale hypothyreoïdie (CHT).

Probleem / doelstelling: - Te komen tot een evaluatie van de deelname aan, de diverse fasen van het beloop van, en de methode van screening;
- hoeveel kinderen nemen wel/niet deel aan de screening ?
- wat zijn de redenen voor niet-deelname?
- hoeveel tijd verstrijkt er van geboorte tot de hielprik, van geboorte tot aan het eerste diagnostisch onderzoek, en van geboorte tot behandeling?

Gegevensverzameling: Geboortedatum, geslacht, geboortegewicht, zwangerschapsduur, screeningsuitslagen, serumuitslagen, serumuitslagen bij diagnostisch onderzoek, diagnose van de verwezen kinderen, gelokaliseerde gegevens over deelname en screeningsuitslagen.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: Alle levendgeborenen.

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: P.H. Verkerk, arts-epidemioloog

Andere onderzoekers: M.A.E. van Zaal

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Landelijke Begeleidingscommissie PKU en CHT.

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
P.H. Verkerk
postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: 1981

Einde onderzoek: doorlopend

Onderzoeksfase: rapportage

Publikaties:

- Verkerk PH.
Twintig jaar landelijke screening op fenyylketonurie in Nederland
Ned Tijdschr Geneesk 1995;139:2302-5.
- Verkerk PH. Hoe de hielprik veel leed voorkómt: de screening op fenyylketonurie en congenitale hypothyreoïdie. Bijblijven 1997; 13:20-26.
- Verkerk PH, Loeber JG, Vulsma T, Vijlder JJM de. De waarde van de bepaling van thyroxine-bindend globuline bij de screening op congenitale hypothyreoïdie. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1995. Publ.nr. 95.062.
- Verkerk PH, Zaal MAE van. Rapportage van de screening op congenitale hypothyreoïdie bij kinderen geboren in 1995 en 3e meetpunt 1990. Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.
- Verkerk PH, Zaal MAE van. Rapportage van de screening op

Trefwoorden: Screening
Congenitale Hypothyreoidie
Phenylketonurie
Pasgeborenen

Nummer: 107
Titel: Gedragsverandering door cholesterolmeting?

Probleem / doelstelling: - Worden adviezen omtrent leefstijl ter preventie van hart- en vaatziekten, gegevens tijdens het PGO, door ouders en kind beter opgevolgd indien het cholesterolgehalte in het bloed bij het kind vervolgens gemeten wordt?

Gegevensverzameling: Vragen over kind en gezondheid, voedingsgewoonten, beweging en sport, rookgedrag, cholesterolgehalte.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 434 Kinderen uit de controlegroep met 3 meetmomenten, 433 kinderen uit interventiegroep met 3 meetmomenten.

Plaats van onderzoek: West-Brabant.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding tot jeugdarts.

Projectleider: Y.T.M. Vanneste-van Zandvoort, jeugdarts

Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen
W.A.H.J. van Stiphout
H. Augustijn

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda

Kontaktadres: Y.T.M. Vanneste-van Zandvoort
Postbus 3215
4800 DE Breda

Samenwerking: GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, Bergen op Zoom

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De studie is uitgevoerd binnen de afd. JGZ van de GGD Stadsgewest Breda en de GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant. Zij omvat het cholesterolleefstijlproject, dat heeft plaats gevonden tijdens het PGO op 5-jarige leeftijd. Het cholesterolgehalte bij het kind is gemeten nadat de ouder(s) gezondheidsvoorlichting hebben gekregen omtrent de mogelijkheden tot preventie van hart- en vaatziekten. Daaraan is gekoppeld een meting van een mogelijke gedragsverandering op het gebied van de voeding van het kind, het rookgedrag van de ouder(s) en de lichaamsbeweging van ouder(s) en het kind.

Aan de ouders en kinderen uit zowel de interventie als de controlegroep is extra gezondheidsvoorlichting gegeven m.b.t. preventie van hart- en vaatziekten. Bij de kinderen uit de interventiegroep werd daarnaast aan het eind van het PGO ook het cholesterolgehalte in het bloed gemeten. Aan de interventie- en controlegroep is driemaal een vragenlijst voorgelegd om zo eventuele gedragsverandering te kunnen meten.

Dit gebeurde voor de voorlichting en de evt. cholesterolmeting, één maand later en vijf maanden later.

Uit de resultaten komt naar voren dat zowel na één maand als na vijf maanden het gedrag van ouder(s) en kind zowel in de controle- als de

interventiegroep meestal in positieve zin veranderd is. Tussen beide groepen kinderen en ouders bestaan echter nauwelijks verschillen in gedragsverandering. Meting van het cholesterolgehalte in het bloed van het kind heeft niet bijgedragen aan een extra positief effect op het gedrag van ouder(s) en/of kind.

Publikaties:

- Vanneste-van Zandvoort YTM, Kroesbergen HT, Stiphout WAHJ van, Augustijn H. Gedragsverandering door cholesterolmeting ? een effectonderzoek bij vijfjarige kinderen en hun ouders.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, GGD Streekgewest Westelijk Noord-Brabant, 1995.

Trefwoorden:

Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding
Leefstijlen
Hart- en vaatziekten

Nummer: 108
Titel: Herziening Van Wiechen-onderzoek.

Probleem / doelstelling: - In overeenstemming brengen van de sinds 1983 bestaande vorige versie van het Van Wiechenonderzoek met de huidige wetenschappelijke inzichten en gewijzigde praktijk van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen.
Methode: - Literatuuronderzoek
Onderzoeksobject: n.v.t.
Plaats van onderzoek: n.v.t.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: E.A. Brouwers-de Jong, jeugdarts
Andere onderzoekers: R.J.F. Burgmeijer
M.S. Laurent de Angulo
Samenwerking: Landelijk Centrum Ouder-en Kindzorg, Bunnik.
Kontaktadres: Kruisorganisatie Zuid-Oost-Utrecht
M.S. Laurent de Angulo
Stationsweg 3
3972 KA Driebergen

Start onderzoek: januari 1995
Einde onderzoek: oktober 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Aanpassing van de werkwijze van het onderzoek naar psycho-motorische ontwikkeling op het consultatiebureau.
Publikaties: - Brouwers-de Jong EA, Burgmeijer RJF, Laurent de Angulo MS, red.
Ontwikkelingsonderzoek op het consultatiebureau: handboek bij het vernieuwde Van Wiechen-onderzoek.
Assen: Van Gorcum, 1996.

Trefwoorden: Groei & ontwikkeling
Van Wiechenschema
JGZ 0-schoolgaand

Nummer: 109
Titel: Knoop het in je oren!

Probleem / doelstelling:

- Het verkrijgen van inzicht in het beleid t.a.v. gehoorstoornissen op de vele onderzoeksmomenten bij kinderen van 0-6 jaar op de Noordwest-Veluwe.
- Is er een significant verschil in het percentage afwijkende audiogrammen per assistente op de verschillende onderzoeksmomenten?
- is er een significant verschil in de beoordeling van de jeugdarts bij een afwijkend audiogram op de verschillende onderzoeksmomenten?
- is er een correlatie tussen een afwijkend audiogram in groep 1 zonder interventie, met een afwijkend audiogram in groep 2, is er een correlatie tussen een niet afwijkend audiogram in groep 1 met een afwijkend audiogram in groep 2?
- laat de jeugdarts de antwoorden van de ouders op de anamneselijst en de bevindingen van het lichamelijk onderzoek op KNO-gebied, meewegen in het beleid bij een afwijkend audiogram tijdens het PGO in groep 2?
- is er een correlatie tussen onvoldoende scores bij de Ewing test I en II en het hebben van een afwijkend audiogram bij de screening op gehoor in groep 1? is er een correlatie tussen negatief scores op een van de spraakitems van het van Wiechen-schema en het hebben van een afwijkend audiogram bij de screening in groep 1?
- hoe hoog is de response van de huisarts op onze verwijzing voor een afwijkend audiogram? is er een verschil in response van de huisarts tussen een verwijzing voor een afwijkend audiogram in groep 1 en een verwijzing in groep 2?
- wat is het gevolgde beleid van de huisarts op een GGD-wijzing?

Gegevensverzameling: Gegevens betreffende gehooronderzoek uit dossier JGZ.

Methode: - Dossieronderzoek.

Onderzoeksubject: Dossiers van 840 leerlingen die in het schooljaar 1993-1994 een PGO in groep 2 hebben gehad.

Plaats van onderzoek: regio GGD Noordwest Veluwe

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: W.K. van Dongen

Andere onderzoekers: G.A.M. Schellings

Onderzoeksinstelling: GGD Noordwest Veluwe
Burg. de Meesterstraat 5
3846 AA Harderwijk

Kontaktadres: GGD Noordwest Veluwe
W.K. van Dongen/G.A.M. Schellings
Burg. de Meesterstraat 5
3846 AA Harderwijk.

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting:

Per assistente zijn significante verschillen in percentages afwijkende audiogrammen op verschillende onderzoeksmomenten. De beoordeling door de jeugdartsen van deze afwijkende audiogrammen is eveneens significant verschillend. Opvallend is dat de jeugdartsen vaker actie ondernemen naar aanleiding van de screening dan naar aanleiding van het PGO. Er is geen correlatie gevonden tussen een afwijkend audiogram in groep 1 zonder interventie en een afwijkend audiogram in groep 2. Alleen de klacht 'niet goed horen' bij de anamnese blijkt invloed te hebben op het gevolgde beleid door de jeugdarts. Er blijkt geen correlatie te zijn tussen de consultatieburogegevens en de spraakontwikkeling en een afwijkend audiogram in groep 1. Het antwoordpercentage op de verwijzing bij een afwijkend gehoor van de huisartsen ligt bij de screening van groep 1 en bij het PGO van groep 2 gelijk. De huisarts wacht vaker af en behandelt vaker zelf, bij door de jeugdarts verwezen, kinderen uit groep 2 dan uit groep 1. De huisarts verwijst vaker, door de jeugdarts verwezen, kinderen uit groep 1 naar de KNO-arts dan kinderen uit groep 2.

Publikaties:

- Dongen WK van, Schellings GAM.
Knoop het in je oren!
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector onderwijs, 1996.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden:

Oor & gehoorscreening
Screening

Nummer: 110
Titel: Korte indicatieve vragenlijst psychosociale problematiek.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een korte vragenlijst als instrument voor het signaleren van psychosociale problemen bij adolescenten.
Gegevensverzameling: Eigen algemene gezondheid, omgevingsfactoren, psychosomatische klachten, ervaren psychosociale problemen.
Methode: - Vragenlijst
Onderzoeksubject: 285 Leerlingen van MAVO, HAVO, VWO in de klassen 3 t/m 6, leeftijden tussen de 13 en 21 jaar.
Plaats van onderzoek: Twee scholen voor AVO.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: E. Maarsingh, epidemioloog
Andere onderzoekers: J. van Ede
Onderzoeksinstelling: GGD Regio Stedendriehoek
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn
Samenwerking: Samenwerking met 10 GGD'en en 8 Riagg's
Kontaktadres: GGD Regio Stedendriehoek
E. Maarsingh
Postbus 51
7300 AB Apeldoorn

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: zomer 1997
Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Opmerkingen: Een korte vragenlijst met protocol en handleiding zal voor het schooljaar 1997/1998 voor alle GGD'en afd. JGZ beschikbaar zijn.

Trefwoorden: Adolescenten
Psycho-sociale problemen
Signaleren

Nummer: 111
Titel: Marokkaanse moedergroepen: opvoedingsondersteuning aan Marokkaanse moeders: nodig, maar ook mogelijk?

Probleem / doelstelling: - Inzicht in de opzet, uitvoering en feitelijk verloop van Marokkaanse moedergroepen;
- beschrijving van de start van de moedergroepen d.m.v. een (nul-)meting onder de moeders om te kijken hoe groot de betrokkenheid en kennis van de moeders was bij de leefwereld van hun kinderen.

Gegevensverzameling: De kennis van de Marokkaanse moeders en hun inzicht in de leefwereld van hun kinderen, de manier waarop en de mate waarin de moeders toezicht houden op hun kinderen, de opvoeding thuis, de betrokkenheid van de moeders bij de buurt, het sociale netwerk van de moeders en de communicatie ermee.

Methode: - Enquête.
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksubject: 29 Marokkaanse moeders (18 uit de moedergroep en 11 als vergelijkingsgroep).

Plaats van onderzoek: Rotterdam.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: C.H. Blaauw

Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam e.o.

Postbus 70032

3000 LP Rotterdam

Kontaktadres: GGD Rotterdam e.o.

C.H. Blaauw

Postbus 70032

3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Conclusies zijn dat het opzetten en vormgeven van Marokkaanse moedergroepen niet eenvoudig blijkt te zijn, weinig moeders hebben aan de moedergroepen deelgenomen. Over het effect van de moedergroepen kan voorsnog niets gezegd worden. Uit het onderzoek blijkt dat het inzicht van de moeders in de leefwereld van hun kind buitenshuis en op school niet groot is, ook blijkt een gebrek aan communicatie binnen het gezin, vooral van de vader met zijn vrouw. Uit de literatuur komt naar voren dat de vaders hun vrouwen en kinderen niet als gesprekspartner zien. Uit de literatuur blijkt ook een groot en wellicht groeiend wantrouwen in de Marokkaanse gemeenschap onderling en jegens Nederlandse instellingen.

Publikaties: - Blaauw CH.

Marokkaanse moedergroepen: opvoedingsondersteuning aan Marokkaanse moeders: nodig, maar ook mogelijk?

Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.

(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: Opvoedingsondersteuning
Buitenlandse kinderen/jongeren

Nummer: 112
Titel: Mortaliteitsverschillen bij kinderen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de verschillen in perinatale sterfte, zuigelingensterfte en kindersterfte naar etniciteit.

Gegevensverzameling: Diverse gegevens bij diverse deelonderzoeken (geboorte- en sterftegegevens gemeente Utrecht, gegevens Landelijke Verloskundige Registratie, sterftegegevens CBS, sterftegegevens Amsterdam, interviewgegevens voor kwalitatief deelonderzoek).

Methode: - Interview;
- retrospectief onderzoek;
- registratiegegevens.

Onderzoeksobject: Diverse (zie vraag 4).

Plaats van onderzoek: Diverse (zie vraag 4).

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: prof.dr. T.W.J. Schulpen, kinderarts

Andere onderzoekers: A. van Enk
C.M. Schilder, J.E. van Steenbergen, H.F. van Driel, Chr. Broecheler, M.L. van Weert-Waltman, M.F. van der Wal, S.A. Reijneveld, J. Hoogenboezem, F. Bijlsma en S. Buitendijk.

Onderzoeksinstelling: Centre for Migration and Child Health-Wilhelmina Kinderziekenhuis Utrecht
Postbus 18009
3505 CA Utrecht

Samenwerking: GG&GD Utrecht, GG&GD Amsterdam, TNO Preventie en Gezondheid Leiden, onderzoeksbureau Sorg-Saem te Amsterdam.

Kontaktadres: GG&GD Utrecht
prof.dr T.W.J. Schulpen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten.

Samenvatting: Er zijn belangrijke etnische verschillen in perinatale-, zuigelingen- en kindersterfte in Nederland, die niet verklaard kunnen worden door verschillen in sociaal-economische status; sterfte vindt vooral plaats bij cumulatie van risicoverhogende omstandigheden.

Publikaties: - Schulpen TWJ, red.
Mortaliteitsverschillen tussen allochtone en autochtone kinderen in Nederland.
Utrecht: Centre for Migration and Child Health en GG&GD Utrecht, 1996.

- Schilder CM.
Doodsoorzaken van Turkse en Marokkaanse kinderen in Nederland; een kwalitatieve analyse.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.
 - Driel HF van, Steenbergen JE van.
Perinatale en zuigelingensterfte in de gemeente Utrecht, 1983-1992. Interne rapportage.
Utrecht: GG&GD Utrecht, afd. JGZ en afd. MBO, 1997.
-

Trefwoorden: Epidemiologie
 Mortaliteit
 Buitenlandse kinderen/jongeren

Nummer: 113
Titel: Motoriek van oudste kleuters: in hoeverre signaleren leerkrachten dezelfde kinderen als de jeugdarts.

Probleem / doelstelling: - Hoe groot is de correlatie tussen het oordeel van de leerkracht ten aanzien van de motoriek van de leerlingen (aan de hand van een vragenlijst) en het oordeel van de jeugdarts (aan de hand van de Motoriekttest Zuid-Nederland)?

Gegevensverzameling: Leerlingen waarvan de leerkracht de motoriek onvoldoende vindt, leerlingen waarvan de leerkracht de motoriek twijfelachtig vindt leerlingen waarvan de leerkracht de motoriek voldoende vindt, leerlingen die met behulp van de Motoriekttest Zuid-Nederland minder/gelijk aan P5 scoren.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 300- 400 leerlingen groep 2 in de leeftijd van 5 jaar 0 maanden, tot 6 jaar en 6 maanden.

Plaats van onderzoek: Basisscholen in de gemeenten Barneveld en Ede.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: M.H. Ligthart-Lim, jeugdarts i.o.

Andere onderzoekers: M.J. Kortenhorst-van Breukelen

Onderzoeksinstelling: GGD West Veluwe Vallei
Postbus 233
6710 BE Ede

Kontaktadres: GGD West Veluwe/Vallei
M.H. Ligthart-Lim
Postbus 233
6710 BE Ede

Start onderzoek: oktober 1996

Einde onderzoek: juli 1997

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Trefwoorden: Motorische ontwikkeling
Kleuters
Signaleren

Nummer: 114
Titel: Nederland in beweging. Gezondheidsbevordering door een actieve leefstijl: kwalitatief vooronderzoek bij 14-16 jarigen.

Probleem / doelstelling: - Het verwerven van inzicht in de opvattingen en motieven van jongeren om te bewegen of sportdeelname te beëindigen én t.a.v eigen gezondheid in relatie tot lichamelijke activiteit;
- het verkennen van mogelijkheden om jongeren te motiveren tot een actieve leefstijl binnen een schoolcontext.

Gegevensverzameling: 7 focusgroepinterviews met: lichamelijk actieve jongeren, lichamelijk inactieve jongeren, jongens, meisjes, docenten bewegingsonderwijs, sportaanbieders, ouders.

Methode: - Interviews

Onderzoeksubject: MAVO, HAVO en VWO-leerlingen leeftijd 14-16 jaar, met een relatief hoog percentage allochtone jongeren.

Plaats van onderzoek: Twee scholengemeenschappen uit de deelgemeente Delfshaven te Rotterdam.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: C. Costongs, bewegingswetenschappen

Onderzoeksinstelling/ NOC*NSF, Sector Sport en Gezondheid

Kontaktadres: C. Costongs
Postbus 302
6800 AH Arnhem

Start onderzoek: mei 1996

Einde onderzoek: september 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De ondervraagde jongeren hebben een behoorlijke kennis over de schadelijke invloeden op de gezondheid, waaronder weinig lichaamsbeweging. Ze passen deze kennis alleen niet toe bij zichzelf omdat ze er niet aan denken, geen tijd/geen zin in hebben en ze vaak voor de makkelijkste weg kiezen. Ze staan echter wel positief tegenover meer bewegen. Bij lichamelijk niet-actieve jongeren zijn m.n. de ervaren bekwaamheid, het zelfbeeld en de sociale invloed van leeftijdsgenoten die een beperkende rol spelen op het beweeggedrag. Een aantal van deze jongeren zullen wellicht gaan sporten zodra er een vertrouwde omgeving is, waarin ze die bewegingsactiviteiten kunnen doen die ze leuk vinden, waarin ze succes ervaren en waar aardige mensen komen. Het is dus belangrijk om te zorgen dat jongeren (meer) plezier krijgen in sporten en bewegen. De aanpak van bewegingsstimulering dient verder geen gezondheids-uitstraling te hebben om dat een goede gezondheid geen motief is voor het meer bewegen bij deze leeftijdsgroep.

Publikaties: - Costongs C.
NIB Pilot Project Jeugd.
Arnhem: NOC*NSF, 1996.

Trefwoorden: Sport
Adolescenten
Gezondheidsbevordering

Nummer: 115
Titel: Nederland in beweging. Gezondheidsbevordering door een actieve leefstijl; analyse jeugd 4-18 jaar.

Probleem / doelstelling: - Het verstrekken van achtergrondinformatie en stand van zaken m.b.t. jeugd, bewegen en gezondheid om een effectief bewegingsstimuleringsprogramma voor de jeugd te ontwikkelen.

Gegevensverzameling: Relatie lichamelijke activiteit, fitheid en gezondheid, definities, kwalitatieve gegevens over lichamelijke inactiviteit van de Nederlandse jeugd, determinanten van beweeggedrag, bewegen en chronisch zieke jongeren, effectiviteit van bewegingsstimulering.

Methode: - Literatuuronderzoek

Onderzoeksobject: Jeugd van 4-18 jaar in Nederland

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: C. Costongs, bewegingswetenschappen

Andere onderzoekers: Th.C. de Winter

Onderzoeksinstelling: NOC*NSF, Sector Sport en Gezondheid
Postbus 302
6800 AH Arnhem

Samenwerking: Universiteit Utrecht, Vakgroep Medische Fysiologie en Sportgeneeskunde

Kontaktadres: NOC*NSF, Sector Sport en Gezondheid
C. Costongs
Postbus 302
6800 AH Arnhem

Start onderzoek: maart 1996

Einde onderzoek: juni 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Een actieve leefstijl bij jongeren middels regelmatige lichamelijke activiteit levert een belangrijke bijdrage aan een fit en gezond leven in zowel lichamelijk, mentaal als sociaal opzicht. In Nederland beoefent slechts 60% van de 10-14 jarigen een vorm van sport buiten schooltijd. Vooral ná het veertiende jaar neemt de dagelijkse hoeveelheid lichaamsbeweging af en zeggen jongeren hun lidmaatschap van de sportvereniging op. Kinderen van een lager welstandsniveau en allochtone kinderen sporten minder. De waargenomen sociale invloed van vrienden en familie en de persoonlijke effectiviteit belangrijke determinanten van een actieve leefstijl. Het ontwikkelen van een intrinsieke motivatie voor lichamelijke activiteit (het plezier in bewegen) is derhalve een belangrijk aandachtspunt. Sportdeelname kan van belang zijn bij het psychosociaal functioneren van jongeren met een chronische ziekte, o.m. door het leggen van nieuwe contacten. Tevens kan door sport het gevoel van zelfvertrouwen en onafhankelijkheid toenemen. Deze literatuuranalyse geeft adviezen op het gebied van sport en/of bewegingsvormen die binnen de mogelijkheid van het chronisch zieke kind

liggen. Er wordt gekeken naar kinderen met CARA, diabetes mellitus, neuromusculaire ziekte, chronische nierinsufficiëntie, epilepsie, juveniele chronische arthritis en obesitas.

Het blijkt dat er geen effectieve methoden tot bewegingsstimulering bij jongeren voorhanden zijn.

Publikaties:

- Costongs C, Winter ThC de
Nederland in Beweging! jeugd.
Arnhem: NOC*NSF, 1996.

Trefwoorden:

Sport
Gezondheidsbevordering
Schoolkinderen
Adolescenten

Nummer: 116
Titel: Nederland in beweging: evaluatie Fit & Fun.

Probleem / doelstelling: - Is Fit & Fun een juiste en effectieve bewegingsstimulerings-strategie voor jongeren van 14-16 jaar?
Gegevensverzameling: Via vragenlijst gegevens over onderdelen van het Fit & Fun programma binnen het voortgezet onderwijs.
Methode: - Enquête;
- retrospectief onderzoek;
- focusgroepinterview met de docenten.
Onderzoeksobject: 284 jongens en meisjes uit het voortgezet onderwijs, leeftijd 13-16 met een hoog percentage allochtone jongeren.
Plaats van onderzoek: Deelgemeenten Delfshaven

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: C. Costongs, bewegingswetenschappen
Onderzoeksinstelling: NOC*NSF, Sector Sport en Gezondheid
Postbus 302
6800 AH Arnhem
Kontaktadres: NOC*NSF, Sector Sport en Gezondheid
Postbus 302
6800 AH Arnhem

Start onderzoek: december 1996
Einde onderzoek: mei 1997

Samenvatting: De evaluatie wijst uit dat ongeveer twee-derde van de jongeren positief is over Fit & Fun. 91% van de jongeren hebben de boodschap van Fit & Fun begrepen en 83% heeft delen van het werkboekje ingevuld, 42% van de niet-actieve en 27% van de actieve jeugd zijn door Fit & Fun er over na gaan denken om meer aan sport te gaan doen, dit betekent dat voor de uiteindelijke missie een eerste stap is gezet. Daarnaast geeft de evaluatie aan dat een aantal modificaties in het programma nodig zijn om de inhoud van het Fit & Fun programma te verbeteren. In het tussentraject ligt hier dan ook een belangrijke taak.
Publikaties: - Costongs C.
Evaluatie Fit & Fun.
Arnhem: NOC*NSF, 1997.

Trefwoorden: Sport
Adolescenten
Gezondheidsbevordering

Nummer: 117
Titel: Non-response in de 4e landelijke groeistudie.

Probleem / doelstelling: - In hoeverre is er sprake van selectieve non-response in de 4e landelijke groeistudie?
Gegevensverzameling: Achtergrond gegevens, lengte/gewicht, reden non-response.
Methode: - Telefonisch interview;
- enquête.
Onderzoeksobject: 200 Non-respondenten.
Plaats van onderzoek: Nieuwegein.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer
Andere onderzoekers: A. Zondag
E. Huijvenaar
S. van Buuren
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie, sector Onderwijs
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: juli 1996
Einde onderzoek: 4e kwartaal 1997
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Samenvatting: Nog niet bekend.
Ommerkingen: Het onderzoek vindt plaats in het kader van de 4e landelijke groeistudie.
Publikaties: - Zondag A, Huijvenaar E.
Onderzoek non-response 4e landelijke groeistudie (voorlopige titel).
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, Divisie COP, sector onderwijs, 1997.

Nummer: 118
Titel: Onderzoek naar de beste werkwijze van logopedie, uitgaande van een efficiënte en effectieve inzet van beperkte financiële middelen.

Probleem / doelstelling: - Is het mogelijk de algemene logopedische screening te laten uitvoeren door leerkrachten bij leerlingen van groep 2?
Gegevensverzameling: Screeningsgegevens logopedie groep 2 bij leerlingen in klassen van leerkrachten die wel of niet een cursus hadden gevolgd.
Methode: - Prospectief onderzoek
Onderzoeksubject: Leerlingen en leerkrachten groep 2 basisonderwijs in de regio.
Plaats van onderzoek: Regio GGD Groningen.

Soort onderzoek: - overig onderzoek
Projectleider: H. Bakker
Andere onderzoekers: P.A. Wiegersma
Onderzoeksinstelling: GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen
Samenwerking: A.B.C.G. Groningen
Kontaktadres: GGD Groningen
H. Bakker
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1998
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Samenvatting: Screening door leerkrachten is niet mogelijk.
Publikaties: - Interne rapportage.

Trefwoorden: Logopedie

Nummer: 119
Titel: Opvoedingsondersteuning: een onderzoek naar voorkomen van opvoedingsproblemen en de behoefte aan opvoedingsondersteuning bij ouders met kinderen in de leeftijd 4 tot 12 jaar.

Probleem / doelstelling: - Welke opvoedingsvragen hebben ouders van kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar en in welke mate worden deze als problematisch ervaren?
- welke persoon of instelling hebben ouders wel eens benaderd met opvoedingsvragen en hoe tevreden was men met de geboden opvoedingsondersteuning?
- aan welke vorm(en) van opvoedingsondersteuning hebben ouders van kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar behoefte?
- in hoeverre kan het aanbod aan opvoedingsondersteuning beter afge-stemd worden op de vraag.

Gegevensverzameling: Type opvoedingsvragen/problemen, als problematisch ervaren opvoedingsvragen/problemen, gewenste hulp of advies. Welke persoon of instelling al eens benaderd is, tevredenheid met ondersteuning, voorkeuren voor vormen van ondersteuning, achtergrond kenmerken van kind, gezinskenmerken zoals gezinssamenstelling en opleidingsniveau van de ouders, invuller van de vragenlijst.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksubject: Circa 2970 ouders van kinderen in de leeftijd 4-12 jaar, benaderd via alle basisscholen in de gemeente Vlissingen.

Plaats van onderzoek: Gemeente Vlissingen.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: C.E. Hussem
jeugdarts

Onderzoeksinstelling: GGD Zeeland
Postbus 345
4460 AS Goes

Kontaktadres: GGD Zeeland
C.E. Hussem
Postbus 345
4460 AS Goes

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Publikaties: - te verwachten: skriptie in het kader van de opleiding Jeugd-gezondheidszorg.

Trefwoorden: Opvoedingsondersteuning
Schoolkinderen

Nummer: 120
Titel: Opvoedingsthema's in de JGZ.

Probleem / doelstelling: - Hoeveel uur per dag kijken kinderen televisie?
- op welk tijdstip gaan kinderen naar bed?
- hoe worden fantasie en taalontwikkeling gestimuleerd? Dit wordt vanuit drie gezichtspunten gemeten: zo objectief mogelijk, volgens de mening van de ouder, volgens de mening van de JGZ-medewerker.

Gegevensverzameling: Gegevens over televisiekijken, tijdstip van naar bed gaan en stimulering van de fantasie- en taalontwikkeling.

Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksubject: 705 kinderen in groep 2, 482 kinderen in groep 7.

Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: H.T. Kroesbergen
epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda, afd. Jeugdgezondheidszorg
Postbus 3215
4800 DE Breda

Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1994

Einde onderzoek: 1995

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Geconcludeerd is dat er vanuit de drie gezichtspunten in dit onderzoek voldoende reden is de thema's televisie kijken, tijdstip van naar bed gaan en stimuleren van de fantasie, spraak/taalontwikkeling aan de orde te stellen. Duidelijk is dat televisie kijken en tijdstip van naar bed gaan thema's zijn die in groep 7 meer aandacht vragen dan in groep 2.

Publikaties: - Kroesbergen HT
Opvoedingsthema's in de JGZ: een onderzoek in de regio zuid van het Stadsgewest Breda, 1996.

Trefwoorden: Televisie kijken
Taalontwikkeling
Schoolkinderen

Nummer: 121
Titel: Peilingen JGZ 0-4 jarigen.

Probleem / doelstelling: - Continu monitoringsysteem van gezondheidsaspecten van de populatie consultatiebureau bezoekende kinderen.
Gegevensverzameling: Vaste achtergrondgegevens, jaarlijks variabele en/of periodieke terugkerende gegevens.
Methode: - Interview;
- enquête;
- registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: 0-4 Jarige kinderen tijdens reguliere onderzoeken op het consultatiebureau.
Plaats van onderzoek: Landelijke spreiding over de thuiszorgorganisaties, ca. 20 van de 65.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer
Andere onderzoekers: E. Brugman
M. Reijneveld
J. Radder
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Samenwerking: Landelijk Centrum Ouder- en Kindzorg
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: doorlopend
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Samenvatting: De eerste resultaten zijn eind 1998, begin 1999 te verwachten.

Trefwoorden: Peilstations
JGZ 0-schoolgaand
CB voor zuigelingen/kleuters

Nummer: 122
Titel: Preventie van passief roken door zuigelingen.

Probleem / doelstelling: - Op welke factoren onderscheiden ouders die (laten) roken in het bijzijn van hun baby zich van ouders bij wie dit niet het geval is?
- welke factoren beïnvloeden het al dan niet laten meeroken?
- wat is het effect van een systematische interventie door consultatiebureau-medewerkers op het passief roken van zuigelingen?

Gegevensverzameling: Kenmerken en motieven van ouders, effecten van een speciaal in het kader van dit project ontwikkelde interventie methode: om het passief roken te reduceren.

Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO;
- literatuuronderzoek

Onderzoeksobject: Ouders van kinderen in de leeftijd van 0-14 maanden.

Plaats van onderzoek: 4 Thuiszorgorganisaties.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: R.J.F. Burgmeijer

Andere onderzoekers: M.R. Crone
R.A. Hirasing

Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Samenwerking: Stichting Volksgezondheid en Roken (STIVORO)
Den Haag

Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: januari 1996

Einde onderzoek: december 1997

Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk.

Trefwoorden: JGZ 0-schoolgaand
Passief roken
Zuigelingen
GVO

Nummer: 123
Titel: Project seksuele voorlichting Turkse en Marokkaanse meisjes.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de stand van zaken m.b.t. seksuele voorlichting aan Turkse en Marokkaanse meisjes;
- wat is de behoefte van deze groep aan seksuele voorlichting en welke knelpunten moeten worden opgelost om deze te verbeteren?

Gegevensverzameling: Enquête en focusgroepinterviews bij meisjes en interviews met scholen.

Methode: - Interview;
- enquête;
- registratie in het kader van het PGO.

Onderzoeksobject: 702 meisjes van Nederlandse, Turkse en Marokkaanse origine in klas II VO van 28 scholen voor VO.

Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: A. van de Akker
GVO-functionaris

Andere onderzoekers: I. Mouthaan
M. de Neef

Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht, afd. JGZ
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Kontaktadres: GG&GD Utrecht
A. van de Akker
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1997
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De helft van alle meisjes heeft geen of een beetje voorlichting gehad: Turkse en Marokkaanse meisjes minder dan Nederlandse; bijna alle meisjes hebben het liefst voorlichting van een vrouw, school lijkt een goede ingang. Een 'praatgroep' scoort hoog als informatiemedium, alsmede technische informatie; alle meisjes hebben behoefte aan informatie over het maagdenvlies.

Ommerkingen: In het kader van het project zijn een lespakket en deskundigheidsbevordering voor leerkrachten ontwikkeld voor interculturele seksuele voorlichting op VO-scholen.

Publikaties: - Akker, A van de.
Een hoorn des overvloeds zonder exotische vruchten: de stand van zaken rond seksuele voorlichting en vorming op scholen voor voortgezet onderwijs te Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.

- Mouthaan I, Neef M de.
Hoezo exotisch? gewoon meiden: stand van zaken en behoeften rondom seksuele voorlichting en vormin bij autochtone en allochtone meisjes in het voortgezet onderwijs te Utrecht.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1996.
 - Akker A van de, Mouthaan I, Neef M de.
Eindrapportage project sexuele vorming en voorlichting aan Turkse en Marokkaanse meisjes in Utrecht; april 1995-april 1997.
Utrecht: GG&GD Utrecht, 1997.
-

Trefwoorden:

GVO
Seksualiteit
Buitenlandse kinderen/jongeren

Nummer:	124
Titel:	Psychosociale problematiek bij kleuters, resultaten van een pilot-studie onder 10 GGD'en naar de bereikbaarheid van de Landelijke Signaleringshulp Psychosociale Problematiek kleuters.
Probleem / doelstelling:	- Inzicht verschaffen in de bruikbaarheid van een signaleringshulp psychosociale problematiek in de JGZ-praktijk ten behoeve van kleuters. De gebruikte signaleringshulp was de LSPPK (Landelijke Signaleringshulp Psychosociale Problematiek Kleuters).
Gegevensverzameling:	Door de ouders van 2528 kinderen uit groep 2 van het regulier basisonderwijs werden de 10 vragen van de LSPPK ingevuld t.b.v. het PGO van hun kind. Aan het onderzoek deden 57 jeugdartsen van 10 GGD'en mee. Met behulp van een evaluatie-enquête werden gegevens verzameld over de bruikbaarheid van de LSPPK.
Methode:	- Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksubjet:	2528 kinderen in groep 2 van het regulier basisonderwijs, verspreid over het land, 51% jongens, 49% meisjes.
Plaats van onderzoek:	Het werkgebied van 10 GGD'en, verspreid over Nederland.
Soort onderzoek:	- Overig onderzoek.
Projectleider:	C. de Rover epidemioloog
Andere onderzoekers:	D. Aben T. Bouchier I. Kroesbergen P. Vissee I. de Vries-Lequin
Kontaktadres:	GGD regio Achterhoek C. de Rover Gezellenlaan 10 7000 AB Doetinchem
Start onderzoek:	1995
Einde onderzoek:	1996
Onderzoeksfase:	Afgesloten
Samenvatting:	De LSPPK is een kort en bruikbaar instrument voor de JGZ-praktijk; de vragen bieden een hulp bij het signaleren van psychosociale problemen bij kleuters. De LSPPK biedt mogelijkheden over gegevens te beschikken voor beleidsvorming en voor het vergelijken van bevindingen en leidt tot gestandariseerd werken.
Publikaties:	- Vries-Lequin I de, Kroesbergen HT De ontwikkeling van een landelijke signaleringshulp voor psycho-sociale problemen bij kleuters. T Soc Gezondheidsz 1997;29(1)5-7. art. in J School Health (aangeboden).
Trefwoorden:	Psycho-sociale problemen Kleuters Signaleren

Nummer: 125
Titel: Registratie amblyopiecreening groep 1 basisonderwijs.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het aantal kinderen dat wordt gescreend op amblyopie;
- welk percentage van deze kinderen is afwijkend/twijfelachtig?
- welk percentage van deze kinderen wordt opgeroepen door de schoolarts?
Gegevensverzameling: Screeningsgegevens op groepsniveau.
Methode: - Groepsregistratie bij screening.
Onderzoeksobject: Ruim 2000 kinderen uit groep 1 van het basisonderwijs.
Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: W.H.M. Gorissen
Andere onderzoekers: C.J.H. Claessens
Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht
Kontaktadres: GG&GD Utrecht, afdeling Jeugdgezondheidszorg
W.H.M. Gorissen
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: continu

Samenvatting: Ongeveer 3% van de kinderen heeft een afwijkende diepteziëntest; ongeveer 3,5% wordt opgeroepen bij de schoolarts, ongeveer de helft hiervan wordt doorverwezen (nieuw ontdekte amblyopie).
Publikaties: - Gorissen WHM, Claessens CJH.
Registratie amblyopiecreening groep 1 basisonderwijs: proef-registratie over het cursusjaar 1995-1996
Utrecht: GG&GD Utrecht, afdeling Jeugdgezondheidszorg, 1996.

Trefwoorden: Amblyopie
Screening
Registratie

Nummer: 126
Titel: Registratie logopedische screening.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het aantal kinderen dat wordt gescreend op spraak/taalontwikkelingsstoornissen;
- welk percentage van deze kinderen heeft een stoornis?
- welk percentage van deze kinderen wordt verwezen of zelf behandeld?

Gegevensverzameling: Screeningsgegevens.

Methode: - Registratie bij screening.

Onderzoeksubject: Kinderen in groep 2 (in de toekomst groep 1) basisonderwijs in de gemeente Utrecht, bij proefregistratie in 1996 323 kinderen, vanaf 1997 ongeveer 2500 kinderen per jaar.

Plaats van onderzoek: Gemeente Utrecht.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: W.J. Konijnendijk-Stout, logopedist

Andere onderzoekers: W.H.M. Gorissen

Onderzoeksinstelling: GG&GD Utrecht
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Kontaktadres: GG&GD Utrecht, afdeling Jeugdgezondheidszorg
Postbus 2423
3500 GK Utrecht

Start onderzoek: continu

Samenvatting: Bij de proefregistratie in 1996 heeft 44% een stoornis, bij 32% wordt een vervolgregistratie geregistreerd, 5% wordt meteen behandeld, 12% krijgt eerst nader onderzoek, 2% wordt verwezen.

Publikaties: - Gorissen WHM, Konijnendijk-Stout WJ.
Logopedie Informatie Systeem (LIS) screening groep 2 basisonderwijs; proefregistratie over de screening in 1996.
Utrecht: GG&GD Utrecht, afdeling Jeugdgezondheidszorg, 1997.

Trefwoorden: Logopedische screening
Registratie

Nummer: 127
Titel: Signaleren van psychosociale problemen bij jongeren.

Probleem / doelstelling: - Doel is na te gaan in hoeverre de veronderstelde leemte in signalering van psychosociale problemen door de jeugdarts en de docent kan worden voorkomen door de jongere zelf een vragenlijst te laten invullen.
Gegevensverzameling: Inschatting van psychosociale problematiek door jeugdarts, docent en jongere zelf.
Methode: - Enquête via Youth Self Report-vragenlijst
- Registratie in het kader van het PGO.
Onderzoeksobject: 500 Leerlingen uit klas 2 I(VBO).
Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda.

Soort onderzoek: Onderzoek in het kader van de opleiding tot jeugdarts.
Projectleider: M.E. Prop, jeugdarts
Andere onderzoekers: H.T. Kroesbergen
Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda
Kontaktadres: GGD Stadsgewest Breda
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1994
Einde onderzoek: oktober 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Volgens het oordeel van de jongeren zelf heeft 8% van hen ernstige gedragsproblematiek, volgens de artsen heeft 9% matige of ernstige gedragsproblemen en 18% andere psychosociale problematiek. Volgens de docenten heeft 16% matige of ernstige gedragsproblematiek en 18% andersoortige problemen. Er is een bepaalde overlap tussen de drie signaleringsmethoden van de groep jongeren met problemen wordt 8% door alle methoden opgespoord, 33% wordt door minstens twee methoden opgespoord. 23% van de groep wordt alleen door de arts en docent en niet door de YSR opgespoord. Alleen door de arts wordt 26%, alleen door de docent wordt 33% en alleen door de YSR wordt 8% opgespoord. Geconcludeerd kan worden dat de structurele invoering van YSR voordelen heeft, door de inbreng van de jongere wordt meer psychosociale problematiek gesignaleerd. De gegevens van de drie signaleringsmethoden overlappen elkaar onvoldoende om de een of de ander uit te kunnen sluiten. De vragenlijst alleen kan signalering door jeugdarts en klassedocent niet vervangen. Wel is de YSR een betrouwbaar instrument gezien de harde criteria en de goede voorspelbaarheid van het gesignaleerde gedrag. De YSR is een betrouwbare aanvulling op het oordeel van arts en docent.

Publikaties: - Prop ME, Kroesbergen HT.
Signalement: signaleren van psychosociale problemen bij jongeren.
Breda: GGD Stadsgewest Breda, 1995.

Trefwoorden: Psycho-sociale problemen
Adolescenten
Signaleren

Nummer: 128
Titel: Successnelheid van de plaswekker.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het verloop van het droog leren slapen van kinderen met enuresis nocturna met behulp van de plaswekker teneinde de kinderen en ouders optimaal te informeren en te begeleiden bij een plaswekker therapie;
- wat is de successnelheid van de plaswekker?
- wat is het succespercentage?
- hoe is het verloop van het droog leren slapen?
- is de plaswekker op jongere leeftijd even effectief als op oudere leeftijd?
- wat is het terugvalpercentage na zes maanden?

Gegevensverzameling: Aard en ernst van enuresis nocturna, achtergrondgegevens, aantal natte nachten, duur van de plaswekkertherapie, reden voor het stoppen met de plaswekker.

Methode: - Enquête;
- dagboekregistratie

Onderzoeksubject: 257 Bedplassende kinderen, waarvan 241 opgenomen in onderzoek voor analyse, 165 jongens en 76 meisjes: leeftijd 5-16 jaar.

Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Projectleider: R.A. Hirasings, jeugdarts/kinderarts

Andere onderzoekers: Y. Wiertz

Kontaktadres: GGD Oostelijk Zuid-Limburg
Y. Wiertz
Postbus 155
6400 AD Heerlen

Start onderzoek: mei 1996

Einde onderzoek: juli 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Samenvatting: Het succespercentage is 86% na het slapen met de plaswekker. De gemiddelde successnelheid was 56 dagen. De jongere kinderen hadden ongeveer evenveel succes als de oudere kinderen. Omdat het onderzoek recent is afgesloten is het terugvalpercentage na zes maanden nog niet bekend.

Publikaties: - Wiertz, Y.
scriptie in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg

Trefwoorden: Plaswekker
Enuresis

Nummer: 129
Titel: Tevredenheidsonderzoek Riagg-jeugdzorg.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een instrument dat de satisfactie over de hulpverlening van de Riagg-jeugdafdelingen meet. Het instrument kan gebruikt worden voor kwaliteitsnormering, toetsing en verbetering van de hulp.

Gegevensverzameling: onder jeugdigen en hun ouders: sociaal-demografische kenmerken, verwachting van de hulp bij aanmelding bij aanmelding, klachten en problemen, hulpvraag, de ervaren aansluiting van het hulpaanbod op de hulpvraag en de verwachtingen. Onder de hulpverleners: korte beoordelingslijst t.b.v. correspondentie oordeel cliënt en hulpverlener en onderzoek van non-respons, informatie over cliënten i.v.m. exclusiecriteria voor aanschrijven, hulpvraag cliënt, aard en ernst problematiek, aangeboden zorgfuncties, beoordeling van het resultaat.

Methode: - Interview;
- Enquête;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Cliënten van de Riagg-jeugdzorg ingeschreven tussen 1 juli 1995 en 31 december 1995: 3084 jeugdigen en hun ouders.

Plaats van onderzoek: 10 Riaggs (landelijk).

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: G. Hutschemaekers

Andere onderzoekers: C. Konijn

Onderzoeksinstelling: Trimbos-Instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht

Kontaktadres: NVAGG
L. Linssen
Postbus 8400
3505 RK Utrecht

Start onderzoek: januari 1995

Einde onderzoek: juni 1997

Onderzoeksfase: Afgesloten, rapportage najaar 1997.

Publikaties: - Publicatie Trimbos-Instituut.

Trefwoorden: Geestelijke Gezondheidszorg
Riagg's
Tevredenheidsonderzoek

Nummer: 130
Titel: Van de wijs door verwijzingen?

Probleem / doelstelling: - Inzicht krijgen in de oorzaken van het niet altijd terugrapporteren van verwijzingen door huisartsen en specialisten aan de afdeling JGZ en inventarisatie van suggesties voor het verbeteren van de gang van zaken rondom verwijzingen.

Gegevensverzameling: Inventariserende interviews met medewerkers JGZ en interviews en enquête bij huisartsen en specialisten om inzicht te krijgen in de gang van zaken rondom verwijzingen.

Methode: - Interview;
- enquête;
- literatuuronderzoek

Onderzoeksobject: Populatie bestond uit alle huisartsen en voor de JGZ relevante specialisten in regio.

Plaats van onderzoek: GGD regio Waterland.

Soort onderzoek: - Onderzoek in kader van post-HBO opleiding Klantenmanagement

Projectleider: M. van Rooij

Onderzoeksinstelling: Hogeschool Larenstein
Larensteinselaan 260
6880 GB Velp

Kontaktadres: GGD Waterland, afd. JGZ
M.B. Swagerman-van Hees
Waterlandlaan 65
1440 AD Purmerend

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De meeste van de geïnterviewde huisartsen en specialisten rapporteren terug aan de afdeling JGZ, uit de wijze waarop de terugrapportage verloopt kan echter worden geconcludeerd dat de verwijsprocedure met name voor huisartsen niet duidelijk is. Het feit dat verwijzingen van de JGZ door huisartsen niet altijd terecht gevonden worden, vindt niet rechtstreeks zijn weerslag op het al dan niet terugrapporteren aan JGZ.

Uit een aantal interviews is echter gebleken dat het wel van invloed kan zijn op de mening van de huisarts over de 'GGD als professional'. Dit 'onbegrip' over de reden van de verwijzing kan voortkomen uit het feit dat huisartsen en specialisten niet bekend zijn met de methodieken en standaarden die de afdeling JGZ gebruikt. Verder is het opvallend dat het belang dat de afdeling JGZ voor ogen heeft met de hoge respons op de terugrapportage niet overeen komt met het idee dat de huisartsen en specialisten hierover hebben. Daarnaast zou het ontvangen van evaluatiegegevens over verwijzingen in zes van de tien gevallen gewaardeerd worden.

Bij de genoemde knelpunten kan de als negatief beoordeelde

informatievoorziening over de gang van zaken rondom verwijzingen als belangrijkste oorzaak gezien worden. In dit kader verdient de informatievoorziening dan ook prioriteit bij verbeterings maatregelen.

Publikaties:

- Rooij, M. van
Van de wijs door verwijzingen?
Purmerend, 1996.

Trefwoorden:

Verwijzen

Nummer: 131
Titel: Visusonderzoek bij allochtone jongeren.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de prevalentie van visusstoornissen en de daaruit voortvloeiende interventies in het verleden bij jongeren op scholen voor voortgezet onderwijs in Rotterdam;
- wat is de prevalentie van visusstoornissen bij jongeren van 12 tot 20 jaar? welk percentage jongeren draagt een bril? zijn hierbij verschillen naar etnische groepering, geslacht en leeftijd?
- wat is het percentage interventies naar aanleiding van het visusonderzoek op het voortgezet onderwijs bij jongeren in de onderzochte groep? zijn er verschillen naar etnische groepering, geslacht en leeftijd?
- is er in het verleden visusonderzoek verricht bij de jongeren? Wat is het percentage interventies, verricht naar aanleiding van dit visusonderzoek? zijn er verschillen naar etnische groepering, geslacht en leeftijd?

Gegevensverzameling: Algemene gegevens, etniciteit, interventies, wel/niet bril/ lenzen dragend, controle oogarts op moment PGO/PVO, visuswaarde ogen afzonderlijk en samen, dossiergegevens eerder visusonderzoek en interventies naar aanleiding hiervan, soort interventie n.a.v. eerder visusonderzoek, resultaat van huisartsverwijzing n.a.v. eerder visusonderzoek.

Methode: - Registratie in het kader van het PGO/PVO.

Onderzoeksubject: 4759 jongeren in de tweede en derde klas van het voortgezet onderwijs.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Rotterdam e.o.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.

Projectleider: G.M. Volmerink

Onderzoeksinstelling: GGD Rotterdam e.o.
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Kontaktadres: GGD Rotterdam e.o.
t.a.v. G.M. Volmerink
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Allochtone jongeren dragen vaker een bril of lenzen dan autochtone jongeren (20 versus 17%), meisjes dragen vaker een bril of lenzen dan jongens. Allochtone jongeren dragen hun bril of lenzen vaker niet dan autochtone jongeren (19 versus 9%). Interventies worden vaker gepleegd bij allochtone jongeren dan bij autochtone jongeren, uit dossieronderzoek blijkt dat dit ook geldt voor de basisschoolleeftijd. Er blijkt een grotere behoefte aan zorg te zijn bij allochtone jongeren voor visusproblemen. Het achterhalen van de reden van het minder vaak dragen van de correctie door allochtone jongeren verdient aanbeveling.

Publikaties:

- Volmerink GM.
Visusonderzoek bij allochtone jongeren: een vergelijking tussen
autochtone en allochtone jongeren.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, divisie COP, sector onderwijs,
1996.
(Scriptie Jeudgezondheidszorg).
-

Trefwoorden:

Visusonderzoek
Buitenlandse kinderen/jongeren
Epidemiologie

Nummer: 132
Titel: Vroegtijdige onderkenning van logopedische problematiek...en dan?

Probleem / doelstelling: - Welk percentage van de kinderen die tussen september 1995 en juni 1996 vanuit de GGD-logopedie naar de huisarts zijn verwezen voor behandeling, zijn bij een vrijgevestigde op een wachtlijst geplaatst en wat is de wachttijd?
- zijn er verschillen naar subregio en verzekeringsvorm?
- wat is de reisafstand naar de vrijgevestigde logopedist en het oordeel hierover?

Gegevensverzameling: Gegevens over wijze waarop ouder/kind bij vrijgevestigde logopedist komen; wachttijd; reisafstand en oordeel hierover.

Methode: - Enquête.

Onderzoeksobject: 365 Basisschoolkinderen en hun ouders.

Plaats van onderzoek: Stadsgewest Breda

Soort onderzoek: - Overig onderzoek

Projectleider: H.T. Kroesbergen, epidemioloog

Onderzoeksinstelling: GGD Stadsgewest Breda

Kontaktadres: H.T. Kroesbergen
Postbus 3215
4800 DE Breda

Start onderzoek: 1995

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Van de verrichtingen van de GGD-logopedisten leidt jaarlijks 11% tot een doorverwijzing: dit percentage is al vele jaren constant. Driekwart van deze doorverwijzingen gaan naar de huisarts en eenkwart zijn interne doorverwijzingen naar een collega van het team van jeugd-deskundigen. De interne doorverwijzingen zijn niet in het onderzoek betrokken.

Aan alle ouders/verzorgers van de kinderen die zijn verwezen naar de huisarts is twee maanden na de datum van verwijzing door de GGD, een brief met vragenlijst gezonden aan het huisadres, 89% kwam ingevuld retour. 88% van de verwezen kinderen blijkt bij de vrijgevestigde logopedist aangemeld te zijn voor behandeling, verreweg het grootste deel via verwijzing door de huisarts. 1% Wordt door de huisarts zelf behandeld, 3% door een specialist. Bij 8% willen ouders en/of huisarts afwachten. Van de verwezen kinderen kan 58% binnen 8 weken na de verwijsdatum van de GGD-logopedist in behandeling worden genomen, bij 14% duurt dit langer dan 8 weken maar is er al wel een datum bekend voor de eerste behandeling, bij 29% is dan ook nog geen datum bekend.

Van de ziekenfondsverzekerden moet 35% langer wachten dan 8 weken, terwijl er nog geen uitzicht is op start van de behandeling, bij de particulier verzekerden is dit lager, nl. 22% Met name de ouders van kinderen die langer moeten wachten dan 8 weken zonder uitzicht op behandeling maken zich

zorgen over de wachttijd en beoordelen deze als te lang. Verreweg het grootste deel (92%) van de ouders is positief over de reisafstand naar de behandelend logopedist.

Publikaties:

- H.T. Kroesbergen.

Vroegtijdige onderkenning van logopedische problematiek...en dan? Een onderzoek naar verwijskanalen, wachttijden en reisafstanden.

Breda: GGD Stadsgewest, 1996.

Trefwoorden:

Logopedische screening

Verwijzen

Logopedie

Nummer: 133
Titel: Vroegtijdige onderkenning van taalontwikkelingsstoornissen 0-3 jarigen: effecten, kosten en mogelijkheden van toepassing van het VTO-taalsignaleringsinstrument.

Probleem / doelstelling: - Kwantificeren van de opbrengst van een screeningsprogramma voor taalontwikkelingsstoornissen in de JGZ voor 0-4 jarigen m.b.v. empirische data, o.a. in termen van aantallen en aard van de opgespoorde afwijkingen en in termen van gezondheidswinst;
- inzicht verschaffen in de mogelijk ongunstige effecten, de kostenverschuivingen en de KE-indices in vergelijking met de huidige zonder specifiek taalscreeningsinstrument;
- nagaan hoe het VTO-taal instrument in de praktijk blijkt te functioneren, zowel met betrekking tot de screening zelf als het na-traject van diagnostiek en hulpverlening;
- aanbevelingen doen over de wenselijkheid van invoering in de JGZ voor heel Nederland en de condities waaronder deze zou dienen te geschieden.

Gegevensverzameling: Screeningsgegevens met het VTO-taalsignaleringsinstrument, achtergrondgegevens van de kinderen, prevalentiegegevens (literatuur).

Methode: - Enquête;
- registratie in het kader van het PGO;
- literatuuronderzoek.

Onderzoeksobject: Circa 10.000 kinderen die worden gevolgd vanaf leeftijd 15 maanden tot leeftijd 36 maanden.

Plaats van onderzoek: De regio's Midden-Limburg, Oostelijk Zuid-Limburg, Heuvelland, Westelijke Mijnstreek, Midden-Brabant en Den Haag.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: H.J. de Koning

Andere onderzoekers: J.G. de Ridder-Sluis

Onderzoeksinstelling: Erasmus Universiteit Rotterdam
Instituut Maatschappelijke Gezondheidszorg
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Samenwerking: Nederlandse Stichting voor het Dove en Slechthorende Kind
Amsterdam

Kontaktadres: Erasmus Universiteit Rotterdam
Instituut Maatschappelijke Gezondheidszorg
H.J. de Koning
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam

Start onderzoek: november 1994
Einde onderzoek: oktober 1998
Onderzoeksfase: Lopend, veldwerk

Trefwoorden: Taalontwikkeling
VTO
Signaleren

17. BELEID

Nummer: 134
Titel: Een nieuwe wet een nieuw managementmodel voor jeugdgezondheidszorg.

Probleem / doelstelling: - Het ontwikkelen van een managementmodel voor de Jeugdgezondheidszorg teneinde de doelstellingen van de JGZ binnen het kader van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) te verwezenlijken.
Gegevensverzameling: Structuur huidige managementmodel van de afdeling JGZ van de GGD de Friese Wouden, theoretische managementmodel, verhouding theoretisch managementmodel tot huidige model.
Methode: - Literatuuronderzoek.
Onderzoeksubject: GGD De Friese Wouden
Plaats van onderzoek: Drachten.

Soort onderzoek: - Onderzoek in het kader van de opleiding Jeugdgezondheidszorg.
Projectleider: J.G. Hensen
Kontaktadres: GGD De Friese Wouden
J.G. Hensen
Postbus 280
9200 AG Drachten

Start onderzoek: 1995
Einde onderzoek: 1995
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: Aan de hand van een probleemstelling is een literatuurstudie verricht. Na het bestuderen van de huidige praktijksituatie van de afdeling JGZ is door de verschillende analyse-stappen van Mintzberg toe te passen, een theoretisch managementmodel ontwikkeld dat tegemoet komt aan genoemde veranderingen.
In het theoretisch managementmodel is de organisatie voor sturing door gemeentebesturen toegankelijk en is beheersing van prestaties mogelijk gemaakt.
Publikaties: - Hensen JG.
Een nieuwe wet een nieuw managementmodel voor jeugdgezondheidszorg.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1995.
(Scriptie Opleiding Jeugdgezondheidszorg)

Trefwoorden: WCPV

Nummer: 135
Titel: Evaluatie Jeugdgezondheidszorg Nieuwe Stijl: oordeel van scholen.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in de bekendheid van de verschillende activiteiten van de Jeugdgezondheidszorg op scholen;
- het belang dat door de school wordt toegekend aan deze activiteiten;
- de tevredenheid van de scholen over de wijze waarop deze activiteiten worden uitgevoerd;
- de wensen die op de scholen leven over de dienstverlening.

Gegevensverzameling: Bekendheid met activiteiten, belang dat men toekend aan de activiteiten, mate van tevredenheid over de uitvoering van een bepaalde activiteiten, algemene waardering, waardering specifieke aspecten, waardering afzonderlijke teams, ervaren verandering, gewenste verandering, niveau dienstverlening en aandachtspunten.

Methode: - (telefonische) enquête.

Onderzoeksobject: 14 Scholen voor voortgezet onderwijs, 9 scholen voor speciaal onderwijs en 10 scholen voor basisonderwijs.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Noord-Limburg.

Soort onderzoek: - overig onderzoek

Projectleider: Tj. Groendijk

Andere onderzoekers: A. Hensen
H. Spee
N. Vossen
P. Wulms

Onderzoeksinstelling: GGD Noord-Limburg
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Kontaktadres: GGD Noord-Limburg
Tj. Groendijk
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1996

Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De algemene waardering van scholen is 7,9. Bij waardering voor de afzonderlijke aspecten scoren deskundigheid en motivatie het hoogst, de aspecten bereikbaarheid en alertheid scoren het laagst.

De bekendheid met activiteiten is hoog, bijna 80% van de respondenten herkend 12 van de 16 taken. Men waardeert de individu gerichte activiteiten hoger dan de collectieve activiteiten. Van alle respondenten is 80% tevreden over de uitvoering van 13 van de 16 taken, eveneens 80% heeft veranderingen gemerkt in de werkwijze van de JGZ en men beoordeelt deze veranderingen als positief.

Publikaties:

- Groendijk Tj.
Evaluatie Jeugdgezondheidszorg Nieuwe Stijl: oordeel van cholen.
Venlo: GGD Noord-Limburg, 1996.
-

Trefwoorden:

JGZ Schoolgaand en ouder
Tevredenheidsonderzoek
WCPV

Nummer: 136
Titel: Evaluatie jeugdgezondheidszorg nieuwe stijl: oordeel van de contactambtenaren Noord-Limburgse gemeenten.

Probleem / doelstelling: - Het verkrijgen van inzicht in het beeld van de contactambtenaren over de Jeugdgezondheidszorg en hun oordeel over de JGZ.
Gegevensverzameling: Bekendheid met de activiteiten van de JGZ, waarde JGZ, taak JGZ is het ondersteunen van integraal gemeentelijk jeugdbeleid, ening over productaanbod, toekomstige omvang van de dienstverlening.
Methode: - Enquête.
Onderzoeksobject: Contactambtenaren Jeugdgezondheidszorg.
Plaats van onderzoek: Regio GGD Noord-Limburg.

Soort onderzoek: - overig onderzoek
Projectleider: Tj. Groendijk
Onderzoeksinstelling: GGD Noord-Limburg
Postbus 1150
5900 BD Venlo
Kontaktadres: GGD Noord-Limburg
Tj. Groendijk
Postbus 1150
5900 BD Venlo

Start onderzoek: 1996
Einde onderzoek: 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten

Samenvatting: De ambtenaren geven in het algemeen aan beter geïnformeerd te willen worden over de JGZ, over het algemeen zijn de ambtenaren niet goed op de hoogte van de alle taken van de Jeugdgezondheidszorg. De JGZ wordt door alle ambtenaren een belangrijke GGD-taak gevonden. De ambtenaren hechter m.n. belang aan de collectieve invalshoek. De JGZ wordt een ondersteunende rol toegekend bij het voeren van een integraal jeugdbeleid.
Over het productaanbod heeft men het idee dat dit voorziet in een behoefte. Het volume van de dienstverlening moet niet verminderen volgens de ambtenaren. Er komt geen overtuigend antwoord op de vraag of er taken zijn waarop de JGZ zich beter/sterker moet richten.

Publikaties: - GGD Noord-Limburg
Evaluatie Jeugdgezondheidszorg nieuwe stijl: oordeel van contactambtenaren Noord-Limburgse gemeenten.
Venlo: GGD Noord-Limburg, 1996.

Trefwoorden: WCPV
JGZ Schoolgaand en ouder

Numer: 137
Titel: Evaluatie Plan Jeugd 1992.

Probleem / doelstelling: - Wat zijn de effecten van het in 1992 door de (toenmalige) GGD Groningen Stad en Ommelanden ingezette beleid ten aanzien van de Jeugdgezondheidszorg op de gezondheid van de jeugd, voor de scholen en intermediairen en voor de medewerkers van de GGD?

Gegevensverzameling: Enquête directies basisscholen, directies en leerlingbegeleiders scholen voor voortgezet onderwijs, directies van SVO-scholen, interne registratie, managementinformatie, enquête medewerkers GGD die betrokken zijn bij de uitvoering Plan Jeugd.

Methode: - Enquête;
- interview;
- registratie

Onderzoeksobject: zie vraag 4.

Plaats van onderzoek: Regio GGD Groningen Stad en Ommelanden.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.

Projectleider: P.A. Wiegersma

Andere onderzoekers: I. Kruiter

Onderzoeksinstelling: GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen

Samenwerking: BZA onderzoeksbureau Den Haag
LVGGD Utrecht

Kontaktadres: GGD Groningen
P.A. Wiegersma
Postbus 584
9700 AN Groningen

Start onderzoek: 1996

Einde onderzoek: 1997

Onderzoeksfase: Lopend, rapportage

Publikaties: - te verwachten : landelijke publicatie resultaten en interne rapportage.

Nummer: 138
Titel: Inventarisatie van belangrijke ontwikkelingen binnen de ouder- en kindzorg in de periode 1989 tot en met 1995.

Probleem / doelstelling: - Inventarisatie van belangrijke landelijke en regionale initiatieven, projecten, samenwerkingsvormen en andere ontwikkelingen binnen de ouder- en kindzorg.
Gegevensverzameling: Zorgsysteem, zorginhoud, overige ontwikkelingen.
Methode: - enquête;
- literatuuronderzoek.
Onderzoeksobject: Thuiszorgorganisaties.
Plaats van onderzoek: Nederland.

Soort onderzoek: - Overig onderzoek.
Projectleider: R.J.F. Burgmeijer
Onderzoeksinstelling: TNO Preventie en Gezondheid
Postbus 2215
2301 CE Leiden
Kontaktadres: TNO Preventie en Gezondheid
Divisie Collectieve Preventie
R.J.F. Burgmeijer
Postbus 2215
2301 CE Leiden

Start onderzoek: februari 1996
Einde onderzoek: april 1996
Onderzoeksfase: Afgesloten.

Samenvatting: Het rapport geeft de stand van zaken weer op de onderzochte onderdelen en bevat geen conclusies en aanbevelingen.
Ommerkingen: Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Landelijke Vereniging voor Thuiszorg.
Publikaties: - Burgmeijer RJF.
Inventarisatie van belangrijke ontwikkelingen binnen de ouder- en kindzorg in de periode 1989 tot en met 1995.
Leiden: TNO Preventie en Gezondheid, 1996.
Publ.nr. 96.019.

Trefwoorden: JGZ 0-schoolgaand

INDEX VAN ALLE TREFWOORDEN MET DE NUMMERVERWIJZINGEN

ADHD	98
Adolescenten	4, 7, 8, 20, 28, 30, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 69, 72, 73, 75, 110, 114, 115, 116, 127
Alcoholgebruik	47, 48, 61, 64, 70, 71
Amblyopie	101, 105, 125
Armoede	58
Astma	15, 80
Audiometrie	29
Basisonderwijs	38
Begeleiden	38, 80
Buitenlandse kinderen/jongeren	56, 76, 111, 112, 123, 131
CARA	17, 25
CB voor zuigelingen/kleuters	121
CB-dossier	97
Cognitieve ontwikkeling	5
Congenitale hypothyreoidie	106
Consumenten	88, 90, 91, 92
Diagnose	98
Druggebruik	47, 48, 67, 70, 71
Enuresis	36, 51, 52, 128
Epidemiologie	17, 34, 54, 89, 112, 131
Faalangst	43
Fluoridegebruik	18, 19, 24, 26
Folium	31b
Gebit & mondholte	18, 19, 21, 23, 24, 26, 93
Gedragsproblemen	13
Geestelijke gezondheidszorg	81, 86, 91, 95, 129
Gehoorscreening	29
Geneesmiddelengebruik	55
Gezondheidsbeleving	46, 48, 49, 50, 55, 65
Gezondheidsbevordering	114, 115, 116
Gezondheidsproblemen	42
Gezondheidsprofiel	37, 45, 55, 96
Gezondheidstoestand	37, 42, 44, 49, 58
Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding	107
Gokgedrag	47, 48, 62, 64, 69, 70, 71, 72, 73
Groei	7, 8, 14
Groei & ontwikkeling	39, 108
GVO	122, 123
Hart- en vaatziekten	20, 107
Hartaandoeningen	104
Houding	10, 11, 21
Houdingsonderzoek	10, 11, 16
Huilgedrag	32
Huisbezoeken	83
Informatiesysteem	84
Jeugdhulpverlening	81
JGZ 0-schoolgaand	1, 78, 79, 83, 97, 108, 121, 122, 138
JGZ Schoolgaand en ouder	1, 2, 3, 56, 78, 82, 84, 88, 92, 103, 135, 136

JGZ-dossier	78
Kinderopvang	87
Kleuters	6, 100, 102, 113, 124
Kwaliteitsbewaking	85, 87
Leefstijlen	7, 20, 44, 48, 49, 50, 55, 63, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 96, 107
Lees- & spellingsstoornissen	5
Logopedie	102, 118, 132
Logopedische screening	126, 132
Luchtwegaandoeningen	15, 22, 25
Luchtwegen	22
Mortaliteit	112
Motoriek	21
Motorische ontwikkeling	6, 9, 12, 113
Oor & gehoorscreening	109
Opvoedingsondersteuning	77, 111, 119
Pasgeborenen	106
Passief roken	122
Peilstations	3, 121
Perinatale zorg	89
Phenylketonurie	106
Pijn	57
Plaswekker	128
POPS	39
Prematuren	39
Preventief gezondheidsonderzoek	82
Psycho-sociale aspecten	51
Psycho-sociale problemen	48, 52, 53, 54, 100, 110, 124, 127
Psychosociale ontwikkeling	13, 41, 55
Puberteitsontwikkeling	4
Registratie	14, 84, 97, 125, 126
Riagg's	91, 95, 129
Risicogroepen	37
Roken	47, 48, 64, 70, 71
Schoolartsen	92
Schoolkinderen	8, 12, 13, 15, 17, 21, 25, 26, 31, 36, 58, 59, 60, 74, 115, 119, 120
Scoliose	28
Screening	12, 28, 101, 104, 106, 109, 125
Seksualiteit	48, 123
Signaleren	53, 99, 100, 110, 113, 124, 127, 133
Skelet & spierstelsel	27
Slaaphouding	33
Speciaal onderwijs	94, 96
Speelgedrag	41
Sport	114, 115, 116
Sport-beoefening	40, 48
Spraak-/taalstoornissen	13, 99
Spraakontwikkeling	21
Stotteren	99
Taalontwikkeling	13, 102, 120, 133
Tandcariës	18, 19

Tandzorg	93
Televisie kijken	120
Tevredenheidsonderzoek	82, 83, 85, 88, 90, 92, 129, 135
Van Wiechenschema	108
Verwijzen	103, 130, 132
Visusonderzoek	105, 131
Visustest	105
Voedingsgewoonten	30, 31
Voortgezet onderwijs	38
VTO	133
WCPV	134, 135, 136
Wiegendood	34
Ziekenhuisopname	57
Zindelijkheid	35
Zorggebruik	46, 79, 80
Zuigelingen	9, 10, 11, 16, 32, 89, 122
Zuiggewoonten	23
Zwangerschap	31a, 31b
Zwemvaardigheid	60

BIJLAGE 1
VERZENDLIJST LANDELIJKE INSTELLINGEN

VERZENDLIJST LANDELIJKE INSTELLINGEN

- Academisch Medisch Centrum Amsterdam, afd. Neonatologie
- Academisch Medische Centrum Amsterdam, Instituut voor Sociale Geneeskunde
- Academisch Ziekenhuis V.U. afd. Audiologie
- Academisch Ziekenhuis V.U. afd. Verloskunde & Gynaecologie
- Academisch Ziekenhuis Leiden, afdeling Kindergeneeskunde
- Academisch Ziekenhuis Groningen, audiologisch centrum
- Academisch Ziekenhuis Maastricht
- Bestuursbureau PCK
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Faculteit Geneeskunde
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Universitair Huisartsen Instituut
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Inst. Maatschappelijke Gezondheidszorg en Epidemiologie
- Erasmus Universiteit Rotterdam, Medische Psychologie
- K.U. Brabant
- K.U. Brabant, Inst. voor Sociale Wetenschappen
- K.U. Nijmegen, Faculteit Geneeskunde
- K.U. Nijmegen, Inst. voor Sociale Gezondheidszorg
- K.U. Nijmegen, Inst. Sociale Pedagogiek en Andragogiek
- K.U. Nijmegen St. Radboudziekenhuis
- K.U. Nijmegen, Inst. Obstetrie en Gynaecologie
- K.U. Nijmegen, Universitair Huisartsen Instituut
- L.U. Wageningen, vakgroep Gezondheidsleer
- L.U. Wageningen, vakgroep Humane Voeding
- L.U. Wageningen, vakgroep Psychologie
- L.U. Wageningen, vakgroep Pedagogiek & didactiek
- Nederlands Instituut voor Gezondheid en Ziektepreventie
- Nederlands Instituut voor Sport & Gezondheid
- Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn
- Netherlands School of Public Health
- NISSO
- NIVEL
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
- Stichting VDB Projecten
- Stichting Consument en Veiligheid
- Sociaal en Cultureel Planbureau
- Sophia Kinderziekenhuis Rotterdam
- Trimbos Instituut
- R.U. Groningen, Faculteit der Geneeskunde
- R.U. Groningen, vakgroep Medische Sociologie
- R.U. Groningen, vakgroepen Obstetrie en Ontwikkelingsneurologie
- R.U. Groningen, vakgroep Gezondheidswetenschappen
- R.U. Groningen, vakgroep Sociale Geneeskunde & Epidemiologie
- R.U. Groningen, Orthopedagogisch Instituut
- R.U. Leiden, Faculteit Geneeskunde
- R.U. Leiden, Faculteit Sociale Wetenschappen
- R.U. Leiden, vakgroep Kindergeneeskunde
- R.U. Leiden, vakgroep Algemene Pedagogiek
- R.U. Leiden, vakgroep Orthopedagogiek
- R.U. Limburg, Faculteit Gezondheidswetenschappen
- R.U. Limburg, vakgroep Epidemiologie
- R.U. Limburg, Faculteit Geneeskunde

- R.U. Limburg, vakgroep GVO
- R.U. Utrecht, Faculteit Geneeskunde
- R.U. Utrecht, Wilhelmina Kinderziekenhuis
- R.U. Utrecht, vakgroep Ontwikkelingspsychologie
- R.U. Utrecht, Faculteit Geneeskunde, Algemene Gezondheidszorg en Epidemiologie
- R.U. Utrecht, Pedagogisch Didactisch Instituut
- R.U. Utrecht, vakgroep Onderwijskunde
- R.U. Utrecht, Universiteitskliniek Kinder- en Jeugdpsychiatrie
- R.U. Utrecht, Centrum Onderzoek en Ontwikkeling Jeugdgezondheidszorg en Jeugdhulpverlening
- Universiteit Amsterdam, Instituut voor Huisartsengeneeskunde
- Universiteit Amsterdam, vakgroep Medische Psychologie
- Universiteit Amsterdam, Pedagogisch Instituut
- Universiteit Amsterdam, vakgroep Kindergeneeskunde
- Vereniging tegen Kindermishandeling
- V.U. Amsterdam, Faculteit Geneeskunde
- V.U. Amsterdam, Faculteit Sociale Wetenschappen
- V.U. Amsterdam, Vakgroep Orthopedagogiek
- V.U. Amsterdam, Pedagogiek/Psychologie
- V.U. Amsterdam, Faculteit Bewegingswetenschappen en Gezondheidskunde

BIJLAGE 2
OVERZICHT VRAGEN VAN HET INVENTARISATIEFORMULIER 1997

Inhoud Inventarisatieformulier

1. Titel :
2. Type en fase van het onderzoek:
A. stand van zaken lopend/afgesloten
B. lopend onderzoek, onderzoeksfase: veldwerk/rapportage
C. afgesloten, reden: gestaakt/opgeschort/afgesloten
3. Doelstelling/vraagstelling:
4. A. Gegevensverzameling:
B. wijze van gegevensverzameling:
 interview/enquete
 registratie in het kader van het PGO
 retrospectief onderzoek
 literatuuronderzoek
 overige
5. Onderzoekspopulatie/onderzoeksobject:
6. Plaats(en) van onderzoekspopulatie/onderzoeksobject:
7. Onderzoekers:
 Projectleider, discipline, andere onderzoekers:
8. Soort onderzoek: promotie-onderzoek/onderzoek in het kader van een cursus/opleiding/overig onderzoek
9. Onderzoeksinstelling:
10. Samenwerking:
11. Kontaktadres:
12. Looptijd van het onderzoek
 A. startdatum B. (geschatte) einddatum
13. Samenvatting/gebruik van resultaten
14. Opmerkingen:
15. De uit het onderzoek verschenen en/of te verwachten publikaties: